Pax

PORTUGAL

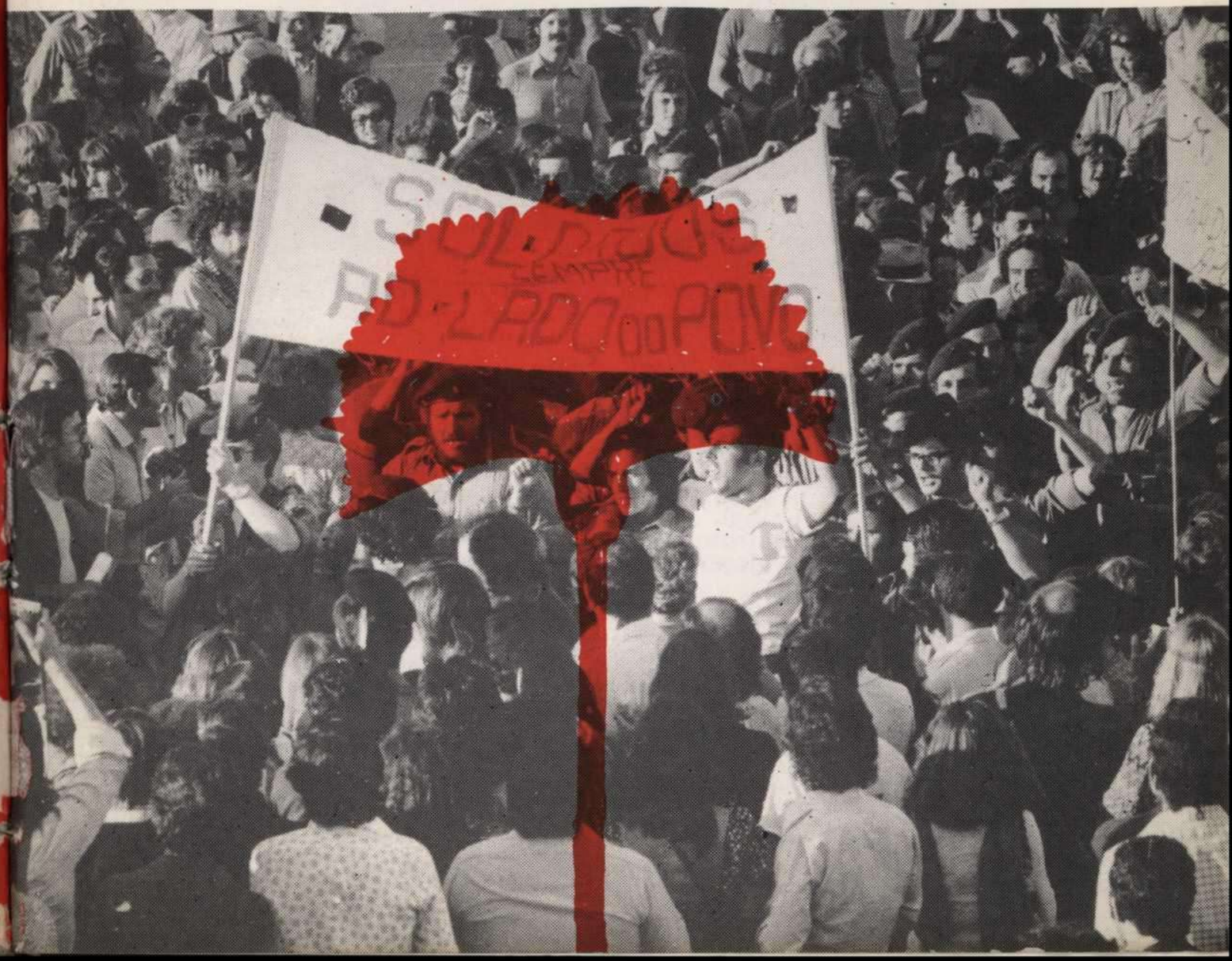

Sumari

Pàg. 1 Pròleg – Angel Colom i Colom (Barcelona)

Pàg. 2–23 PORTUGAL:
- –25 d'Abril de 1974
- –Un nou país per una nova democràcia
- –La Revolució
- –Dificultats de la Revolució
- –Reacció del país
- –Reacció exterior
- –La lluita de partits
- –El futur de Portugal
- –El camí revolucionari
- –La premsa europea

Autor: Josep María Romeu (Vic)

Pàg. 24 Pòster
Pàg. 25–27 Document-Anexe I Aliança Poble–MFA
Pàg. 28 Pòster
Pàg. 29–31 Document-Anexe II Per un exèrcit democràtic
Pàg. 32–34 Document-Anexe III
Pàg. 35–36 Document-Anexe IV
Pàg. 37 Pòster

FOTOGRAFIES: Jordi Puig (Vic)
DIBUIXOS: Joan 75 (Terrasa)

"PAX" – BUTLLETI DE PAX CHRISTI
Nº 18-19 – JULIOL–AGOST DE 1975
Dipòsit legal B. 18764-1974
Imprimeix: DANTE

Aquest Butlleti ne es fa forçosament solidari amb el contingut dels articles signats per col·laboradors i menbres del Moviment PAX CHRISTI.

"PAX" – carrer de sant Jaoquim, 24, 2n, 1ª – Barcelona 12

... pròleg ...

Aquest número doble d'estiu està dedicat, com podeu veure, al tema sempre actual de PORTUGAL. Fruit d'un viatge a Lisboa i altres ciutats i terres portugueses, en Josep M.ª Romeu, recull tot un reguitzell de dades, informacions, vivències, etc...., bagatge abastament suficient per a donar una imatge clara del que per allà passa. És molt important també el treball fotogràfic d'en Jordi Puig, que plasma moments vivencials del que ells varen veure.

Al llarg del seu treball, l'autor ens transmet les seves opinions del procés portuguès, a través d'un prisma molt concret i clar: pren una opció partidista o més ben dit, una opció de classe; pren partit per la classe mes desafavorida socialment, perquè la «revolució del clavell» no esdevingui una revolució aigualida, a mitges tintes o el que irònicament es podria dir «revolució del clavell rosa». Això ha de quedar ben clar a l'hora de valorar el seu treball. No obstant, això no significa un fanatisme per tal o qual partit sinó *una visió de lluita de classes*, que, al meu entendre, sobrepassa la lluita dels partits polítics, en benefici sempre de la classe proletària. D'aquí, la valoració que fa del «cas República» i de la ràdio Renascença

Un punt important a ressaltar (en Josep M.ª ho deixa ben clar) és la deficient informació que rebem per la majoria de diaris de casa nostra o pels que considerem més «potables» de la premsa internacional («Le Monde», «The New York Times»,...); no oblidem que al darrera d'aquesta premsa es mouen els «fils invisibles» dels grans «trusts» o monopolis internacionals, no tan sols econòmics, sinó també polítics; «fils invisibles» que a voltes no ho són tant i deixen veure's el «plumero» («Le Monde» defensant sempre la posició de M. Soares, etc.). Referent a aquest tema, no fa pas massa dies llegia les invectives que l'Almirall Rosa Cotinho llençava contra totes les principals agències de premsa internacionals, acusant-les de falsejar les notícies sobre Portugal i el seu procés vers el Socialisme. Eren paraules molt dures que, crec jo, no haurien pas estat pronunciades si no tenien una forta base de veritat.

En Josep M.ª analitza, punt per punt i d'una manera senzilla, intel·ligible per a tothom, la realitat d'un poble que surt d'una tenebrosa nit feixista de quasi 50 anys i que vol encaminar-se, decidit, cap a aquesta nova situació humana i social, que anomenem SOCIALISME. N'hi ha molts que hi posen paranys, a fi que aquest arribi al seu objectiu. Són gent que tem perdre els seus privilegis de «clase superior», són gent vestida, a voltes, de porpra i que es diuen «dignataris de l'Altíssim» o altres sinònims de contingut semblant..., són gent, en definitiva, a qui Crist els diria «raça d'escurçons», i es quedaria curt! Quí es pot apropiar el destí de tot un poble que avança cap a un just camí de llibertat i plena dignitat humana?

Si bé en alguns punts del text que prologo puc dissentir-hi un xic, globalment considero l'article d'en Josep M.ª Romeu com una tasca molt positiva de cara a un millor coneixement d'aquest poble germà nostre i a qui la Musa de la Fortuna i de la Llibertat afavoreix més que a nosaltres.

P.S. — Vagi el desitg de tot el COS DE REDACCIÓ de «PAX» cap a un triomf plenari de la revolució portuguesa.

25 d'Abril 1974

Una dada històrica que va sorprendre més o menys a tothom. Un cop militar acabava amb el règim Salazarista de Portugal. El poble sortia entusiasta al carrer. Un nou camí desconegut s'obria a aquet país que durant mig segle havia sofert en silenci el desconeixement de la llibertat.

Ningú podia sospitar, dies abans, que poguessin ser els mateixos militars els que eliminessin un sistema totalitari tan ben arrelat con el de Portugal. Els observadors polítics s'afanyaven en aclarir que el cop havia estat possible gràcies a les guerres colonials que, a L'Africa, semblaven eternitzar-se. La sortida a la legalitat de tots els partits polítics amb el resorgiment dels seus dirigens, a l'exili o oblidats al país, revelava el caràcter del nou règim portugues. Una de les poques Dictadures que restaven a l'Europa Occidental s'integrava a la resta de Continent amb una façana democràtica.

La cosa, però, no quedava clara. La inclusió d'elements del partit Comunista, o d'altres grups d'esquerra, les declaracions dels nous militars al poder i l'inici de les nacionalitzacions feien pressagiar una fita ben diferent a les Democràcies Europees. El més important no era pas, en aquells moments, anunciar unes inmediates eleccions amb sufragi Universal, sinó refermar i assegurar que es tractava d'un procés revolucionari irreversible; amb el qual i mentre no es posava a la pràctica tothom hi estava d'acord.

Aleshores, dir que el 25 d'abril va ser el resultat de les tensions creades per les guerres colonials no és prou convincent. Ho podria ser-ho si els militars que iniciaren la revolució s'acontentessin amb la creació d'un estat Democràtic, amb el sentit europeu de la paraula. No podem creure que els militars portugesos, així simplement, es cansessin de les guerres colonials. I en tot cas no s'explica aquesta ferma decisió i voluntat de seguir un procés revolucionari. Es evident que la conservació de les colònies implicava un desgast continuat de l'estructura militar; i era imprescindible recórrer a la formació accelerada. sense control ni selecció de nous oficials.

Aleshores sí que és possible qua questes generacions militars puguin preguntar-se no tan sols per què es feia una guerra sinó a qui podia interessar. En primer lloc perquè la seva procedència és molt diferent, allunyada de les tradicionals famílies militars, essent nombrosos els joves estudiants que davant les escases sortides que la Universitat els oferia entraven a les acadèmias militars. Realment, aquest desgast comportava unes bones possibilitats d'exit en una ràpida carrera militar.

En segon lloc, i com a conseqüencia, els oficials que sortien d'aquestes promocions no tenien, en principi, grans interessos de clase per no estar lligats, com la major part dels vells militars portugesos, a la oligarquia del país. Tampoc podem creure, però que el moviment de les Forces Armades del 25 d'Abril, iniciés aquest canvi tan radical, per iniciativa pròpia com una reinvidicació professional. Si bé és cert que varen ser únicament aquets els qui protagonitzaren el cop D-estat, cal remarcar que el país desitjava i esperava un canvi com aquest, encara que desconegués l'interés dels mateixos militars en enderrocar el règim salazarista.

A part de les guerres colonials, influien en l'anim popular l'alt percentatge d'analfabetisme, la manca de llocs de treball provocant arreu del país un fort corrent migratori cap a l'Europa, i la conjuntura econòmica inmersa en l'actual crisi que havia ocasionat un desmesurat aument del cost dels productes bàsics.

Un factor importan a l'hora d'analitzar el procés iniciat el 25 d'Abril de 1974, és la constitució interna del règim anterior. Portugal, eminentment amb base econòmica agrícola estava dominada per un reduit nombre de famílies oligàrquiques que es repartien bona part de les terres del país, sense massa interés en treure'n un veritable rendiment. I es pot dir que no hi havia una veritable burgesia que dominés el país, amb una estructura molt semblant a un sistema feudal, a les zones rurals, i una indústria en mans de capital estranger. De manera que la classe burgesa de Portugal, en general, es limitava a seguir a remolc del règim autoritari que evidentment l'afavoria. Això suposava que era un grup molt petit el que controlava i manipulava el govern salazarista, el que facilità la discreció i seguretat del cop.

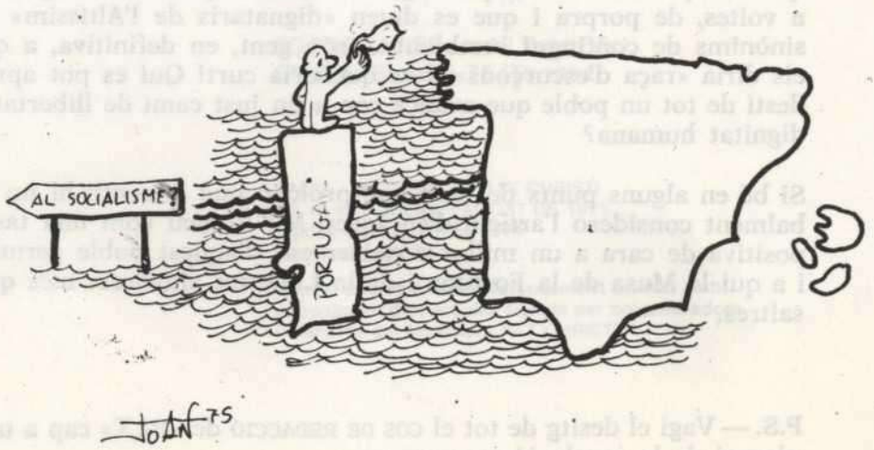

UN NOU PAÍS PER UNA NOVA DEMOCRÀCIA

Així doncs, un grup de militars amb una bona formació política, amb l'experiència de govern adquirida a les Colònies, joves en la major part i sense interessos de classe, es troba amb el domini absolut del govern portugùes; admirats i aclamats per la població que veu en el MFA (Moviment de les Forces Armades) el seu alliberador. La imatge de la criatura posant el clavell vermell al canó d'un fusell de l'exercit és, no hi ha dubte, un símbol real d'aquell moment.

No cal dir, que si bé a nosaltres ens va sorprendre aquell 25 d'Abril, a molts del mateixos protagonistes els havia de sobtar el caire que prenia el procés revolucionari que ells mateixos havien iniciat. El nivell de consciència, falta d'interessos o lligams amb els sctors econòmicament forts, i la capacitat d'assimilació no podien ser iguals per a tots els militars. I a mesura que s'anava avançant, els uns ho acceptaven, però d'altres es trobaven desbordats per la mateixa situació. Aquest fou el cas del General Spínola, que en un principi podia participar en la democratització del país, però que a mesura que s'anava avançant ell es trobà fora del procés, a la dreta. I com ell, molts altres s'hi han anat trobant en veure que la revolució va meś enllà d'on ells l'imaginaven.

els partits

L'entrada dels partits polítics, fins aleshores en la clandestinitat, en la vida del país cal veure-la en tot el seu context; sense aplicar els nostres esquemes europeus, a l'hora de jutjar el seu paper i la seva actuació. Abans de l'Alçament de les Forces Armades ere ben pocs els partits existents, i tan sols el Partit Comunista tenia un mínim de base organitzativa i havia exercit un pes considerable en l'oposició a la Dictadura. La majoria de partits eren simples grups ideològics, molt reduits, que es limitaven a la discusió soterrània, o més aïlladament podien planejar la pintada d'alguna paret. En tot cas hauriem de parlar de grups dispersos de subversió, sense cap més possibilitat que la de minar per la base l'estructura del règim; però sempre mancats d'un mínim de programa polític i d'un veritable suport popular. Aleshores aquest grups o partits es troben, de cop davant un amplisim marge d'actuació política, entrant en el joc democràtic, i tenin a l'abast les altres esferes del Poder. Mancats de tota mena d'experiència política, sense ni tan sols poder recordar moments històrics amb els quals basar-se, els partits es troben molt indefinits, essent l'unic aval d'atracció el nom del Partit o la personalitat d'alguns dirigents.

Els partits estan incapacitats, a curt termini, per a posar en marxa el joc polític de la Democràcia Parlamentària. Es evident que aquests partits que estaven acostumats,

Es evident que aquests partits que estaven acostumats,en els moments de màxima activitat, a pures reunions clandestines i a redactar manifestos revolucionaris en termes genèrics, no podran, de cop, empendre una política coherent i realista. I això queda molt clar en els seus discursos, comicis o manifestacións que es succeeixen amb extraordinària freqüència; on sovint ells mateixos es contradeixen o es perden en divagacions o demagògies, que això sí, poden tenir el seu ressó en un poble tan poc avesat a aquestes activitats. Els mateixos programes de partit revelen la seva inexperiència, ja que semblen en la majoria dels casos panflets subversius, limitant-se a cridar a la Revolució en lloc de plantejar els passos concrets i la realitat precisa de la mateixa Revolució.

Aleshores, durant el seu primer any d'activitat legal, s'han acontentat seguir el curs dels aconteixements deixant la iniciativa al MFA. En definitiva, la mateixa gent que s'afiliava a un partit seguia confiant més que res amb el MFA que fou qui protagonitzà el canvi polític. Arreu els dirigents dels partits en el seu afany d'arrastrar les masses populars, havien d'admetre, a part de fer l'exposició de les seves idees, una total adhesió a l'exèrcit, si no volien condemnar-se al fracàs.

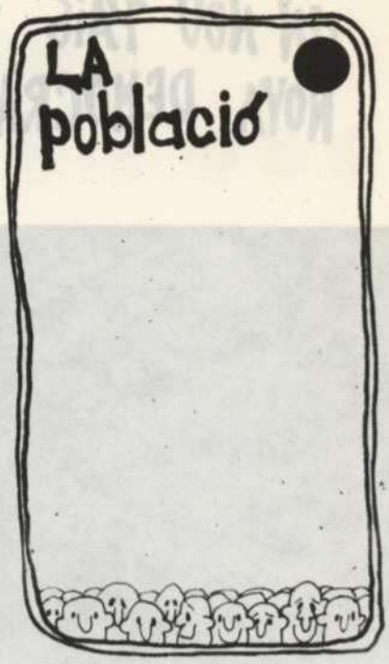

El poble portuguès que, en general, no havia tingut a l'època de la Dictadura cap mena de formació política, inicia una ràpida carrera d'integració; amb la important participació de la premsa que va augmentar ràpidament els seus tiratges, essent abundants les noves publicacions, i la major part dels diaris limitant-se pràcticament a parlar de la politica Nacional. Un fet curiós que demostra el grau de politització que va adquirint el poble, és el debat al carrer i molt particularment a la Plaça del Rossio de Lisboa, que en molts moments recorda l'ambient de Canaletes. I és que realment la gent segueix la política de cada dia, i en parla al carrer. No cal dir que les llibreries també han experimentat un canvi redical, proliferant notablement i amb els llibres de tema polític i de marcada tendència a primera fila. Ara bé, malgrat tot, és evident que després de 50 anys de tenir vedat aquest camp, l'home del carrer li és difícil adaptar-se a la nova situació. No li costa gaire deixar-se endur per un primer instint, sense valorar ni sospesar adecuadament cada circunstància de la situació del país. Les eleccions celebrades la primavera passada no podien donar cap més resultat que l'atracció del nom dels partits o l'art demagògic i propagandístic dels seus dirigents; de manera que no és d'estranyar que en sortissin vencedors els partits Socialista i Democràtic, quan el programa del MFA, parla continuament dels termes Socialisme i Democràcia. Cap dels dos partits tenia un veritable programa elaborat, i era molt confusa i contradictòria la seva posició, com la dels altres partits. La propaganda i l'oportunisme foren decisius pels partits més potents econòmicament, ja que no podien presentar una línea ben definida, amb una tradició i un nombre d'afiliats conseqüents amb la política del Partit.

D'aquesta manera, i contat amb la col-laboració d'aquests partits, els militars de 25 d'Abril troben el camí obert per dirigir el país a la seva manera. "El vot és una arma del poble. Serà una arma del poble quan s'utilitza per defensar el poble i les seves conquestes, el seu futur democràtic en el camí cap el Socialisme. Quina voluntat serà la del poble que durant segles fou privat d'un exercici normal de la política? Estarà el poble Portuguès alliberat dels seus opressors econòmics? Estarà el Poble Portuguès lliure de les pressions ideològiques feixistoides?", Són clares afirmacions del Bulletí oficial de les Forces Armades, Movimento, publicat el dia 8 d'Abril.

Si convenim que l'exèrsit es feu amo absolut de la política Portuguesa hem d'admetre que donades les caresterístiques de tota estructura militar, és un grup ben reduit el que assumeix la responsabilitat del nou govern. Un liderat mantingut per l'exclusivitat de competència, més que per sentiments autoritaris.

venent banderes de tot tipus

la revolució

Hem parlat abans de què el MFA, des d'un principi, a assenyalat que es tracta d'un procés revolucionari cap el Socialisme. De fet, aquesta denominació podia ser admesa més o menys per tohom. Fins i tot ho fou pel General Spínola. Si l'exèrsit, fins aleshores era concebut com un mitjà de defensa dels interessos de l'oligarquia portuguesa, tan a les Colònies com a la Metròpoli, i ara s'iniciava un canví radical dirigit a les classes més desfavorides calia, evidentment, renovar l'estructura interna de l'exèrsit. I això és el que Spínola no acceptà.

El problema no és altra que entendre què vol dir fer la Revolució. Els militars dirigents del cop del 25 d'Abril de 1974 han estat molt clars i contundents en aquest sentit. En un Document aprovat per L'Assembles de les Forces Armades, Vasco Gonçalves afirma: "Si les opcions són de Revolució o Contrarevolució, és precís entendre que no són casos espontanis els que defineixen l'actitut del MFA i la seva opció de Classe. L'opció del MFA parteix d'una definició política clara i d'una pràctica constantment coherent amb aquesta definició." (Publicat a A Capital el 21 de Juliol de 1975).

Es el poble qui he de governar-se ell mateix, i qui ha de triar el seu destí. La terra és de qui la treballa i els bens de qui els produeix; per tant el proletariat ha d'assumir la direcció del país. I l'exèrcit no és més que el braç armat del poble que treballa, i la seva única missió és assegurar que ningú usurpi els drets naturals de la població i això queda ben clar en totes les declaracions dels dirigents del MFA i en el Document "Per un exèrcit Democràtic publicat a Movimento l'11 de juliol de 1975. Així doncs, tot el sistema i imatge d'estat concebuts per uns interessos de classe determinats, ha de ser substituit de dalt a baix ja que canvia radicalment la seva funció. Lògicament aquest canvi de dimensions gairebé inimaginables (suposa la substitució de tot el sistema. des del Municipi a l'Administració de la Justícia, des de

exèrcit / poble

les lleis Constitucionals a les normes i graduacions de l'exèrcit, des de l'ensenyament a les relacions de producció) no pot fer-se de cop i volta, com pretenen de manera idealista alguns grups de l'extrema esquerra. Necessita un període, no d'evolució, sinó de transformació que serà més o menys llarg segons la capacitat d'assimilació de les diferents capes socials del país.

l'edifici que en la dictadura era un Hotel, ara és un centre social i cultural pels treballadors

el secretari general del P.S.P. Dr. Mario Soares

Així replicava el Secretari General del Partit Socialista, Mario Soares, a la formació d'organitzacions de base: "Considero indispensable que hi hagi un lligam entre el Poble i el MFA, perquè el MFA és la garantia del procés revolucionari democràtic portuguès, si el MFA preté organitzar o crear estructures de contacte popular que facin un curtcircuït en relació amb els partits, creant formes d'organització popular que siguin diferents a les normals en una democràcia, comencen d'anar per un camí al meu entendre, extremadament perillós. "(o Jornal 24 Juliol). El procés revolucionari a Portugal s'inicia doncs, amb les nacionalitzacions de la Banca, seguros, Transports i altres serveis a fi de poder controlar, ja de principi l'economia nacional. Calia assegurar que la mateixa economia no frenés el camí tan decididament emprès. Una altra cosa serà un segon pas, cap el control obrer directe dels mitjans de producció. El predomini de capital extranger en les grans empreses suposa un greu obstacle de difícil solució a curt termini. Per altra banda tampoc els mateixos treballadors estan prou preparats ni amb la suficient consciència de classe per a poder iniciar l'autogestió e les empreses.

Malgrat tot la política seguida pel MFA accelera aquest procés; i sovint es pot llegir al diari notícies com aquestes:

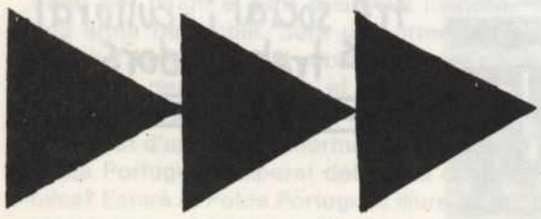

"La Petroquimia, empresa recentment nacionalitzada, es pot considerar com una de les pioneres en la constitició de les estructures de Poder Popular, a la que ara el MFA dóna el seu apoi oficial. La Comissió de treballadors de L-empresa ha donat a coniexer la següent nota: El MFA ha decidit constituir el que en la pràctica nosaltres ja portavem endavant. El Poder Polular és una decisió, al nostre entendre, no tan del MFA com nostra. Som els treballadors els que més sofrirem durant gairebe mig segle la Dictadura Feixista. Serà que l'AssembleaConstituient resoldrà els problemes dels treballadors? Nosaltres creiem que no (Publicat al setmanari Esquerra Socialista el 16 de Juliol)."

"En el transcurs de la investigació efectuada en les empreses del grup Camionagem Esteves, on s'ha comprovat algunes irregularitats en la gestió i han desaparegut uns socis de l'empresa amb diners en efectiu. el Consell de Ministres ha ordenat la congelació dels comptes dels indivudus seguidament, els quals no podran disposar ja dels seus bens..." (De A Capital, 22 Juliol pag. 14).

aquest és el cas, a petita escala del tan debatut diari Rapública o l'emisora Renascença. El partit Socialista, com tots els altres partits després del 25 d'Abril intentava mantenir un control de la premsa com a arma decisiva per la seva campanya de partit. I els treballadors del periòdis no estaven disposats a mantenir una situació que aparentava que el diari era apartidari quan es trobava sotmès a les pressions i directrius del PS, sense presentar-se com a òrgan oficiós del Partit. Precisament aquesta fou la proposta feta pels treballadors per tal que el lector no fos enganyat creient que lleigia una premsa lliure. Aleshores, al no acceptar la proposta els propietaris, el director i els caps de redacció del diari, tots ells menbres destacats del PS, es crea el conflicte. Intervé el MFA, i deixa el diari en mans dels treballadors. "Els periodistes perderen la batalla perquè el COPCON s'ha posat al costat dels altres treballadors" declaraba Joan Gomes ex-cap de Redacció del diari. I el mateix es podria dir de l'emisora de l'Església Radio Renascença. Per altra banda el Partit Comunista, o qualsevol partit hagués pogut intervenir influint algun dels treballadors per a portar a terme l'autogestió de l'empresa no deixa de ser una possibilitat. El cert és que a partir d'aleshores el Diari República no presenta cap tendència partidista, encara que sí una clara posició de classe. Per tant no té massa sentit acusar a un partit concret cuant es tracta d'un petit pas cap el socialisme que tots prediquen.

la redacció ...

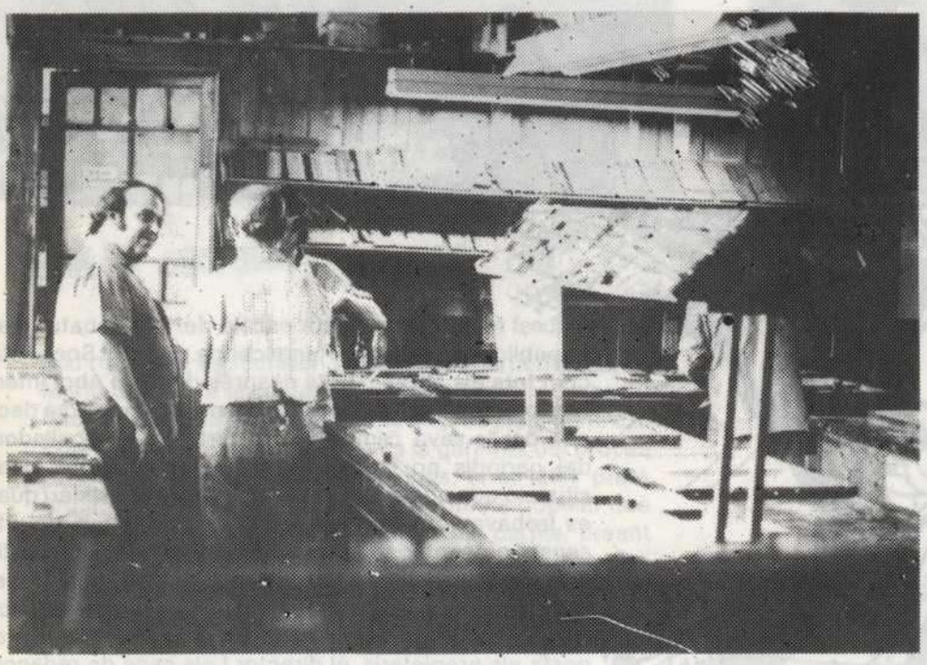

... i els tallers del diari REPUBLICA

Es el veritable problema de Portugal, estar o no estar amb la revolucio . Com és natural han apoiat els treballadors del diari el PC, el MES, el MDR, el UDP i altres partits d'asquerra, a més dels dirigents del MFA. I han protestat en favordels empresaris els partits que queden a la dreta: el PS, el PPD, i el CDS.

Cal tenir en compte que l'economia portuguesa es basa primordialment en els productes del camp. L'agricultura era un dels sectors més explotats pel règim anterior, abundant els grans latifundis d'un reduit nombre de families de l'ata aristocràcia portuguesa. A més al nord del pais predomina l'estructura minufundista que la fan igualment poc rentable. Per això s'ha donat tanta importància a la Reforma Agrària de cara no tan sols a aconseguir una major productivitat, sinó també un equitatiu repartiment de beneficis.

Però mentre no es pot posar a la pràctica aqusta reforma agrària, en algunes regions ja ha començat per iniciativa dels mateixos camperols, amb el suport i consentiment del MFA. Al passat més de juny es calcula que que unes 150.000 hectàrees havien estat ocupades pels mateixos treballadors administrant-les pel seu compte; i unes 40.000 ho eren amb l'administració estatal. "Fets extremadament greus que posen en dubte la legalitat democràtica de la Revolució, tingueren ahir per escenari Herdade de Sousa de Sé, a uns 12 Kms. al nord d'evora, on un grup de latifundistes i els seus esbirros s'oposaren violentament als treballadors del camp que estaven efectuant l'ocupació de les terres cumplint una decisió del -consell de Reforma Agrària d'aquell Districte. Armats de carabines, pistoles i fusells els feixistes vinguts de vàries regions, obrien foc contra el grup de treballadors.."(A Capital 16-7-75) "L'oposició armada dels propietaris agrícoles a l'ocupació de les terres pels camperols implica per als agressors l'expropiació total i sense indemnització de tots els seus bens, ja siguin cases, terres, o qualsevol altre tipus de propietat..." (ACapital 17 Juliol).

dificultats de la revolució

El procés revolucionari a Portugal, si bé presenta un programa prou ferm i segur, ha de topar no hi ha dubte amb greus dificultats que el poden fer trontollar. En primer lloc cal tenir en compte que les empreses de serveis nacionalitzades no són pas en molts moments excessivament rentables. I els dirigents del MFA en són plenament consciens, "Algunes de les empreses nacionalitzades són deficietàries, per tant és inadmisible que aquestes gastin quantioses sumes de forma incorrecte i abusiva, degut a vicis heraditaris de l'epoca de les vaques grases, i en profit d'uns privelegiats que encara no s'eadonen que és un temps d'austeriat i treball. Les nostres empreses, on l'atur forçós és normal es gasten paradoxalment molts diners per pagar hores extres." (de Movimento, el 20 de Maig de 1975). A part que alguns serveis, ja no es preté plantejar-los com a negoci, com pot ser el cas dels transports públics.

Anul-lar l'alta burgesia suposa que quedaran suspeses moltes instal-lacions de luxe com hotels, teatres etc sobretot a les zones turístiques; de manera que tot el personal que això comporta vindria a sumarse a la ja prou elevada xifre d'aturats per manca de treball. Aleshores, s'ha optat per mantenir al seu lloc aquest personal mentre no hi hagi altra possibilitat de col-locació: el que suposa grans despeses a canvi de no perjudicar els treballadors afectats.

La campanya per al retorn dels emigrats es presenta com una de les paradoxes més sorprenets de la Revolució. Fins ara les remeses d'emigrats compensaven satisfactoriament el déficit de la balança de pagaments. I ara el que es preté és que aquesta gent torni a casa seva en uns moments en que ja és prou considerable l'atur forços. i que tan necessari és mantenir una estabilitat econòmica. Aquí també es supedita l'interés de la gent que s'ha vist obligada a emigrar, al benefici de l'economia del país. Inohi ha dubte que hauria estat més senzill facilitar l'estada d'aquests treballadors a l'estranger.

La nova mentalitat en el que fa ralació al món del treball queda palesa amb les darreres modificacions salarials. A l'1 de Juny s'establia el salari mínim de 4.000 escuts, el que suposa un notable augment, comparat amb la situació anterior. I com tot arreu per aturar la inflació es decreta una congelació de salaris, però només als superiors a 12.000 escuts, quedant com a sou màxim 48.900 escuts mensuals. El MFA castiga severament la violació d'aquestes normes tal com ho expressa en el seu butlletí oficial, Movimento, del 3 de Juliol d'aquest any. A més d'aquestes contradiccions fruit del voler portar a terme la Revolució fins a l'ultim extrem, Portugal es troba en un gran confusionisme que aprofiten molt bé els que són contraris al procés. Els grups de la dreta fomenten una campanya d'agitació socialde tipus reivindicatiu en nom de lateixa revolució.

Quan en realitat no intenten res més que fer trntollar l'econmia nacional, i per tan la mateixa Revolució. Cal entendre que en aquests moments fer la Revolució vol dir capgirar el país d'abans de 25 d'Abril de 1974; i si llavors calia promoure l'agitació social, tal com redicaven els grups d'esquerra, ara això mateix suposa trair tot el procés cap el socialisme. Que no per altra cosa són els partits més dretans els que s'escarrassen en cridar a la vaga general a tot el país.

Perquè la Revolució portuguesa sigui possible, com tota Revolució, és imprescindible mantenir un equilibri i un estabilitat econòmica. I aquestes mesures, que abans hem anomenat contradictòries a l'interès de l'conomia nacional, hauran de ser compensades per una racional Reforma Agrària, augmentar els nivells de producció i bescanviar la imatge de l'exèrcit amb un cos de servei. I aquesta és la revolució portuguesa cap el socialisme que s'han proposat en principi els elements més progressistes del MFA.

REACCIÓ DEL PAÍS

Tot aquest programa es va presentant al poble portuguès, d'una forma gradual i irremissible, malgrat tot. En certa manera s'està imposant el procés revolucionari sense admetre excessives distorsions que afectin a la base programàtica.

els partits polítics

Després del 25 d'Abril, podem dir que surten del no-res l'ampli ventall de partits que existeixen actualment a Portugal. Evidentment, â pesar de molt nombrosos són molt pocsels que dominen o tenen un pes real en la vida política del país. I nomes pot contar amb un mínim de passat memorable el Partit Comunista, per les seves lluites en la clandestinitat, que ben poc tenen a veure amb el camp d'acció ploftica que ara se li presenta. Si comencem a veure, un a un, els partits a partir de la dreta, trobem en primer lloc el CDS, un partit Demòcrata cristià,on s'hi refugien certs elements del règim anterior amb la vanguarda de l'Església. Tan sols al Nord, en les zones rurals més pobres on l'Església juga encara un paper important, el CDS té una certa influencia. Davant la Situació política no li queda altra altermativa que acceptar el canvi polític, agafant-se amb tot allò que pugui desprestigiar el procés revolucionari, tal com s'està encaminat.

CDS

PPD PARTIDO POPULAR DEMOCRÁTICO

El PPD, Partit Popular Demòcràtic és també un partit de dreta, potser el que aquí anomenem "Dreta Civilitzada". Amb molta més força i abast popular, intenta igualment frenar, en la mesura de les seves possibilitats l'acció del MFA. " Els ocupants dels terrenys de Quinta da Lomba a Barreiro, reunits per apreciar les exigències del PPD al Consell de la Revolució, resolgeren repudiar-les enèrgicament i exigir que sigui apartat del govern aquest partit, donat que és el representant de la burgesia, i per tan és incapaç de portar a la pràctica el programa del MFA en benefici de les clesses més desfavorides. (de A Capital, el 15 de Juliol)". Al no poder negar, malgrat tot i de cara a la gent, la prespectiva socialista a Portugal es recolza i segueix els passos del PSP, malgrat la línea ideològica no sigui, ni de bon troç la mateixa. I si apoia el partit Socialista és únicament perquè considera que és una bona arma per a frenar el procés que ell mai hauria volgut.

Aquests partits a part d'algun altre com el PPM, Partit Popular Monàrquic, formen la dreta del país, on s'hi amaguen els interessos del capital i dels terratinents que s'han trobat desbancats en el domini del poder i ara els toca jugar a la Democràcia, amb l'esparança de recuperar el perdut, Tan el CDS com el PPD apoien tots els moviments contra el MFA, d'una forma més o menys amgada. Fins i tot recolzen grups armats com el ELP pagats per les forces més reaccionàries, que en definitiva són les que formen aquests partits.

Al centre d'aquest ventall polític hi ha el Partit Scialiste Portuguès. Aquí cal deixar ben clar que les masses populars, després de cinquanta anys de Dictadura estan incapacitades per entendre el procés revolucionari i la mateixa situació politica, per tant quan parlem d'un partit ens referim als seus dirigents.
El PSP fou el guanyador de les passades eleccions per un marge força considerable, i a partir d'aleshores reclama la seva presència dominant al Poder. Un partit sense gairabé programa polític peř que tan sols pel seu nom i la demagògia dels seus oradors és capaç d'arrastrar un sector important de la població.
I aquest ha estat el seu màxim interès a partir del cop militar, fent-se portaveu de la majoria silenciosa; expressant, com tots els partits. la seva adhesió al MFA en el seu camí cap el socialisme. Deia Mario Soares en un dels seus discursos, publicat al Diari República del 7 de Maig: "El partit Socialista apareix avui com un partit de reconciliació capaç d'unir el Poble Portuguès entorn del seu programa, el qual coincideix amb el programa del MFA." Això només mentre aquest programa del MFA, que el mateix partit predica sense posar a la pràctica ni presentar solucions concretes, comença a ser una realitat. Alehores és quan el PS, davant el perill que ell anomena comunista, es llança contra el MFA i tot el que fossin formes de Poder Popular cap el socialisme, com poden ser les Assemblees populars. En realitat es tracta d'un partit Socialdemòcrata. El mateix Màrio Soares, Secretari General del Partit, afirmava en el Comici del 19 de Juliol del que parlarem més endavant, que els seus aliats a Europa són el Laborista Anglès Harold Wilson, el Socialdemòcrata alemany Billy Brant, o el Psoe espanyol, als quals qualificava de representants del socialisme europeu. Aleshores el PSP davant el procés que anava avançan, ha pres una clara posició d'aliança amb els partits de dreta, fins i tot amb antics membres del Salazarisme. Seves són les amenaces de paralitzar el país per tal que la crisi econòmica faci fracasar el programa del MFA, arribant a promoure últimament un ambient de tensió dialèctica, com si volgues provocar una guerra civil o un cop reaccionari. En definitiva és un partit de mitjes i petites burgesies que aspira a una democràcia lliberal de tipus Europeu, però que queda molt lluny del socialisme.

PARTIDO SOCIALISTA

Entrant ja en els partits de l'esquerra tenim quatre partits, que poden ser considerats els més representatius de l'esquerra a Portugal. El MDP, Moviment Democràtic Portuguès, El PCPpartit Comunista Portuguès l'UDP, unió Democràtica Portuguesa, i el MES moviment d'Esquerra Socialista. Tots ells decidits partidaris de la Revolució s'han trobat desbordats a nivell ideològic per la iniciativa del MFA. Així ho ha acceptat sempre el Secretari General del PCP, Alvaro Cunhal "EL poble portugès no es deixarà enganyar per conspiracions, encara que es mogin en nom de la Democràcia i la LLibertat. Els militars no decideixen les coses per caprici. Es tracta de grans opcions polítiques, es tracta de l'organització de forces politiques en un procés revolucionari." (de Diario de Noticias del 17-7-75) Aquest però, conscients de la seva inferioritat com a partit, s'han limitat a seguir el camí marcat per l'exèrcit, apoiant-lo i participant en el seu programa. Cal remarcar que tan sols el MES té un vartitable programa d'acció que va molt aprop del de les Forces Armades, i ha estat un del partits que més ha pogut influir en la línea i formació ideològica del MFA. El PCP té la major part dels seus adeptes en el mon del treball, al igual que el MDP encara que és més reduit.En canvi el MES i l'UDP són més aviat partits ineològics, on hi abunden més sectorsintel-lectuals Universitaris i de professions liberals.

Anant ja més cap a l'asquerra, trobarem grups com el MRPP, amb una posició gens clara i sovint paral-lela a la dels grups de dreta, la Lliga Comunista i d'altres grups que parlen d'una hipotética revolució, sense cap definició clara d'allà on van. Amb tot poden arrossegar considerables masses de gent, omplint la Plaça de Toros de Lisboa, com el MRPP per exemple en els seus comicis.

No cal parlar dels grups anarquistes que aquets sí que no tenen cap incidencia ni pes en la vida portuguesa. Tampoc podem parlar del ELP com a partit, ja que és en tot cas una mena d'exèrcit mercenari pagat pels interessos reaccionaris, per assaltar nuclis de partits revolucionaris i crear una situació de violència i malestar.

Un punt a part mereix el grup LUAR, que ja abans de l'enderrocament del règim anterior havia portat una intensa activitat, optant en aquell momens per la lluita armada. Ara el LUAR, per damunt de tots els interessos de partits, es dedica a portar a terme la tasca revolucionària en cada una de les situacions concretes, on és possible la creació de Poder Popular. Val a dir que la seva influència si bé es notable a la capital, centre i sud del país, ben just si pot justificar la seva presència a les regions del Nord.

Un paper important juga en la vida política de país la Intersindical en un intent d'aglutinar els esforços de la classe treballadora. Com és natural algú pot acusar la Intersindical, com fan els del PS, d'estar dominada pel PC. I tenen raó. Però no és més que la conseqüència lógica de l'àmbit d'acció de cada partit. En cap moment el partit de Màrio Soares podria dirigir un organisme d'aquesta mena perquè els seus interessos queden molt lluny dels del Proletariat.

Les Comissions són les formes d'organització a nivell d'empresa, i estan portant una important tasca de conciencciació i presa de Poder dels mitjans de producció.

De la mateixa manera les Comissions de Veïns (que no tenen res a veure amb les nostres Associacions) representen els principis de Poder Popular a nivell ciutadà. En mols llocs aquestes Comissions es fan càrreg ja de molts serveis públics i del control de l'administració Local.

manifestació popular de recolzament a l'MFA.

La població

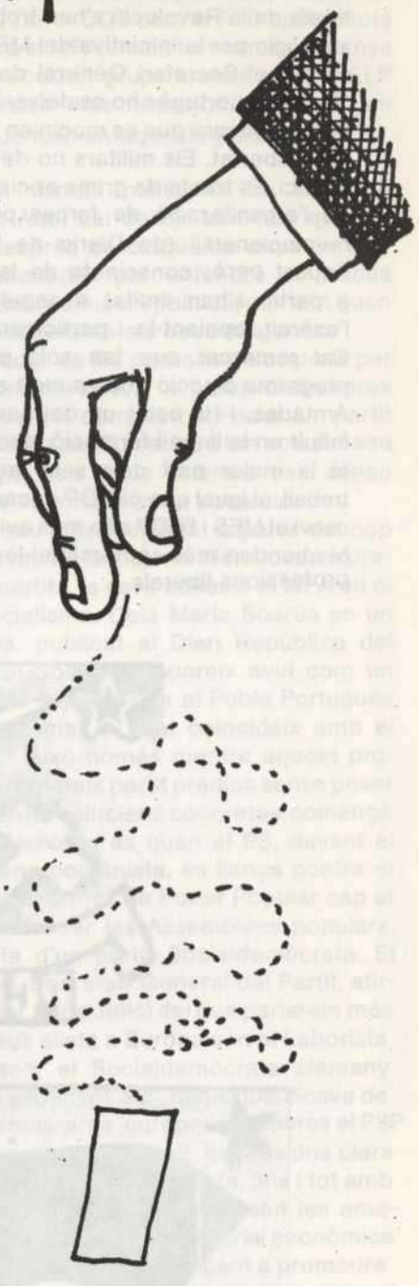

Ja hem dit que el nivell polític de la poblció en general és realment baix. Després de tants anys d'atonia i por a la pràctica política, i malgrat els avenços en aquest sentit, els es dificil valorar i precisar la situació del país. Enlluernats encara per la visió del MFA com a Alliberador, recelosos davant els mateixos partits, es deixen portar fàcilment la propaganda i la demagògia dels seus dirigents. Resulta curiós veure en una mateixa manifestació com la massa crida indistintament "Solidarització amb el PC" i a hora "Comunistes al paredó" o Cunhal a Sibèria. No és d'estranya que el poble es miri, en general, força fredament i lluny les intriges partidistes, encara que en un moment donat surti al carrer o vagi a votar a un o altra partit, segons la imatge que els pugi semblar més propera al MFA. Les passades eleccions, celebrades per les pressions partidàries, no varen ser res més que una manipulació dels sentiments populars: es va votar simplement a la paraula Socialisme i Democràcia. termes que el MFA expressava continuament com els seus objectius. Quan cap partit presentava un veritable programa d'acció política (encara que sí uns principis ideològics), ningú podia saber com interpretava cada un dels partits aquests termes.

I els resultats són prou eloqüents, els partits PSP, PPD, UDP, i MDP, tant d'esquerres com de dretes van tenir més vots a les regions del Nord, regions pobres on abunda l'analfabetisme, i enca n vi més aprop de la Capital hi tenen més vots el PC, FSP, MES, o MRPP. Es per això que amb tanta freqüencia la gent vacil-la entre un i altre partit i sovint entre partits ben distants

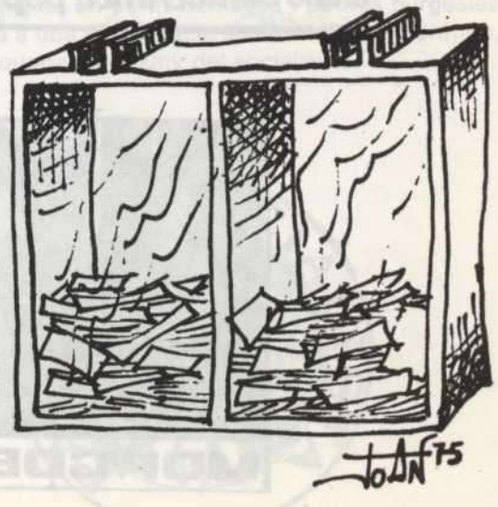

Si durant l'època Dictatorial les altes jerarquies eclesiàstiques es mostraven complaents i d'acord amb la situació, lògicament ara l'Església és associada instintivament a les forces més reaccionàries. Si bé ha quedat molt desplaçada al centre i sud del país, on ni tan sols s'ha entretingut a criticar-la o atacar-la excessivament, les zones rurals de Nord hi ha trobat el camp abonat per la seva actuació. Aquí on manté una viva influència entre la població, ha procurat instigar i perseguir sense cap base ideològica, tots els intents revolucionaris; aleshores responent a la crida de l'Església contra el Comunisme surten grups com el ELP o el CDS, i amparats sota el seu nom mantenen un clima de violència en front dels partits revolucionaris Una bona mostra del poc que preocupa o interesa als partits polítics el que pugui fer l'Església a les regions pot la darrera peregrinació a Fàtima d'aquest estiu. Per una banda i com sempre, en el seu intent de desfigurar la veritable imatge de Portugal, la nostra premsa s'havia oblidat de les taules de sumar, i les xifres publicades oscil-laven entre 300 i 600 mil assistents

Considerant que els que es queden més avall també s'hi guanyen la vida, és prou significatiu que tot i així no hi hagessin intents de manifestació en favor o en contra d'algun partit.

Hauriem de fer menció a part dels elemens joves de l'Església que en l'època anterior es mostraven contraris a l'autoritarisme, animant ara el procés revolucionari, perfectament assimilable a la teoria cristiana. Trobem casos de sacerdots militants en grups de tan marcada tendència com el LUAR.

REACCIÓ EXTERIOR

Evidentment, davant un procés revulucionari cap el Socialisme, preocupa a tots els països liberals aquesta situació que no els podrà beneficiar excessivament. Una Democràcia Popular a l'Europa Occidental trenca l'equilibri establert entre les dues grans potències, que fins ara han pogut manipular a la seva manera, lliurement, aquestes democràcies. Si havia arribat a interessar l'enderrocat de la dictadura Salazarista perquè el mateix desgast i la seva atonia impedien un major desenvolupament econòmic que ells dominaven, ben segur que no haurien apoiat el Cop si s'haguessin pensat que algú podria interpretar el valor de la Democràcia. Per altra banda tampoc és mirat amb massa bons ulls per la URSS que es troba amb un fort compromís amb Europa, i alhora pot veure's sobrepassada, amb la corresponet influència damunt els països socialistes de la seva èlite. Tan sols els països no alineats del Tercer Món poden ajudar el Poble Portguès en el seu camí cap elSocialisme. El panorama doncs no és massa animador, el MFA es veu obligat a aliar-se amb el tercer món, l'ajuda del qual no sempre és l'asparat .

El tancament de les portes d'Europa suposaria un fort entrebanc per a tirar endevant l'economia nacional; i les relacions amb l'Est, ja iniciades, no són suficient per a mantenir un equilibri i estabilitat econòmica.

Malgrat tot, l'exèrcit es mostra decidit a seguí el camí de la revolució, conscient de que haurà de passar un llarc període de restriccions i enèrgiques mesures de seguretat, tal com fou el cascuba. I en aquest sentit, en cap moment els dirigent del MFA han volgut il-usionar el Poble de Portugal.

situació actual

un aspecte de la dinamització cultural a Lisboa.

hem parlat de tot en seguit de dificultats i contradiccions que podrien fer trontollar el procés revolucionari iniciat el 25 d'Abril de 1974 I després d'un any i mig malgrat les oscil-lacions, la Revolució tira endavant. Ha estat la reestructuració del mateix exèrcit la que ha permès al manteniment d'aquest camí cap el socialisme. En primer lloc la substitució d'una política per un cos de seguretat de l'exèrcit. el COPCON; integrat per les forces més extremistes, han sapigut mantenir una tranquil-litat per mitjà d'un criteri rigorós i dur en el compliment del programa establert, arribant a límits sorprenets com poden ser les esveradores declaracions del llavors comandant Cap del COPCON Otelo Saraiva de Carvalho. Una rigorositat i duresa molt clarament definides per aquell que vulgi alterar el procés revolucionari, i que més d'un ha titllat de dictatorials. Quan es parla d'una nova dictadura a Portugal, resulta que els judicis efectuats a destacats elements de la PIDE, amb els seus reconeguts crims i el llarg historial de tortures etc, donen uns resultats sorprenets per la seva vehemènsia (de sis a quinze anys de presó als més destacats).

El substitut de la policia política deixa de ser un organisme independent a l'utòpic servei de la pau i l'ordre (pau i ordre pel que convenia a Portugal) per esdevenir en el braç armat del poble. L'exèrcit

surt al carrer, per tota mena de serveis, des de l'endegament de la dinamització cultural i social a la creació d'assemblees Locals o la realització d'obres de màxima urgència com electrificació o construcció de carreteres Tot una altra mentalitat, que queda ben clara en el Document "per un Exèrcit Democràtic" que transcrivim al final. Les decisions de tipus militar són preses per votació en Assemblees, quedant el principi d'autoritat militar per qui vulgui alterar aquest nou ordre establert.

La lluita de partits

Durant tot aquest estiu els diaris han anat plens de notícies alarmants tensions i lluites al carrer; i algú podrie creure que realment Portugal està prop del caos. Ja ho deia la premsa a mijants d'Agost, a grans titolars, perill de Guerra Civil, i més petit, el que podria ser molt perillós perquè la gent es troba de vacances a les platges del sud. Aleshores qui és el que faria la guerra, i tan greu és la tenció que la gent tranquil-lament s'envagi de vacances?. El que sí era cert, que a l'Agost la població sol sortir de vacances i aquest any no hi havia cap inconvenient perquè no fos així.

Parlant amb un oficial del COPCON sobre la situació i lluita de partits, ens va respondre: "això és un problema a part, les lluites entre ells ja s'aniran resolvent a mesura que adquireixin una pràctica política Però mentrestant el que interessa és accelerar el procés que hem iniciat."

Aleshores, la situació queda ben clara, el MFA com a veritable protagonista de la vida política, quedant els partits a segon terme. I a més la població confia plenament amb el MFA.

després de les eleccions es forma un govern seguit més o menys els resultats electorals. Es tracta d'un govern que governa, que es limita a seguir i a portar a terme, o com a consellar, les decisions del MFA A mesura que anava avançan el procés, que es va posant a la pràctica el programa cap el socialisme, els partits centre i dreta comencen a alarmar-se (i val a repetir que quan parlem de partits ens referim a les seves cúpules). Fins que amb l'excusa del cas del Diari República i el de l'emisora Renascença, el PS es retira del govern, seguit del seu aliat a la dreta el PPD. De tota manera, el que demostra el grau de confusionisme fins i tot a les cúpules, el Secretari General del PPD, Emidio Guerreiro declarava: "El PPD no posa cap impediment al General Vasco Gonçalves" (de República, 23 de Juliol de 1975).

Zeca Alfonso, un dels lluitadors en la dinamització social i cultural; instrument: la cançó.

Mario Soares es queixa de que aquell govern no no governava, i tenia raó Cap partit esta capaç de treure un mínim de programa d'actuació política, quan el MFA podia presentar un minuciós i detallat projecte que ja s'anava posant a la pràctica. Tos els partits que formaven el Govern l'havien acceptat en principi I és natural que no volgés que un moment tan delicat per la revolució quedés vacil-lant en l'improvitzat estira i arronsa del partits.

I aquí camonça la lluita de partits que no és tal, perquè es confone tots els termes i els mateixos elements que provocaren la lluita. Deixant a part que ja ha quedat ban clara la situació i resolució del cas del diari República, aquesta excusa no seria suficient perquè el PS iniciés un atac frontal al MFA, apoiat evidentment per les forces més reaccionàries. Un partit que es denomina Socialista és capaç de fer tota mena d'aliances, fins i tot amb antics Salazaristes per cridar a la paralització del país anb la intenció d'enderrocar el que ell anomena Dictadura de Proletariat o Manipulació Comunista.

I aquesta és la veritable posició del Partit de Mario Soares: van apoiar un moviment revolucionari, però aquest ha anat més enllà del que ells pretenien. Les seves aliances amb Europa equiparant-se amb els partits Socialdemocràtes no possibiliten el dubte.

D'aquesta manera, el PSP confiat amb els resultats de les eleccions, que ja hem caomentat, intenta plantar cara al MFA. Primer amb la retirada del Govern, creient que això faria recular les decisions del MFA, i després amb l'intent fracassat d'ocupar Lisboa, el 19 de Juliol amb una crida per tot el país. Acabant per demanar la dimissió del Primer Ministre, General Vasco Gonçalves sense que ningú en fes cabal, tret de la premsa europea interessada amb què dimitís el Primer Ministre reproduint cada dia totes les declaracions de Màrio Soares en quest sentit i fent córrer rumors sobre la seva destitució.

El, partit va fracassar. Un dels punts més atacats pel PSP, la creació de les Assemblees populars, va ser admès posteriorment. A partir d'aquí els atacs del PSP s'agafen a la greu crisi econòmica, que no li ve pas d'ara, per a poder atacar Vasco Gonçalves. En aquest punt, sí que la opció representada per Màrio Soares era realment tentadora: quan Europa tanca les portes a Portugal, el Secretari del PSP és la clau per a aconseguir l'ajut econòmic de les democràcies occidentals que salvaria lacrisi portuguesa. Però el MFA sap que això suposa un fort lligam que acabaria amb el procés revolucionari, que no per altra cosa s'ofereixen les potències Europees al joc de Màrio Soares.
Tot i que, davant la campanya de desprestigi inaciada dintre del mateix partit, ha hagut de fer diversas concessions, Màrio Soares es manté en una línia contra-revolucionària, amb l'agravant de presentar-se del tot incoherent i contradictori. Així l'atacava el Front Socialista Portugués, partit escindit del PSP, "El Sr. Soares actua no sols com agent de la burgesia nacional sinó sobretot, com un instrument del capitalisme internacional i l'imperialisme americà. Com a tal hauria de ser jutjat i ocupar ell el lloc que correspon a tots els enemics del poble" (de República el 23 de juliol d'aquest any). Es el mateix que passa amb els altras partits de la dreta, encara que amb menys contradiccions perquè la mateixa definició del partit ja deixa clara la seva postura. Per la seva banda, el MDP, PCP, MES, i UDP, si bé, tal com es quixavan els socialistes no governaven al govern, al menys han tingut l'habilitat de reconèixer la seva precarietat com a partit (i no pel nombre d'afiliats o pel resultat de les elccions, sinó per la manca de formació política interna) deixant la iniciativa a qui realment podia portar-la. Aleshores aquests es limiten a portar a terme el programa i iniciativa del MFA. I si el PCP no és tan pel seu domini o influència en el MFA, com en la seva decisió de tirar endevant tot el projecte d'Assamblees de Treballadors i de Veïns i de organitzar la Intersindical.

Si el General Vasco Gonçalves és o no del PCP té una importancia relativa, ja que el programa que ell ha presentat i en general totes les declaracions inèdites pel mateix partit Comunista. En tot cas es podria parlar de la influencia del Primer Ministre deintre del PCP. Si bé el fet de les possibles relacions Vasco-PCP ha estat motiu de forts atacs i recels per part del socialistes i dels seus aliats socialdemòcrates europeus sembla que ningú doni excesiva importància a les relacions del Cap del COPCOM Otelo Saravia de Carvalho, sobretot del nou primer ministre, Pinheiro de Azevedo, amb grups més radicals com el MES o L'UDP El que fa pensar, que el que interessa a les democràcies Europees és desprestigiar el PCP que més fàcilment podria tenir una correspondència en el seu país. Per suposat, que quant es demanava la dimissió de Vasco Gonçalves per ser partidista, no tenia massa importància que reclamessin per Melo Antunes el cap del Govern, menbre del Partit Socialista. Resumint trobem un govern militar que segeix una línea carrecte i molt decidida. Per una banda els partits de la dreta comandats pel PSP, als que s'els escapa tot el procéss revolucionari, i per tant que intenten frenar-lo com sigui (i la violència n'es una mostra ben clara). Al centre els partits que accepten el procés apoiant la iniciativa del MFA. I a l'esquerra uns grups sense més ressonància que el baladreig i la propaganda del carrer.
Al'interior de L'exèrcit, el panorama és el mateix: els moderats, amb Melo Antunes i el grup dels nou"; els del centre, l'actual i l'antrerior Primer Ministre; i més a l'esquerra l'apagat Otelo Sarabia de Carvalho. I com a àrbit el President Costa Gomes, suficientment diplomàtic com per estar amb tothom.

Així es va formar el tan criticat triumvirat militar, amb el President de la República per anar serpentajant les situacions més compromeses, i jugar amb totes les forces del país. El Primer Ministre (L'actual ha de seguir més o menys la mateixa línea) clarivident i segur, amb una gran formació política. I el Comandant Cap del COPCON, l'homa dur, tot just iniciat an la carrera política. Per tant el cervell de la Revolució amb un moderador de cara a fora, i a la seguretat del COPCON que el respatlla. D' aquesta manera, el PS i amb ell totes les forçes reaccionàries quedaven desbancades del govern. El seu fracàs no tenia res a veure amb la seva ideologia, sinó bàsicament al fet de desafiar el MFA, quan el poble sense grans coneixements polítics hi tenia la màxima confiança. Una lliço que varen apendre els mateixos socialistes penetrant a l'interior de l'exèrcit. Ja no reclamavem la participació i domini del seu partit al Govern, sino la dels militars més propers al seu partit, creant el confusionisme al'interior de l'exèrcit, però sense obtenir-ne millors resultats.

el futur de Portugal

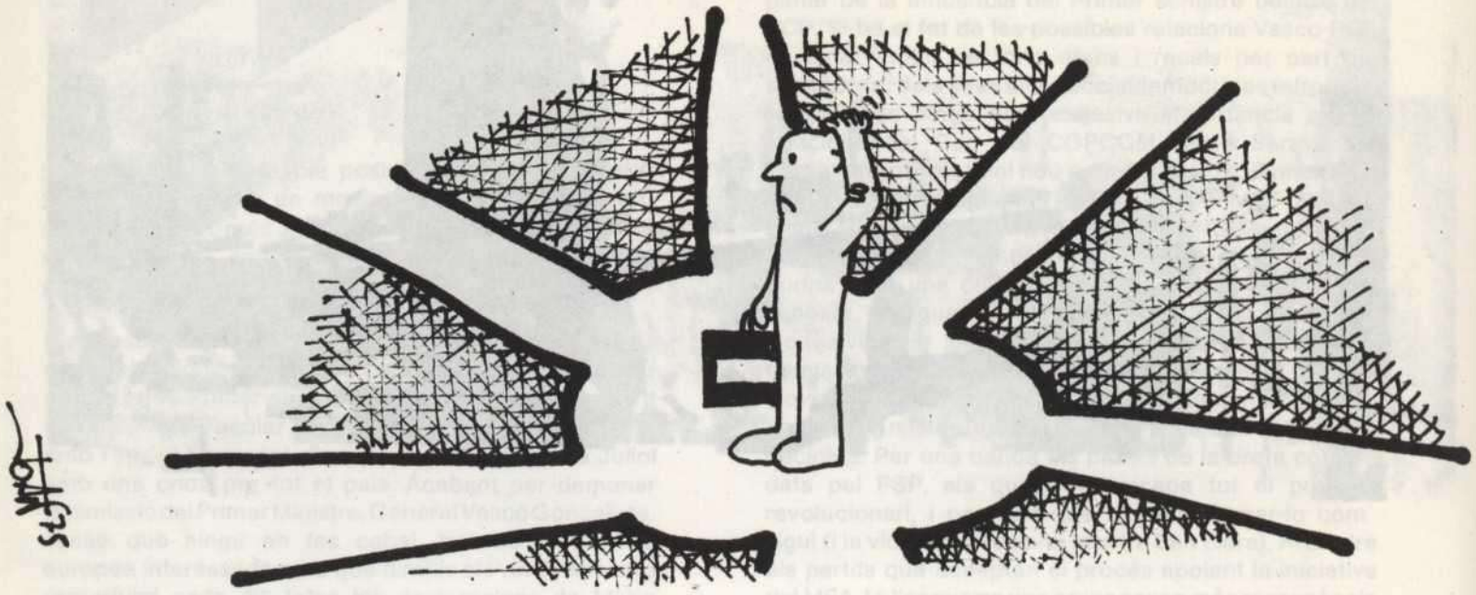

Si sempre és difícil preveure els edevenimens polítics més ho serà en aquest cas, mancats gairebé de tota informació, amb la única possibilitat d'anar a veure-ho. Les pressions dels elements moderats de l'exèrcit amb el suport del partits de dreta, no són tan sols molt forts, sinóque a més represnten la possibilitat de salvar l' economia portuguesa. (acamvi de la mateixa revolució). Els militars progressistes que són prou conscients de què el procés revolucionari implica mesures restrictives i posicions de força poc intusiasmadores per las masses populars, es troben davant aquesta contradicció. Si volen portar a terme el procés cap el Socialisme de Poder Popular, han d'afrontar una posició que s'ampara precisament amb la deficient formació política del poble portuguès. En aquestes circumstàncies de confusuonisme actuals tots els partits estan amb el poble i tothom pot estar amb tots perquè no n'entén cap. Entrant en el món de la hipótesi, es presenesenten a Portugal tres possibles sortides:

–En primer lloc, els antics terratinents i grans empresaris ara dels seus privileigi, fan els possible per tirar endarrera. Per una banda els comandos del ELP que intenten crear un clima de tanció i desordre arreu del país. Per l'altre, L'església, i els partits de dreta estan interessat no tan sols a crear un malestar general provocant els atacs a les seus dels partits d'asquerra al nord on l'Església domina encara, sinó intentant minar la economia del país. Sota el pretexte de lluita revolucionaria, s'incita a la vaga indiscriminada, provocant a la vegada un enorme confusionisme. De tota manera les possibilitats d'aquest sector són mésaviat minges. I en tot cas haurien de fer moltes concessions inimaginables abans de l'açament militar, ja que el poble defícilment porà oblidar aquest període que està vivint.

–Una altra possibilitat, que segons la premsa, està al caure des de fa tres mesos (però que no acaba de caure) seria la sortida preconitzada pel Partit Socialista amb els elements moderats del MFA. El principal factor és sens dubte Europa i els EEUU, que veuen amb molt mal d'ulls el camí del socialisme que trencaria l'equilibri del Continent. Les portes d'Europa, en mans d'aquets grups moderats, són realment temptadores per sobreviure a la crisi econòmica de Portugal. Això suposaria la integració a les democràcies Occidentals i la renúncia del procés revolucionari.

–I per última, Els elements progressistes del MFA poden mantenir-se intranssigents a les pressions reaccionàries, encara que es presentin en nom de la democràcia o el benestar comunitari. Defet fa molt temps que el PS, Màrio Soares, i la premsa europea reclament la dimissió del Genaral Vasco Gonçalves ànima de la revolució portuguesa, per substituir-lo pel moderat Melo Antunes i ningú els n'ha fet cas fins que han trobat elements importants en el mateix MFA. De tota manera la oposició és ben clara, i si bé per raons esratègiques el President Costa Gomes he cregut conventient, i així ho ha aprovat el Consell de la Revolució, camviar el primer Ministre, la situació continua essent la mateixa. L'experiència de la revolució cubana pot ser transcendentral pel mantenument de la línea iniciada. El desplaçament de la vida política d'Otelo Carvalho, no modifica la posició del COPCON ja que ell continua comandant, encara que no públicament, aquest cos de seguretat que és el COPCON La seva desapàrició de la vida pública té una clara explicació, en la seva inexperiència política que li feia presentar molt poc diplomàticament devant del poble Les declaracions, al seu retornt de Cuba sobre la possibilitat de fer servir les places de toros, si convenia per acabar amb la reacció són mostres de la manca de diplomàcia i visió política. El que no impideix que continui vetllant en silenci, des del COPCON pel progrés de la Revolució.

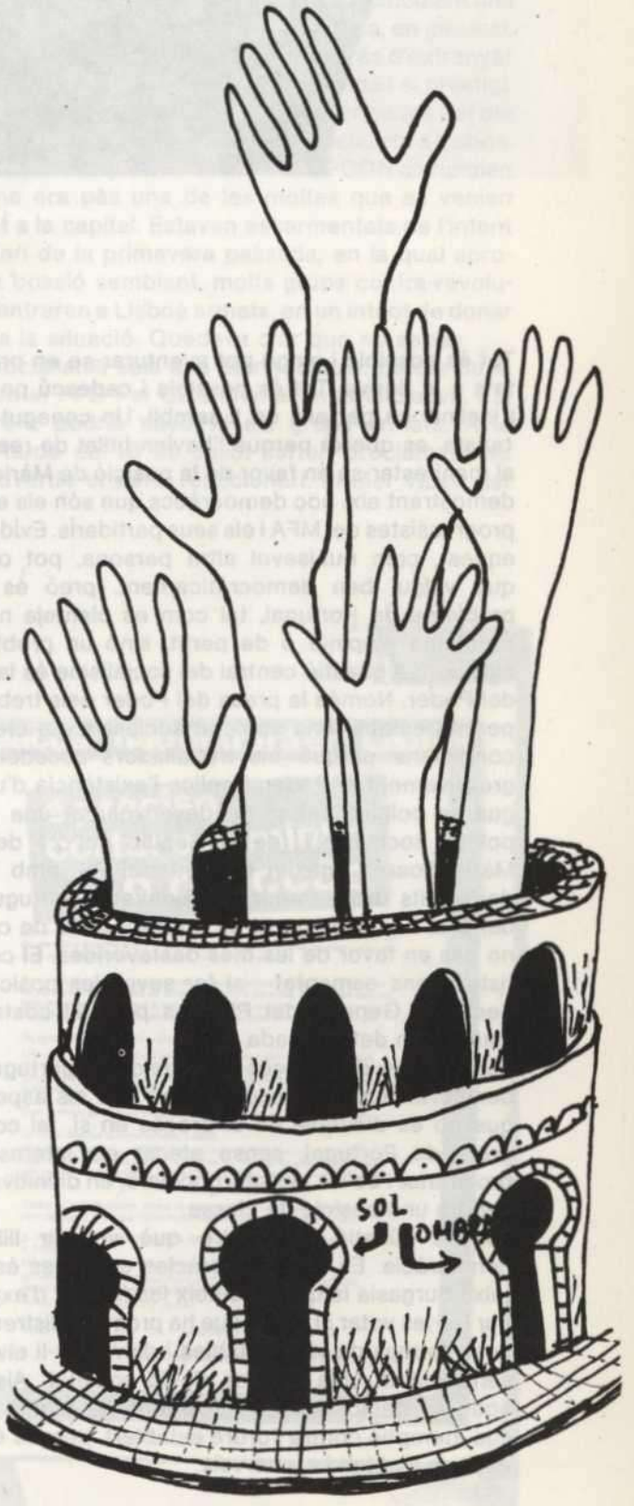

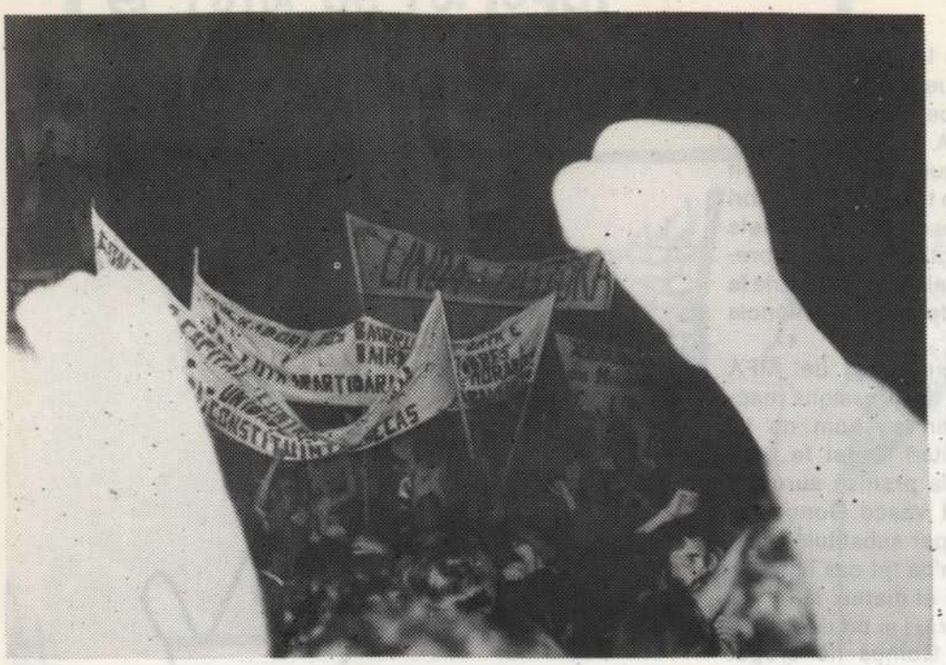

PROCÉS REVOLUCIONARI

Tot és possible i ningú pot aventurar-se en pronóstics fets a la deriva. Tot és possible i cadescú pot pensar i inclinar-se per allà on li sembli. Un conegut comentarista es queixa perquè l'havien titllat de reaccionari al manifestar-se en favor de la posició de Màrio Soares demostrant així poc democràtics que són els elements progressistes del MFA i els seus partidaris. Evidentment aquest, com qualsevol altra persona, pot opinar el que vulgui ben democràticament. preò és que el problema de Portugal, tal com es planteja no és un problema d'opiniò o de partit, sinó un problema de classe. "La qüestió central del socialisme és la qüestió del Poder. Només la presa del Poder pels treballadors permet establir una societat socialista. La creació de condicions parquè els treballadors accedeixin progressivament al Poder, implica l'existència d'una vanguarda política capaç de desenvolupar una pràctica polítca socialista." (de O Século del 21 de Juliol). Màrio Soares, màxim dirigent del PS, amb la resta del partits dreta i amb els "bunkers" portuguesos al darrera, han pres partit en aquesta lluita de classes, i no pas en favor de les més dasfavorides. El comentarista abans esmentat al fer seves les posicions del Secretari General del PSP, es posa al costat d'una classe ben determinada.

Les formas del procés revolucionari portugués són democràticament, discutibles en tots els aspectes. El que no és dicutible és el procés en sí, tal com fa la dreta de Portugal, sense atacar els interessos del prolerariat i de les classes populars; en difinitiva, sense pendre una posició de classe.

Tot és qüestió d'entendre què vol dir llibartat i democràcia. En les democràcies europees és la mateixa burgasia la que discuteix les formas d'explotació per fer-les votar al poble que ha procurat distreure amb unes formes de vida estables i disvirtuar-li elveritable sentit de la vida política de la societat. Aleshores, aquesta democràcia, l'ògicament no admet formes que atemptin contra l'ordre establert, perqué és el que ells han instituit i els serveix.

Una democràcia popular, en canvi, enten la llibertat i la democràcia de molt distinta forma. Tothom pot creure i té dret a expressar allà on sigui les idees i opinions que consideri més idònees per afavorir la societat; considerant que tota persona té dret no sols a viure (que això ja ho admet la democràcia burgesa) sinó a poder viure de la mateixa manera, amb idèntiques possibilitats, el que no és possible sense un poder Popular. Aleshores, i per la mateixa raó que abans, no es pot admetre, ni en nom de la democràcia o de la Llibertad, posicions que atemptin contra aquest ordre, perqué això suposa atamtar contra la sociatat de les classs Populars. Es una simple qüestió de classe I per tant, tam és que en diguem Dictadura del Proletariat, Comunisme, socialisme, democràcia etc. el que val és la seva viabilitat i validesa.

LA PREMSA EUROPEA

Tot aquest panorama de la, política portuguesa, amb totes les seves opcions, és vist desde fora amb els ulls que li pertoquen. Si devant el fet tothom pot prendre una posició que és, en definitiva, una posició de classes la premsa europea també ha pres la seva.

Durant l'època de la Dictadura, qua realment no hi havia cap mena de llebertat, quan realment un sol partit o pitjor encar un sol grup dominava el govern quan els interessos anaven per un reduit nombre de famílies de l'olarquia portuguesa, ningú es procupava dels fets de Portugal mantenir les normals relacions d'amistat, i relacions econòmiques. Que en aquella època fossin prohibides totes les activitats polítiques empresonats els que gosessin sortir o fer mínimament alguna cosa, això no tenia importància; però que un partit o millor dit una tendència pugui dominar el Poder, això ja es cunsidera greu, i més quan aquest comença a posar en pràctica el programa de Poder Popular. Aixi doncs la posició de les democràcies europees, i en general la seva premsa queda ben clara. I per això no ens pot estranyar el que llegim als diaris. Es donen notícies tan inversemblats que es remeten a la premsa de fora perquè semblin més dignes de crèdit.

Si cregessim que aquesta premsa de la democràtica Europa, no està manipulada i vol ser objectiva, hauríem de convenir que estan incapacitats per parlar del tema. Durant tres mesos s'han escarrassat dient que les pressions populars, dels partits majoritaris, i el 90% del MFA, soń contraris al General Vasco Gonçalves i per tant no pot durar al poder.Més d'un diari ha anunciat vàries vegades la seva dimissió o destitució, i resulta que es revelat per un militar de la seva mateixa tendència, i en cara més radical. Igualment podem dir del cas d'Otelo Saraiva de Carvalho, que primer ens el van presentar com un home d'axtrema esquerra, després resulta que té relacions amb els moderats i que fins i tot també està contra el Primer Ministre, i quan una acreditada revista ens el presentava com a l'home fort del triumvirat, desapareix de l'escena política. Per suposat que notificat que hi ha un clima i una tensió tan forta que cap la possiblitat de una guerra civil, i a la vegada dir que la guerra trobaria un bon porcentatge de la població de vacances a la platja, això ja és creure amb la ingenuitat de la gent. Realment la incoherència de les notícies sobre Portugal, han provocat una desconfiança en qui pugui interesssar-se i seguir la política d'aquest país.

Però és que no es tracta tan sols d'una transgiversació o tendenciositat de la notícia es tracta ja d'informació errònea i capgirada. Ens remetem, a títol d'exemple a uns fets concrets que personalment vam poder viure, i que per tan els podem testimoniar.

Pel dia 19 de Juliol d'aquest any, el Partit Socialista anunciava una magna concentració d'arreu del país a Lisboa. Ells calculaven, amb un gran aparell publicitari i llogant tota mena de mitjans de transport, un mig milió de persones. Les notícies aqui no varen quedar curtes a l'hora de donar-ne els resultats: els més moderats no baixaven de les cent mil persoas, fins i tot una revista prou acreditada calculava els assistents en 575.000. Ja suposo que aquets escriurien des de les corresponets redaccions, però valia la pena, almenys, una trucada telefònica per no fer tan el ridícul. O mínimament posar-se d'acort perquè tothom s'en va adonar i no volen pas creure que no saben comptar. En realitat, a primer cop de vista semblava que en aquella manifestació hi havia unes 25 mil persones. El lloc era realment molt gran, però la gent estaba ben espaiada, de manera que ni tan sols el trànsit, que partia per dos llos la minifestació, va ser interrumput en cap moment. El mateix partit socialista admetia el seu fracàs, atribuint-lo a les barricades dels Comunistes, calculant uns 40 o 50 mil els assistents. Mentre la premsa, en general, en calculava uns quants menys, el que no és d'extranyar ja que el PS devia voler guanyar-s'hi la vida i el prestigi. Un altre exemple podria ser el de les barricades del dia abans de la nomenada concentració Socialista a Lisboa. tots els grups d'esquerra i també el COPCON coincidien en què no era pas una de les moltes que es venien celebrant a la capital. Estaven escarmentats de l'intent reaccionari de la primavera passada, en la qual aprofitan una ocasió semblant, molts grups contra-revolucionaris entraren a Lisboa armats, en un intent de donar el tomb a la situació. Quedava clar que no serien pas els socialistes sols a la Manifestació: partits de la dreta com el PPD i el CDS animaven la iniciativa, i al seu darrera podria haver-hi els grups armats. A la mateixa tarda de 18 de Juliol surten proclamast als carres advertin el perill reaccionari. Primer varen ser

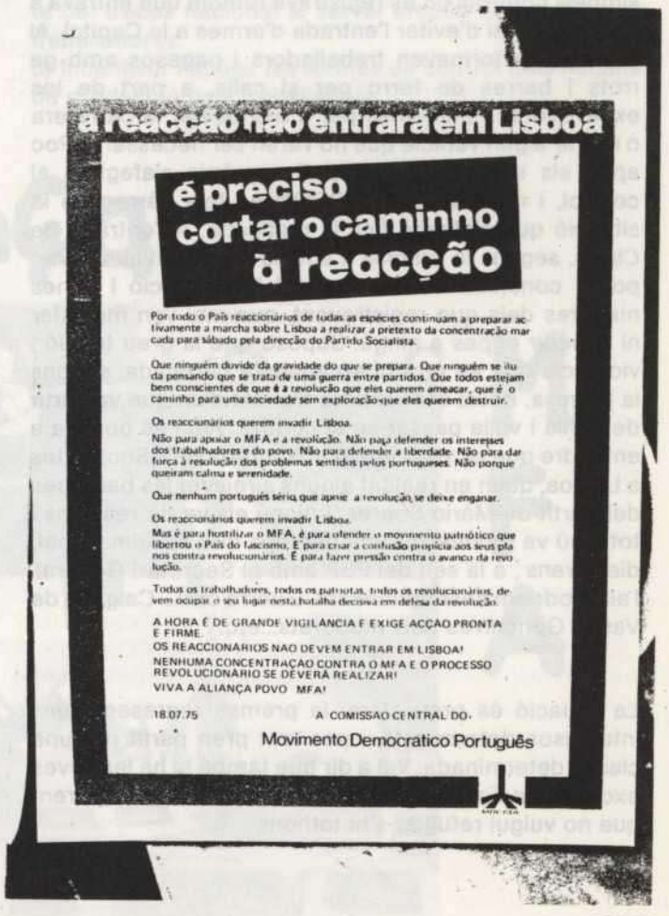

L'actualitat es viu al minut. Els cartells atraven la màxima atenció, alerten o mobilitzen...

els del MDP, i més tar el PCP i el MES els que preconitzaren la creació de barricades a les entrades de la Capital. a les primeres hores del capvespre aquestes ja estaven formades. Consistien tan sols en simples controls on es registrava tothom que entrava a Lisboa per tal d'evitar l'entrada d'armes a la Capital. Al principi les formaven treballadors i pagesos amb ga rrots i barres de ferro per si calia, a part de les excavadores i màquines per a blenquejar la carretera o retirar algún vehicle que no varen ser necessaris. Poc apoc els soldadts per iniciativa pròpia s'afegiren al control, i més tard el COPCON es feia càrreg de la situació que s'allargà fins la matinada. A l'entrada de Cintra, segons la premsa d'aquí la més conflictiva, van poder constatar en tot monent la discreció i bones maneres dels que registravent, que mai van molestar ni impedir el pas a ningú. Suposo que la greu tenció i violència que es produí en aquesta barricada, segons la premsa, devia ser un vidre trencat d'un que va sortir de la fila i volia passar-se el control. Aquí es donava a entendre que es volia impedir l'entrada dels Socialistes a Liaboa, quan en realitat alguns airejavet les banderes del Partit de Màrio Soares, i ningú els va dir res. Fins i tot algú va reconeixer una persona que havíem trobat, dies avans , a la seu del PSP amb el Secretari General. I aixi podríem anar continuant. Guerra civil... Caiguda de Vasco Gonçalves pels moderats...etc.

La situació és prou clara: la premsa representa uns interessos determinats, i per tant pren partit per una classe determinada. Val a dir que també hi ha les seves excepcions. Excepcions contades en les que esperem que no vulgui refugiar-s'hi tothom.

DOCUMENT ANEXE I

Transcrivim aquí el programa aprovat en l'AMFA, publicat a Movimento el 25 de Juliol de 1975.

1–. Intruducció.

L'aliança Poble-MFA ha estat una realitat constant en el procés revolucionari fins el moment present. L'acció alliberadora del 25 d'Abril, continuada per tot un conjunt d'actitus del MFA i del partits progressistes, i per les mesures de caràcter polític i econòmic posades a la pràctica, han permès mantenir un nivell de cohesió suficient entre el Poble i el MFA. Pertant el manteniment i consolidació de l'Aliança Poble-MFA passa, en una primera anàlisi, per la satisfacció de les aspiracions més profundes de les classes explotades. En aquest aspecte urgeix tirar endavant l'obra iniciada el 25 d'Abril de 1974. Es dintre de l'àmbit d'una Revolució Cultural, per l'aplicació de la potencialitat civil i militar, en el camp tècnic humà i material que es mobilitzarà decisivament el Poble cap a la Revolució. La pràctica comença a demostrar aquest raonament, que és abvi. La premisa de "sine qua non" de consolidació de l'Aliança, s'està desenvolupant i crearà les condicions perquè el binomi motor del procés revolucionari portuguès es mantingui i consolidi.

Per altra banda i en el mateix intent de mobilitzar el Poble cap a la Revolució, és necessari que a les masses treballadores li siguin assegurades les condicions de participació activa, el que pressuposa unes formes d'organització popular, amb una pràctica democràtica independent i unitària. Es creu necessari aprofitar concretament aquesta realitat funamental, Aliança Poble-MFA, estimulant-la i apoiant-la per la defensa i dinamització de la Revolució.

La defensa i Dinamització de la Revolució passen, en el moment actual per les següents etapes:

a) Fomentar la participació revolucionària de les masses, en el sentit de crear i desenvolupar miviments unitàris en una prespectiva d'implantació de vetitables òrgans de Poder Popular.

b) Defensar la Revolució dels atacs de les forces reaccionàries, a través d'una conscienciació profunda de les exigències del procés i de la creació d'organismes de defensa.

c) Guanyar la batalla de la Producció.

en quant a lograr una producció suficient per les necessitats globals del país serà necessari un gran esforç de les classes treballadores. Es fonamental, per tant, que es guany la batalla de la producció superant l'escàs desenvolupament de les forces productives, ampliant i desenvolupant el control obrer, estenent-se al sector estatal i procurant l'acumulació necessària per la nostra independència econòmica. Per assegurar els punts citats anteriorment cal tenir en compte.

A. En el Camp intern.

a) crear i desenvolupar en el sector estatal un ampli sector que sigui reflexe del domini de l'economia nacional per part d'un Estat Democràtic, en substitució d'una economia privada dominada pel capital monopolista, que paralitza el desenvolupament de la producció. b) substituir una estructura agrària de profundes arrels feudals per una altra que possibiliti l'expansió del progrés, objectiu clarament definit en la Reforma agrària, l'aplicació de la qual haurà de ser escrupulosament controlada per les masses treballadores rurals organitzades.

c) Depuració de l'aparell d'Estat, amb la seva descentralització de cara la construcció d'un aparell d'Estat de base popular de manera que, a traves d'una coordinació eficaç, es dinamitzin les potencialitats de les iniciatives dels òrgans populars locals, amparats amb una àmplia autonomia de decisió i capacitat de resposta, en el domini del poder econòmic, el cual posarà el producte del treball nacional al servei efectiu de les masses treballadores.

d) Incentivar i apoiar les formes de control dels mitjans de producció pels treballadors.

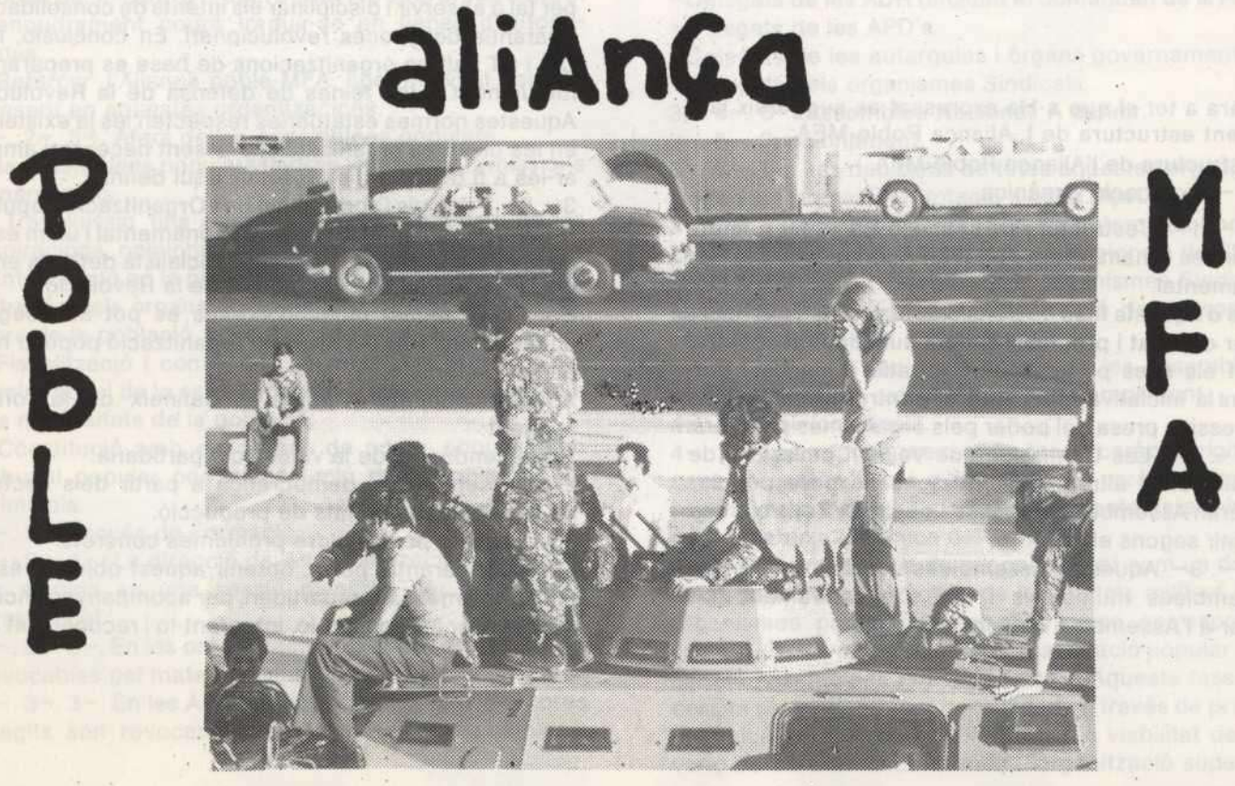

e) Definir una política econòmica global on s'insereixin els sectors prioritaris de desenvolupament.
f) Definir una política econòmica per cada un dels diferents sectors.
B. En el Camp Extern.
a) Garantir fins les últimes conseqüències, el cumpliment del procés de descolonització de l'Africa, perquè en una prespectiva històrica, clara i desapassionada, el futur independent de Portugal haurà de sentar una base de fraternes relacions amb les nostres ex-Colònies, en el camp de les relacions públiques, socials i econòmiques.
b) Evitar qualsevol tipus d'hegemonia ideològica, política, econòmica, sobre el procés revolucionari portuc) Garantir el manteniment de relacions cordials amb tots els pobles del món, i consolidar un poder econòmic que garanteixi la independència nacional.
No es preté ni ignorar els partits abm intenció de construir el Socialisme niMilitaritzar el Poble.
Es preté crear una organització de masses que en el moment actual, dintre d'una prespectiva correcta de lluita de classes, congregui unitàriament els treballadors i asseguri d'aquesta manera les feines concretes de Defensa de la Revolució, abans nomenades.
Cal aclarir que la Revolució es defensa com a consolidació de les conquestes aconseguides, a través de l'Organització, la Vigilància, el Treball, la Disciplina i L'Autoritat, i com l'avanç efectiu per a la implantació del Poder de les masses treballadores. Aquesta organització de masses promoguda, per la seva formació i pràctica, per la Unitat de les masses treballadores crearà condicions perquè els Partits polítics interessats en la construcció del Socialisme trobin formes de cooperació i entesa que permetin la unificació dels seus esforços per la correcta consolidació de la vanguarda política del procés revolucionari.
Aquests objectius passen pel cumpliment del Programa d'Acció Política presentat pel Consell de la Revolució,a trevés d'una pràctica unitària del Govern Provisional,a través d'una política d'informació al servei del procés revolucionari i a través d'una pràctica del MFA d'exemplar unitat, austeritat i disciplina. Aquest últim punt accepta la pràctica revolucionària de la crítica i autocrítica dintre del MFA.

De cara a tot el que s-Ha expressat es suggereix la següent estructura de L,Aliança Poble-MFA:
2– Estructura de l'Aliança Poble-MFA.
2–. 1–. Explicació Orgànica.
2–. 1–. 1–. L'estructura de l'Aliança Poble-MFA tindrà tres línees fonamentals: la del MFA, la popular i la Governamental.
Dintre d'aquesta fase de transició l'aparell d'Estat haurà de ser depurat i progressivament substituit descentralitzant els sues poders (administratiu i financer) permetent la iniciativa local sota el control, fiscalització i pregressiva presa del poder pels organismes populars.
2–. 1–. 2–. Les Comissions de Veïns, Comissions de Treballadors i altres organitzacions de base popular formaran Assemblees Populars Locals, de Zona o arees a definir segons el cas.
2–. 1–. 3–. Aquestes Assemblees Locals formaran les Asssemblees municipals i així successivament fins arribar a l'Assemblea Popular Nacional.
2–. 1–. 4–. La participació del MFA comença en les Assemblees Municipals i Districte per mitjà de les ADU's en les Regionals per mitjà de les ADR's i en Nacional per mitjà de l'AMFA. S'entén que les ADU's són Assemblees d'unitats de l'exèrcit, Marina i Aire.
2–. 1–. 5–. El Consell de la Revolució és l'òrgn màxim de soberania nacional.
2–. 1–. 6–. Les Assemblees populars seran apoiades pel MFA i òrgans de l'aparell d'Estat, exercint sobre elles un control de la gestió pública en la qual participen.
2–. 2–. Llançament de les organitzacións Populars.
2–. 2–. 1–. En una primera fase les ADU's incentivaran, a través de sessions d'aclariment i formació, el llançament de les Comissions de Veïns i Treballadors en els llocs on encara no existeixin. Allà on ja existeixin estructures d'aquesta mena hi haurà igualment sessions d'aclariment i informació sobre els veritables objectius del MFA. Posteriorment en contacte amb aquestes organitzacions de base es passarà a l'experiència de la seva pràctica recollint experiències que seran divulgades en el sentit de millorar els procediments i obtenir millors resultats. Després de l'apreciació pel MFA, es procdirà al reconeixament de les organitzacions.
2–. 2–. 2–.
2–. 2–. 2–. En una segona fase, a curt plaç s'incentivarà la formació d'Assemblees Locals i municipals.
2–. 2–. 3–. En una tercera fase, a mig plaç, s'incentivarà la formació d'Assemblees Populars de Districte.
2–. 2–. 4–. En una quarta fase, a llarg plaç, s'incentivarà la formació d'Assemblees Regionals.
2–. 2–. 5–. L'Assemblea Popular Nacional, òrgan superior de participació popular serà la última i distant etapa d'aquesta estructura.
3–. Normes Estatutàries.
3–. 1–. Generalitats.
L'organització popular proposta es basa fonamentalment en les Comisions de treballadors i de Veïns. Es consideren també organismes de base Consells de poble, Cooperatives, lligues de petits i mitjans camperols, les Colectivitats i altres organitzacions de base popular
Les estructures en vies de llançament sota iniciatives di verses han de ser lligades als organismes de base ja difinits, CM i CT, els quals ampliaran la seva contitució per tal d'absorvir i disciplinar els intents de consolidació i garantia del procés revolucionari. En conclusió, les CM i CT i altres organitzacions de base es prepararan mútuament a les feines de defensa de la Revolució. Aquestes normes estatuàries respecten les ja existents en les diverses organitzacions essent necessari ampliar-les a fi d'incluir els objectius aquí definits.
3–. 2–. Principis D'orientació de l'Organització Popular.
3–.2–.1–. Objectiu. L' objectiu fonamental i últim és el de la construcció de la societat socialista definida en el Pla D'Acció Plolítica del consell de la Revolució.
Com que aquest objectiu només es pot aconseguir unitàriament, tots els nivells d'organització popular han de ser unitaris.
Aquest concepte d'unitat es defineix de la forma següent:
–Independència de la vinculació partidaria.
–Representativitat democràtica a partir dels sectors de la població o unitats de producció.
–Associació per resoldre problemes concrets.
La millor garantia per a, obtenir aquest objectiu és el MFA, moviment suprapartidari, per acompanyar i incentivar el procés, apoiant-lo, integrant-lo i reconeixent les

dinamització cultural un dels postulats d'aquest programa

organitzacións que, per la pràctica es justifiquen.

3-. 2-. 2-.Afers de les organitzacións de base.

Les Comissions de Veïns i treballadors etc. hauran de, a més de les seves funcions específiques, promoure d'acord amb les seves característiques les següens activitats:

-Treball polític, a través d'informació i aclariment en els sectors professionals o de la població.

-Acció Social, en els camps de sanitat i assistència, cultura i esports, alfabetització, vivenda i Urbanisme, transports etc.

-Acció Econòmica per la batalla de l'Economia, control sobre els mijans de producció dels sectors nacionalitzats i privats, abasteixemens, i preus etc.

-vigilància per la defensa de les instal-lacions i zones urbanes a través de la permanència física per torns, control d'entrades, canalització d'informacions pels organs oficials competents etc. Aquesta activitat, en casos especials,(punts estratègics de l'economia nacional) per iniciativa pròpia del MFA o sota el seu control i enqudrament podrà traduir-se en fienes d'autodefensa.

-Reforçar l'Aliança poble-MFA, com activitat sempre present en aquestes organitzacions.

3-. 2-. 3-. Afers de les Assemblees populars.

Les assemblees populars tindran les següents missions fonamentals:

- Transmissio fins a nivell propi de la decisió de les aspiracions, opinions i exigències de la població.

-Intervenció en la planificació local, regional i nacional a través dels òrgans competents, actuant com a regidors de la població.

-Fiscalització i contol de l'activitat dels òrgans d'administració i de la seva capacitat i temps de resposta a les necéssitats de la població.

-Constitució amb els òrgans de poder popular d'un tribunal popular per la resolució dels problemes no criminals.

3-. 3-. Procés de Formació.

3-. 3-. 1-. La direcció de les organitzacions populars és elegida en una sessió plenària, per votació a braços alçat.

3-. 3-. 2-. En les organitzacions de base els elegits son revocables pel mateix plenari que els ha elegit.

3-. 3-. 3-. En les Assemblees populars dels membres elegits són revocables per les propies assemblees.

3-. 4-. Constitució.

3-. 4-. 1-. Les organitzacions de base (CM i CT etç.) tindran la seva actual constitució ampliada de manera que piguir satisfacer les feines aquí definides.

3-. 4-. 2-. Les Assemblees populars locals (APL)

-Delegats de les organitzacions de base.

-delegats de les autarquies locals.

3-. 4-. 3-. Les Assemblees populars Locals (APM) Municipals.

-Delegats de les ADU's.

-Delegats de les APL's.

-Delegats de les autarquies i òrgans governamentals.

3-. 4-. 4-. Asseblees Populars de Districte. (APD)

-Delegats de les ADU's (incluint el comandant de la unitat).

-delegats de les APM's.

-Delegats de les autarquies i òrgans governamentals.

-Delegats dels organismes Sindicals.

3-. 4-. 5-. Assemblees Populars Regionals. (APR)

-Delegats de les ADR (incluint el comandan de ls R.M.)

-Delegats de les APD's.

-Delegats de les autarquies i òrgans governamentals.

-Delegats dels organismes Sindicals.

3-. 4-. 6-. Assemblea Nacional. A definir.

3-. 5-. Funcionament.

3-. 5-. 1-. Les decisions de totes aquestes organitzacions sera preses per votació a braç alçat.

3-. 5-. 2-. Els representant de les autarquias Locals, Organs governamentals(Gabinets Regionals de Planificació, IRA etc.) i Delegats dels organismes Sindicals tenen igualment dret a la presentació de propostes, votació i expressió.

3-. 5-. 3-. Les decisions preses en les Assemblees vinculen totes les estuctures al seu compliment.

4-. Disposicions finals.

4-. 1-. Les normes present no tenen caràcter rígit i la seva aplicació s'haurà d'atendre a les característiques específiques locals i als condicionaments determinats per la mateixa dinàmica del procés.

4-. 2-. El projecte ha de ser considerat com un document guia d'acció pràctica de les Unitats militars i els organismes populars. L'estructura que correspon a l'actual desenvolupament de l'organització popular ve a ser les Assemblees Populars Locals. Aquesta fase necessita ser evidentment consolidada a través de pròpia dinàmica del procés que verificarà la viabilitat de l'avanç de cara a noves formes d'organització superior.

Es el poble qui ha de governar-se ell mateix, i qui ha de triar el seu destí. La terra és de qui la treballa i els bens de qui els produeix; pertant el proletariat ha d'assumir la direcció del país. I l'exèrcit no és més que el braç armat del poble que treballa, i la seva única missió és assegurar que ningú usurpi els drets naturals de la població I això queda ben clar en totes les declaracions dels dirigents del MFA i en el Document "Per un exèrcit Democràtic piblicat a Movimiento l'11 de juliol de 1975. Aixi doncs, tot el sistema i imatge d'estat concebuts per uns interessos de classe determinats, ha de ser substituit de dalt a baix ja que canvia radicalment la seva funció. Lògicament aquest canvi de dimensions gairebé inimaginables (suposa la substitució de tot el sistema, des del Municipi a l'Administració de la Justicia, des de les lleis Constitucionals a les normes i graduacions de l'exèrcit, des de l'ensenyament a les relacions de producció) no pot fer-se de cop i volta, com pretenen de manera idealista alguns grups de l'exrema esquerra. Necessita un període, no d'evolució, sinó de transformació que serà més o menys llarg segons la capacitat d'assimilació de les diferents capes socials del país. Així replicava el Secretari General del partit Socialista, Mario Soares, a la formació d'organitzacions de base: "Considero indispensable que hi hagi un lligam entre el Poble i el MFA, pequè el MFA él la garantia del procés revolucionari democràtic portuguès, Si el MFA preté organitzar o crear estructures de contacte popular que facin un curtcircuït en relació amb els partits, creant formes d'organització popular que sigui diferentes a les normals en una democràcia, comencen a nar per un camí al meu entendre, extremadament perillós. "(O Jornal 24 Juliol) El procés revolucionari a Portugal s'inicia doncs, amb les nacionalitzacions de la Banca, seguros, Transports i altres serveis a fi de poder controlar, ja de principi l'economia nacional. Calia assegurar que la

DOCUMENT ANEXE II

PER UN EXÈRCIT DEMOCRÀTIC

publicat a "MOVIMENTO" L'11 de Juliol de 1975

DIRECTRIUS PER L'ESTRUCTURACIO DEMOCRATICA DEL MFA EN LES UNITATS I DEPENDENCIES MILITARS

01– Preàmbul.

a) A fi de donar cos al MFA en totes les graduacions de l'exèrsit i complint els "Principis i Linees d'acció" que el Consell de la Revolució va aprovar el 27 de Març de 1975 seran creades, a l'àmbit de L'estructura de MFA, les Assemblees de Delegats d'Unitat del MFA (ADU) a totes les Unitats i els seus destacaments del Continent i les Illes.

b) La representació i direcció del MFA en les Unitats i Destacaments Militars actua an col-laboració amb els respectius Comandaments, però no es confon amb ells. Les ADU són òrgans de Consell i d'apoi del Comandament, destinats a auxiliar-lo en problemes que interessin al cumpliment de la missió de la Unitat, proposant accions, activitats i l'adopció de mesures que contribuiexin a la creació d'un exèrsit eficient, amb cohesió, i democràtic al servei del poble i de la Independència Nacional, i capaç de correspondre a una societat socialista i pluralista que es vol construir.

c) Per inerència, el comandant és el president de l'ADU En formen també part, allà on existeixint, els Delegats a l'AMFA i els Delegats del MFA en la Unitat o Destacament (02.a.(1) d'aquesta directiva), així com elements de totes classes militars.

Així es garanteix, simultàneament la plena representivitat de les ADU, amb un elevat grau d'iniciativa com a ferments d'innovació al si de l'exèrcit i un íntim contacte amb els Comandaments, en benefici mutu, sense el qual l'impuls revolucionari no podria fructificar.

d) Cal quedi clar que l'ADU de cap menera posa en dubte l'autoritat i responsabilitat de decisió del Comandament Els comandans, per la seva banda, hauran de ser els primers militants del MFA, tenint sempre present que no es preté restaura una institució militar ultrapassada, sinó crear-ne una de nova en el sentit de progressar cap un exèrcit competent, democràtic i revolucionari, posat al servei del poble i capaçde respondre a una societat Socialista que es vol construir.

e) El cumpliment de les presents directrius, contribuirá a fer de les Forces Armades una gran Força patriòtica, democràtica i socialista; i com a tal, un important suport de les conquestes populars i de la Revolució portuguesa.

f) La realització sèria i conscient d'aquest programa de treball constituirà també una contribució decisiva per establir en les Forces Armades una jerarquia de competència i una veritable disciplina, la qual serà el resultat d'una adhesió voluntària i conscient; i reforçarà els llaços d'amistat i competència i la franca col-laboració de tots els militars sense distinció de categories. D'aquesta manera s'aixecarà una barrera natural contra totes les maniobres que tendeixin a trencar la unió i coesió de les Forces Armades.

g) En l'àmbit de les seves activitats, les ADU es regiran per:
(1) els principis globals ja definits de la Revolució Portuguesa, tenint a la vista laconstrucciód'una societat socialista i pluripartidària, garantint la independència Nacional.
(2) Pel principi apartidari al sí de les FA, recusant qualsevol tentativa d'infiltració i control dels partits polítics.
02– Organització.
a) Atotes les Unitats , Escoles pràctiques i Destacaments Militars, s'han de costituir les Assemblees de Delegats d'Unitat (ADU) amb la següent composció:
(1) El Comandant que presideix els oficials que constitueixen el comandament fins ara amb la subunitat incluida; e els militars representatius de totes les classes (QP i QC).
(2) Grup Dinamitzador de la Unitat (GDU) orientat pel GDE i constutuit per: -oficial Delegat del MFA en la Unitat.
– Delegat(s) a l'AMFA.
–militars designats, directament pel GDE, el qual fixarà els límits, mínims i màximas de cada Unitat.
b) Els Oficials que constituiran la graduació del Comandament seran:
– el 2- Comandant.
– Director d'Instrucció.
– Comandants de Batalló o grups operacionals o d'Instrucció, Comandants de sub-unitats (Companyia esquadró, Bateri) operacionals o d'Instrucció.
c) Els militars representatius de totes les classes referides a (1) són elegits de la forma següent: Cada graduació (oficials, sergents i rasos) elegix un nombre d'slements, triple a cada una de les graduacions en el grup de militars representatius, referint a (1). Els elements així elegits constituiexen un col-legi electoral que en conjunt i entre ells, per elecció, surten nomenats definitivament els representants de les diferents graduacions i quadres.
d) El nombre de places a elegir de forma definitiva mai podrá ser inferior a la suma dels oficial i sergents primerament elegits. El nombre d'elements a elegir per cada graduació serà fixat pel grup dinamitzador, en funció dels efectius de la Unitat i de l'envergadura de les feines a fer.
03– Missió.
a) ADU. L'Assembleea de Delegats d'Unitat, com a òrgan de Consell i apoio al camandament i intèrpret de l'esperit del MFA an la Unitat, ha de discutir i proporcionar activitats i accions, i adoptar mesures que afectin a:
(1) En l'ambit de dinamització interna:
– La formació Cultural i política dels militars, apartidària i segons l'esperit de la Revolució.
– Fomentar la participació activa i voluntària de tots els militars en l'aprofitament dels tems lliures.
– reforçar la coesió i esperit de cara a tots els militars entre ells i en tornt del MFA.
– Enfortiment de la disciplina de la Unitat, col-laborant el l'exercici de la mateixa com a òrgan de consulta del Comandament, en termes que seran objecte d'una regulació posterior.
– El benestar i la millora de condicions de vida dels militars en diversos aspectes, sobretot, habitacle, higiene, alimentació etc.
– Promoció d'activitats culturals, esportives i recreatives.
(2) En l'ambit de Dinamització externa:
– La eficient execució de les campanyes de dinamització Cultural i acció cívica que siguin determinades pel GDE i CODICE o en el cas de Destacaments per la Unitat de què depenen.
– La realització per iniciativa pròpia i amb relació amb les esferes superiors, d'altres campanyes de dinamització cultural i acció cívica, considerades oportunes en la prespectiva local.
– Establiment de relacions adecuades amb la població i les autoritats civils.
b) GDU competeix específicament:
– Assegurar la dinamització interna de la Unitat.
– Construir el fil de lligam permanent entre les Unitats i les superioritats del MFA.
04– Funcionament.
a) l'ADU es reuneix:
(1) ordinàriament, com amínim un cop al mes.
(2) extraordinèriament:
– per iniciativa del Comandament
– a proposta del Delegat del MFA o del Delegat de L'AMFA.
– a proposta de almenys un terç del militars elegits en representació de les graduacions.
b) Les reunions generals de militars o de graduacions tindran lloc en les unitats o destacaments, quan sigui necessari pel compliment de les missions encomanades a les ADU, per iniciativa d'aquestes, del GDU o de militars havent de donar part d'aquestes reunions al Comandament i al GDU.
c) Per a la consecució dels objectius apuntats, les ADU poden constituir grups de treball, anomenat equips per la dinamització interna i externa i cridar als elements que creguin convenient per la seva tasca.
d) Les ADU reben les direntrius del GDE, però aquesta es limitarà en general a fixar les líneas generals, deixant un llarg marge a l'esperit creador i d'iniciativa de cada una de les ADU, pel que aquestes fruiran d'un gran camp d'acció.
e) Sense perjudici de la responsabilitat específica del Comandament, les ADU són solidàriament responsable pels possible abus i desviacions que es cometin, fins i tot per l'acció del grups de treball per ells creats.
f) Les ADU, es relacionen amb les graduacions superior a traves del canal del Comandament. Sempre que les necessitats ho exigegin, podra contactar amb el GDE. Hauran de ser enviades a RM i GDE relacions especials sobre experiències considerades d'interès particular i hagin sigut portades a terme, referint els resultats obtinguts i les suggerències pertinents que puguin ser considerades.
g) queda prohibit a les ADU donar conferències de premsa als mitjans de comunicació social i difundir comunicats públics sense prèvia autorització, conforme el determinat per la circular n-5 del 10/4/75 del GDE
h) Els elements del GDU poden participar en totes les reunions, autoritzades pel Comandament que es celebrint en la Unitat.
i) Les ADU procuraran, al llarg de la seva activitat, respectar el millor possible les conveniències del servei normal de les respectives unitats.
05– Disposicions Finals.
a) Amb la creació d'aquestes ADU acaben totes les activitats de les EIIRP i així mateix les de les Comissions,

Equips, o Consells etc. existents en les Unitats o Destacaments Militars (a excepció dels Delegats de la Comissió de Sargents) devent les activitats de reconeguda utilitat que han vingut desenvolupant aquestes estructures associatives que ara s'extingeixent, ser sotmeses inmediatament a les ADU.

b) Els Cmandants de les Unitats i Destacaments han de donar cumpliment a aquestes directrius, de la qual donaran coneixament a tots els militars a les seves ordres . I facilitaran i fomentaran el traball de les ADU participant activament com a membres que en són.

c) El treball dintre de les estructures del MFA s'ha de desenvolupar amb veritable esperit de militància. El militar és un militant del MFA.

d) Tal com referim al 01 la present direcció respecta les Unitats Militars i els seus destacaments. Malgrat l'esperit que informa aquesta Directiva es reconeix que no seran totalment aplicables les normes fixades, donada la diversitat de situacions i l'especifitat dels diversos establiment Militars i altres òrgans existents. D'aquesta manera, en base a la present directiva, els Directors i Caps dels Establimens i altres òrgans militars hauran d'enviar propostes al EME (GDE), per l'estudi i el-laboració d'unes directrius específiques.

DOCUMENT ANEXE III

Enmig de l'efervescència política que coneix Portugal des de l'ensorrament del govern de Marcelo Caetano, el 25 d'abril del 1974, certs grups de cristians d'esquerra, reunits en el moviment «Cristians pel socialisme», han pres posicions extremistes i han criticat sobretot certes actituds de la jerarquia portuguesa. El bisbe d'Oporto, Mons. António Ferreira Gomes, en l'interviu següent concedit al diari Voz Portucalense, *ha mostrat una gran severitat envers els membres d'aquest moviment que acusa de jugar el joc del partit comunista portuguès i, més en general, de mancar dels més elementals coneixements marxistes. L'ocasió directa d'aquesta presa de posició ha estat un interviu donat a la revista* Flama *per un sacerdot, el Dr. Luis Moita, un dels principals líders del moviment, que deia que estava decebut per les posicions actuals del bisbe d'Oporto, el qual hauria fet marxa enrera de la seva actitud coratjosa durant el règim de Salazar i en endavant faria el joc a la classe burgesa. (Recordeu-vos que el 1958 Mons. Ferreira Gomes havia escrit una «Carta a Salazar» en la qual reclamava una més gran llibertat per a Portugal, cosa que li valgué un exili de deu anys a Lurdes, i després a Roma).*

* * *

Voz Portucalense. — *En el seu interviu, el Dr. Luis Moita ha declarat que «amb la seva actitud actual, el bisbe d'Oporto, contràriament a allò que s'hauria pogut esperar d'ell, ha abandonat un dels costats de la barricada: ja clarament el joc que a l'hora actual és el dels interessos de la classe dominant».*

Mons. Ferreira Gomes. — La veritat és que jo no he abandonat un dels costats de la barricada per la senzilla raó que mai no m'hi he trobat. Un bisbe no ha de conèixer mai les barricades. I si les lluites entre els homes l'obliguen a situar-se, el seu lloc no és pas l'un o l'altre costat de les barricades, sinó al mig, entre els combatents. Posició sempre inconfortable i ben sovint plena de riscs! Coneixem el cas de Mons. Affre, arquebisbe de París. Quan, el 1848, uns afrontaments sagnants oposaren al carrer els obrers als soldats del govern, l'arquebisbe es va preguntar i va preguntar als seus amics què podia i havia de fer en aquesta situació tràgica. En va treure la conclusió que el seu deure era de baixar al carrer i d'intentar de ficar-se entre les parts en lluita.

Quan es disposava a fer-ho portant els seus vestits ordinaris, Ozanam va intervenir perquè es posés els seus vestits vermells, de manera que aparegués així, sense error possible, com a arquebisbe de la ciutat en missió de pau i de reconciliació. I ho va fer. Pujant damunt la barricada del Faubourg Saint-Antoine, va caure ferit per una bala, una bala perduda segons tota aparença. Va caure al seu lloc, al lloc propi del bisbe: entre les parts oposades i, si cal, enmig de les barricades que separen els combatents.

—Però sembla que el problema resideix en la incapacitat —no tant del bisbe personalment com de l'Església com a tal— de participar en el «projecte de construcció de la nova societat...».

—Sí. Tant l'interviuador com l'interviuat han intentat de ser amables envers mi, han mirat de no incriminar la meva coherència personal; han parlat de la incapacitat del bisbe, en altres paraules de la incapacitat de l'Església (i, ací, els bisbes són l'Església) per a comprendre i acceptar llur època o «el sentit històric del missatge del Crist». Luis Moita diu àdhuc que «quan algú es troba en un lloc com el del bisbe d'Oporto, tot passa com si deixés de ser ell mateix en tant que individu i es posés gairebé inevitablement a interpretar un paper a l'interior del sistema en el qual està integrat».

Aquí arribem als problemes de fons. Sense voler trencar l'amistat i tot desitjant, en canvi, de tornar-los llurs amabilitats, haig de dir que no les accepto pas. I això no solament per amor de l'Església sinó per amor de mi mateix com a persona i com a bisbe.

Potser convindria precisar-ho. Quan m'oposava a la mentida del corporativisme i a la tirania política i esdevenia l'«esperança» d'aquests «cristians», ¿és que jo no era bisbe, és que no participava en aquesta «incapacitat de l'Església»? ¿A quin moment, doncs, he començat a participar en aquesta incapacitat? ¿Només quan han descobert que no m'embarcava amb ells?... Podria encara preguntar al Dr. Luis Moita, amb tota amistat, si, en tant que portaveu dels «Cristians pel socialisme», no deixa de ser ell també ell mateix, si no interpreta ell seu paper «a l'interior del sistema», si no participa de la incapacitat d'aquesta «Església»?

El paper veritable del bisbe

Però, com que es tracta de coses molt serioses, més val no divagar i, en canvi, argumentar *ad hominem*. Ens cal parlar entre homes, més seriosament. Doncs bé, quan vaig acceptar de ser bisbe, no em demanaren si acceptava de cessar de ser jo mateix, d'interpretar un paper a l'interior del sistema, si acceptava de cessar de prendre les actituds que em dictaria la meva consciència personal, per empipadores que fossin per a alguns, no conformistes o «revolucionàries». He pensat i penso sempre que si l'Església escull algú per a l'episcopat, és perquè ha cregut i apreciat les seves qualitats com a home, cristià i prevere. Es clar, jo no vull dir que l'autoritat que crida l'encerti sempre... Crec, amb tot, que el servei d'un bisbe envers l'Església depèn del seu valor com a persona, cristià i prevere. És així que jo he començat, que jo continuo, a despit de totes les oposicions i de totes les incomprensions, i és així que espero continuar fins al final...

Quant al fet que sigui «pràcticament impossible a una persona que és avui bisbe dins l'Església, amb tot el que això significa en concret, de poder prendre actituds revolucionàries», acceptem provisionalment d'oblidar la qüestió de fons. Demanem-nos si Luis Moita ha oblidat en aquest moment la història de l'Església, en el passat i en el present, i particularment la història actual de l'Amèrica llatina (per la qual, d'altra banda, té una gran simpatia, així com els altres «Cristians pel socialisme»). Però el que importa veritablement és la qüestió de fons. Ara, Luis Moita la confon amb el fet de «prendre partit» i, amb una certa lògica, conclou que «el qui està implicat en l'esquema eclesiàstic 'no podrà' tenir objectivament capacitat per a prendre partit en termes d'opció revolucionària». Certament que no en tant que bisbe. I pel que fa a les polítiques partidistes...

Els perills que corren els «Cristians pel socialisme»

Per la meva banda, lligaré aquesta qüestió de fons, fent les distincions que calen, a la natura precisa, a l'existència, a la teoria i a la pràctica d'aquest moviment mateix. En aquest context i des d'aquest punt de vista, lamento molt d'estar obligat a reconèixer que els nostres «cristians pel socialisme» corren el greu perill de veure's —si és que no ho són ja ara— ridículament colonitzats i satel·litzats, tràgicament buits i dispersats, fonamentalment hostils a l'Església i al cristianisme.

a) *Ridículament colonitzats i satel·litzats*

«La revolució està en l'ordre del dia», diu Luis Moita. I té raó. La revolució està de moda. Tothom és més revolucionari que el seu veí. Ahir es tractava de ser el més avançat, el més progressista. Avui el que compta és ser d'esquerres, donar cops de colze o de cul i, si cal, de peus, de braços i de dents per estar a l'esquerra, i a l'esquerra del més esquerrà. I, en aquest maraton, alguns catòlics fan pensar en gent que s'havien adormit i senten la necessitat de cremar les etapes, de fer ballar tothom per passar al davant i situar-se a l'extrema esquerra dels esquerrans. I aleshores, com a socialistes, els podem veure aguantant-se sobre la punta dels peus i cridar, fins a quedar ronecs, que ells estan una mica aquí.

Doncs bé. Tot això és avui simplement ridícul. Assistim a l'espectacle còmic i menyspreable de persones que volen vers el refugi de la victòria. Perquè, de socialistes, tots en som. Era socialista el nazisme a Alemanya i el stalinisme a Rússia, socialista és el règim personal de Cuba i la dictadura militar del Perú, el sovietisme de Rússia i el mahoisme de la Xina. El socialisme democràtic ¿no és avui el règim més estès a Europa? ¿No sortim nosaltres mateixos, els portuguesos, de l'«Estat social» anterior al 25 d'abril? Els programes que s'hi havien desenvolupat ¿no eren tots socials o socialistes?...

Sí, la revolució social ha estat feta, ha estat guanyada pels uns i acceptada pels altres. Fóra tràgic que, per la follia cega i criminal dels uns i dels altres, pugui encara esdevenir sagnant... Que uns cristians es diguin socialistes, quina gran novetat! El que importa de debò és de saber de quin socialisme es tracta. Que uns cristians descobreixin el fet de la lluita de classes, ¿val la pena de publicar-ho als diaris? El que cal és saber de quina lluita es tracta, per quins mitjans i per quins fins hom pensa dur-la a terme...

Però molts cristians no estan només ridículament satel·litzats, sinó que, a més a més, es troben ridículament colonitzats. És realment humiliant i lamentable, per a tots nosaltres, de veure aquesta mena de submarxisme que, al costat d'un subfreudisme no menys groller, obté dret de ciutadania en certs ambients que es diuen cristians. Tot sembla bo per a «fer la crítica de l'alienació religiosa, desbloquejar la consciència cristiana de tantes traves que li han estat posades per impedir-li d'adherir-se a posicions i a tasques revolucionàries, avui més que mai». Que els membres del partit comunista s'alegrin d'aquests «serveis» és ben natural. Que respectessin en el fons de si mateixos aquests servidors o acòlits, això fóra bastant sorprenent...

b) *Tràgicament buits i dispersats*

Ser o no ser, aquesta és la qüestió que es plantejava Hamlet. Ser allò que hom no és, o ser allò que hom és, heus ací la tragèdia.

Un papa va dir un dia que no es podia ser veritablement cristià i veritablement socialista. Aquest refús provoca avui encara un gran escàndol. És que no ens hem fixat en la paraula: veritablement. En aquella època, el veritable socialisme era el stalinisme. I sembla que ningú no ha afirmat mai encara la compatibilitat entre el cristianisme i el stalinisme...

Avui que som tots socialistes, només cal saber de quin socialisme es tracta i, si som cristians, de quin cristianisme. Jo no sé si els «cristians pel socialisme» han prestat prou atenció a aquest punt fonamental, almenys pel que fa al segon terme. Sembla que en llur recent «trobada nacional» de Lisboa, qualsevol tipus ha pogut prendre la paraula i ha tingut dret de vot, des dels agnòstics i els materialistes declarats fins als sacerdots i als laics de fe cristiana innegable. Sembla fins i tot que la declaració final —segons totes les aparences «democràticament» cuinada en petit Comitè, amb la premeditació requerida— no s'interessava gaire per la figura del Crist. Si la redacció definitiva acaba amb una referència a «Jesús ressuscitat», això es deu a un grup dels menys integrats i que ha hagut d'imposar a una presidència molt reticent el vot d'aquesta proposició. No sembla que aquesta referència, afegida al final i, per dir-ho així, en un racó, alteri l'arquitectura del text i en modifiqui el to. És la tonada el que fa la cançó.

Una de les més brillants intervencions hauria estat feta per un sacerdot cèlebre en tot el país —que s'ha promogut ell mateix cristià, com tots els altres, i s'ha promogut igualment periodista a compte propi. Aquest sacerdot, amb el seu sermó o la seva homilia, hauria fins i tot «fet ombra al P. Girardi». Doncs bé, a propòsit d'aquesta intervenció, s'ha sentit que algú deia: «Està bé, però en materia de marxisme no hi entén gens ni mica».

Si la seva «ciència» del marxisme ens interessa poc, en l'atmosfera general de submarxisme que regna en aquest ambient, el seu «testimoniatge» cristià ens interessa més. Pel que fa a aquest punt, hi ha una altra opinió: «Maneja tan bé les xurriaques que podria ser un bon carreter o un bon botxí; però quant a ser Messies, cristià o àdhuc ciutadà avançat...».

Un problema de teologia

Però, parlem seriosament. El problema és un problema de teologia, i no d'ideologia (ni d'«entusiasme cristià», ni de fervor sectari). Sabem bé que ningú no pot alliberar-se totalment de les ideologies. I, per consegüent, el teòleg tampoc. Però, per aquesta mateixa raó, la tasca primera i fonamental del teòleg ha de ser d'alliberar la seva teologia de les ideologies.

Si, com diu el P. Chenu, «el teòleg és la consciència de la comunitat, la consciència crítica del món en treball de fe», aleshores el primer problema dels «Cristians pel socialisme» és el dels teòlegs. Per a llur «trobada», han cridat el P. Girardi, que és un professional experimentat de l'ensenyament teològic. Amb tot, no es pot oblidar que a l'estranger, a Itàlia, a França i a Bèlgica, ha estat apartat de les institucions teològiques més responsables. Dit això, com que a Lisboa sembla haver estat relativament moderat, heus aquí que s'aixeca per «fer-li ombra» un sacerdot «cristià» que té per habitud de desencadenar en els seus discursos l'«odi» dels pobres, condició per a renovar el món, i de cultivar en els nois que encara estan a les faldilles de llurs mares, el «paroxisme» de l'escàndol contra l'organització «diabòlica» de la societat liberal capitalista.

¿És aquesta la teologia o la consciència crítica dels nostres «Cristians pel socialisme»?

¿O bé és aquella del meu amic (sacerdot dispensat?) Fernando Belo, amb la seva «lectura política de l'Evangeli» i els trets materialistes que atribueix al pobre del «seu» Marc?

Que la tesi d'un Jesús revolucionari o zelota, amb una estratègia d'un zelotisme estès a tot món, estratègia que només podia anar a parar en un fracàs perquè és insensata en si mateixa i més fantàstica que la dels autèntics zelotes, que aquesta tesi manllevada a un R. Eisler o a un Erandon (i negada i rebutjada absolutament pels exegetes protestants) esdevingui l'exegesi i la teologia de Portugal i dels nostres «cristians pel socialisme», tot això diu molt sobre el nostre ambient teològic i sobre un cert clericalisme socialitzant de sacerdots, d'ex-sacerdots, potser de candidats a un ex-sacerdoci i de llurs acòlits respectius.

La tragèdia de tot això és que, en un moment que la nostra vida pública reclama urgentment, d'una manera explícita o tàcita, una aportació evangèlica autèntica, només hi ha a les zones neuràlgiques aquest clericalisme arribista, desviacionista i buit que es presenta com el portaveu del cristianisme. Per una banda, tant si els socialistes competents i compromesos en l'acció accepten aquest servei com si no ho fan, només poden, en el fons de si mateixos, menysprear aquests satèl·lits i aquests acòlits que no els aporten res de vàlid o de nou. Per l'altra banda, els catòlics que volen ser veritablement catòlics només poden sentir-se desorientats, perdre progressivament el sentit de la socialització i passar cada vegada més a la reacció...

L'esperit de negació i de divisió

—Disculpeu-me, Monsenyor, però ¿no mostreu massa rigor en el vostre judici? ¿No és massa sumari jutjar i condemnar un moviment que sembla exercir una certa atracció sobre catòlics convençuts i que pensen potser servir d'aquesta manera l'Església?

—Fixeu-vos que he començat per dir que es tracta de coses molt serioses que no es poden prendre a la lleugera. D'altra banda, jo no faig un judici sobre les persones, llurs intencions o llur consciència subjectiva, sinó sobre fets i afirmacions públiques. I, encara una vegada, «és la tonada que fa la cançó»... I fixeu-vos bé que el nostre ministeri de la comunicació social, pel que fa a la religió, està pràcticament en mans d'aquesta tendència ideològica. No havent tingut fins a una data recent i per regla general els nostres mitjans de comunicació un informador religiós, són ara els qui han recriminat o recriminen llur situació dins l'«estat eclesiàstic» o dins l'Església els qui han vingut a omplir aquest buit.

Com us he dit, tinc la impressió que en aquest moviment hi ha una barreja confusa de persones, de cultures i d'actituds religioses, les quals sembla solament unir —dic intencionadament sembla— una tendència ideològica determinada i declarada, però bastant confusa. És d'aquí sobretot que prové la gran dificultat de formular un judici general i coherent sobre un moviment que no brilla pas per la coherència.

A part això, el que us dic actualment no vol ser pas un judici i una condemnació sinó més aviat l'expressió d'una decepció i d'una pena davant de les actituds on predomina l'esperit de negativitat, de divisió, de buit espiritual, en un moment que el nostre país, sobretot en la línea progressista, estava mancat d'una aportació positiva de l'Evangeli autèntic. Sota aquest aspecte, no podem deixar d'estar sorpresos pel contrast que ofereixen certs marxistes que s'imposen més en el pla intel·lectual, com és ara E. Fromm, E. Bloch, M. Machovec o R. Garaudy! A despit de llur materialisme, alguns d'ells quina imatge més positiva, constructiva i, com diuen, històricament «transcendent» no ens donen del missatge evangèlic, de la seva contribució al progrés de la humanitat i del seu valor actual per a la construcció de la societat futura! Compareu qualsevol d'aquests amb el galimatias pluridisciplinar de Fernando Belo sobre l'Evangeli de Marc, en què els especialistes de les diferents disciplines que ha mobilitzat *ad hoc* —marxistes, estructuralistes, sociòlegs, etnòlegs— declaren que no hi veuen res en què valgui la pena de perdre llur temps. I què diran aleshores els teòlegs i els exegetes? Que l'amistat que tinc a l'autor d'aquest «atemptat» em permeti de parlar d'aquesta manera com a permuta de la desil·lusió de certa esperança que tenia encara i que li vaig manifestar quan em va parlar de la seva temptativa teologicoexegètica. És que l'Església té necessitat de quinze anys per formar un exegeta, com diu F. Belo; i el que és ell, vet aquí que en passa cinc o sis per llegir Marx i Freud, Lévi-Strauss i L. Althusser, F. Saussure, J. Derrida, R. Barthes, etc., «i àdhuc Bataille i Nietsche». Armat d'aquesta manera, se sent apte per a «posar en qüestió un text essencial de la tradició cristiana i veure què dóna això»! I heus ací el que ha donat, un «atemptat» exegètic, que és també i sobretot un «treball de psicanàlisi» que té molt de l'autoanàlisi, hi ho podem dir així. És ell qui ho diu; i té raó...

I és això el que els participants a la trobada dels «cristians» han hagut de sentir justificat... en una autoanàlisi fatigada i, pel que sembla, fatigant.

La joventut i el futur

El que, en efecte, em sobta més en els nostres «cristians pel socialisme», és llur manca d'espontaneïtat, de frescor, de naturalitat, de creativitat i de dretura; en una paraula, llur manca de jovenesa (quan, precisament, atreuen tanta gent que per l'edat haurien de ser joves).

-¿No podríem veure'n un signe en el fet mateix que es giren sempre vers l'Amèrica del Sud, on ha nascut el moviment, en reacció contra unes estructures encara colonials, entre sacerdots que, gairebé tots, estaven de tornada, com per altra banda els que els han succeït ací, de llur entusiasme de joves preveres? I cal notar que, entre els moviments de joves que als anys 60 han sacsejat les universitats i les escoles de tot el món, comprenent-hi el maig del 68 a França, ningú no s'interessa o no s'interessa gaire per l'Amèrica llatina. Són aquests moviments de joves que han transformat el camp de visió dels millors observadors socials, i que han dut Garaudy, per exemple, a escriure *L'Alternative* i a dir: «L'esdevenidor ja ha començat. La jovenesa ens ho recorda cada dia en els seus rebuigs i en les seves còleres. Interrogar-se sobre el futur és potser en primer lloc interrogar aquesta joventut... La nostra societat està en vies de desintegració... El concepte de la política consisteix, per a cadascun de nosaltres, a inventar el futur. L'única hipòtesi que cal excloure és de continuar en el camí actual».

Inventar un futur millor, és el que jo no veig en la nostra joventut, i particularment en els «Cristians pel socialisme»...

Església paral·lela

Però jo voldria encara dir una paraula sobre el tercer punt que he anunciat, és a dir:

c) Fonamentalment hostils a l'Església i al cristianisme

Però ací el problema és tan greu, tan mortal des del punt de vista espiritual, que només en diré una paraula. Aquesta paraula que ho resumeix tot i sembla ser la veritable i lamentable originalitat portuguesa del moviment és aquesta «Església paral·lela». Una Església en doble, amb la seva evangelització, la seva fe i els seus sagraments i àdhuc la seva jerarquia i el seu magisteri. Un sol exemple: es tracta d'un sacerdot al qual la santa Seu havia refusat la dispensa del ministeri i del celibat, i que contreu un matrimoni civil, però que aquest matrimoni és per a ell i per als seus companys una pura formalitat burocràtica, car vivim de la fe i només compta per a nosaltres la unió sacramental. El Matrimoni religiós (en majúscula!), el celebrem en Eucaristia, en presència d'un grup d'amics vinguts a títol de testimonis i de participants, i entre els quals figuren fins a cinc preveres... Aquesta celebració ha estat integrada en una sèrie de trobades de reflexió cristiana sobre una renovació de la fe i de l'acció evangèlica, a fi que això no passi més com un espectacle de folklore «cristià» com aquells que continuen realitzant-se amb l'aprovació expressa de les cúries episcopals.

Així, àdhuc l'Església de les cúries episcopals fa folklore, un folklore «cristià» (entre cometes); mentre que ells i llur Església, amb plètora de sacerdots, fan una reflexió cristiana (sense cometes) sobre la Fe i l'Acció evangèlica (amb majúscules) i per celebrar el Matrimoni religiós, en Eucaristia!...

Les Esglésies paral·leles, com les policies paral·leles, no poden ser sinó rivals i enemigues, i àdhuc destruir-se. «Tot reialme dividit contra si mateix es desfarà». Qui no recull amb el Crist, dispersa...

Sobre això no diré res més.

L'Església, suport de la ideologia burgesa?

—Com sabeu, els «Cristians pel socialisme» acusen l'Església, i ara nominalment el bisbe d'Oporto, de ser el suport de la ideologia burgesa. ¿Penseu que, des del punt de vista històric, es pot associar l'activitat i la doctrina de l'Església a la formació i a la predominança de la ideologia burgesa?

—Que el bisbe d'Oporto hagi sortit d'una família que consideren com a burgesa pot passar (encara que el treball hagi estat la norma de la seva casa i dels seus avantpassats). Que d'altres sacerdots o bisbes tinguin el mateix origen, això pot ser veritat també. És exactament aquesta «confessió del pecat original» que Mons. Ancel, bisbe i obrer, tenia el costum de posar al començament dels seus quaderns de defensa radical de la condició obrera.

Pot ser que hi hagi sacerdots i bisbes d'origen burgès, encara que no sigui la regla. Caldria per altra banda notar, des del punt de vista sociològic, que no són pas generalment els clergues d'origen «proletari» els qui es distingeixen en la defensa de la condició obrera. Almenys quan els vents no són favorables...

Per respondre amb un cert rigor a la vostra pregunta, en allò que té d'objectiu i que sobrepassa la meva pròpia persona, caldria començar per definir la burgesia i la ideologia burgesa. Ací, jo hauria d'acontentar-me de dir que, al segle passat, el terme de «burgesia» va ser sempre presentat en un context caracteritzat per una càrrega ideològica, generalment tendenciosa i maniqueista, en tant que diametralment oposada a «obrer» o a «proletari». Però tothom sap que avui dia, ben al contrari, l'obrer americà o americanitzat té una condició de vida i una mentalitat «burgesa». Això no vol pas dir que aquesta oposició i el concepte corresponent, que tenen llur origen en la història contemporània, no dominin encara la mentalitat i el llenguatge corrents. Estan lligats a l'«explosió industrial» i a l'aparició de problemes nous i apassionats, pel fet que, després d'aquesta transformació, s'havien prodigiosament agreujat o havien ressorgit greus situacions socials i humanes, les situacions del «proletariat», tal com s'expressava el Dr. F. Pereira de Moura a la Taula rodona organitzada per l'editorial Telos, el 13 de març del 1971.

La naixença del capitalisme

Hem assistit, doncs, al creixement i a la predominança de la burgesia en el continent europeu, al mateix temps i al mateix ritme que el desenvolupament de la revolució política. Ara, aquesta burgesia s'ha esforçat per treure l'Església de la vida pública. Sembla, doncs, clarament que la doctrina de l'Església i de la ideologia burgesa no han de ser associades. Sabem, per altra banda, que, durant llargs decennis després de la revolució francesa, les classes poderoses i dominants eren volterianes i anticatòliques, mentre que el poble treballador, tant en la indústria com en l'agricultura, restava religiós. A més, no és pas en general la doctrina social de l'Església que hom acusa de tendència burgesa.

Allò damunt què hom té l'habitud de posar l'accent, és damunt el compromís, la collusió dels homes d'Església amb els homes de diner. En altres termes, l'Església (i aquí l'Església està, per als progressistes, únicament composta de sacerdots i de bisbes!) és

capitalista. Per donar una resposta adequada, caldria que tractés dels problemes plantejats per l'encarnació de l'Església i la qüestió específica del capitalisme. Com que m'he ocupat dels problemes de l'encarnació de l'Església amb ocasió del darrer Nadal i de les acusacions de capitalisme en l'interviu que he concedit al *Jornal de Noticias*, m'haig d'acontentar de remetre a allò que hi he dit.

El dret de propietat

Com que, malgrat tot, hom insisteix en la qüestió del dret de propietat en tant que doctrina de l'Església, és potser bo d'afegir algunes paraules. Voldria dir, primer, que el capitalisme i el dret de propietat són dues coses connexes, però molt distintes des del punt de vista històric, doctrinal i pràctic.

Si es tracta del capitalisme, de la seva teoria i de la seva praxi, ¿no és Calví el qui ha traçat el camí, en el sentit i en la dinàmica «moderns», no és ell qui ha combatut i destruït la doctrina medieval, hostil a la usura i a la productivitat natural del diner? ¿No és al calvinisme que s'han atribuït els orígens del capitalisme modern, tant per part dels qui ho consideren com un mèrit i un títol de glòria, com per part dels qui pensen el contrari?

Quant al dret de propietat, la matèria en qüestió és diferent, així com la doctrina aplicable, doctrina que s'ha d'aplicar, d'altra banda, a una matèria històricament variable i pot, doncs, variar. El que podem afirmar en principi i sense cap reserva és que el dret de propietat no ha estat mai, per a l'Església, un dret essencial igual als altres drets fonamentals de l'home; per als millors autors, ha estat a tot estirar part integrant del «dret de gens».

És ben cert que aquest problema de la propietat queda plantejat des dels orígens cristians; sobre aquest punt, les pràctiques de les «Esglésies» primitives divergeixen, sense que es trenqui la unitat dels esperits i de la professió de la mateixa fe. El «comunisme» de l'Església de Jerusalem és manifestament, en els Actes dels apòstols, un ideal seductor; més certament, una utopia, mai integralment realitzada, sempre lliure i, d'altra banda, sense pretensió d'esdevenir una qualsevol teoria econòmica elaborada. Si quedava un dubte sobre Jerusalem, les altres comunitats, a partir d'Antioquia, no requereixen pas per a la professió de la fe cristiana, unes exigències del mateix ordre. El P. Díez-Alegría ha intentat aquesta demostració a través de les epístoles de sant Pau, però, amb tota evidència, no convenç pas.

En canvi, el sermó de la muntanya i la «fe» de les benaurances resten sempre en peu. L'Església predicarà sempre la «comunicació dels béns», que va més lluny que la simple almoina, però sense per això imposar un model únic d'economia o un esquema determinat de societat. Sembla bastant clar que, en les condicions de la societat antiga, els Pares de l'Església consideraven com més conforme al dret natural la *koinonia*, o comunitat de béns, per la raó que, en la creació, els béns han estat fets per a tots els homes. Però sembla també que en la pràctica moral no exigeixen pas més que la «comunicació dels béns». Els doctors de l'Edat Mitjana, malgrat el canvi de les condicions materials, continuen mantenint els mateixos principis. Concorden més o menys amb sant Tomàs, que accepta l'apropiació i l'administració privada, sobretot com a condicions d'un millor rendiment, però que preconitza l'ús comú, que nosaltres anomenaríem avui la utilització social.

Després comença la història moderna amb la «productivitat» del diner, l'interès, el capital, la inversió, els canvis comercials, etc. Però aquesta història —tant si es tracta d'encensar-la com de vilipendiar-la— és incontestablement comanada i promoguda pels països protestants. L'Església catòlica, com ja ho he dit, no ha «digerit» mai la productivitat essencial del diner, la usura i el capitalisme doctrinal.

Dos tipus de propietat

Si em fos permès d'afegir un punt de vista personal, que encara no he vist mai confirmat per cap autor, caldria distingir dos tipus fonamentals de propietat privada: la propietat política i la propietat que resulta d treball.

En la propietat política, hom pot generalment collocar l'apropiació de la terra, o «tenure» medieval, per la qual el rei recompensava els seus companys d'armes en forma de benefici o de feu —conjunció de la propietat de la terra amb el govern i l'administració dels homes que hi estaven vinculats— en les «reconquestes» de tipus divers que han donat la propietat «bàsica» de la qual trobem encara vestigis en certes regions.

Es pot situar igualment sota aquest títol la possessió de l'empresa en temps de la primera revolució industrial, quan tot ha estat fet, en el pla de la llei i de l'administració, en particular a Anglaterra, perquè les poblacions fixades al camp —mètode de les *tanques* o *closos*— corrin com ramats vers les ciutats i s'ofereixin, com una mena de mà d'obra esclava, a l'«avidital del progrés» i de l'enriquiment d'alguns, els patrons de la indústria, els qui hom anomenava «sacerdots del progrés».

Es tracta en aquests dos casos i en d'altres de semblants d'una propietat política, nascuda de la llei i en benefici d'una conveniència política, i que podrà cessar en virtut d'una conveniència política oposada. Amb la condició que resti dins el quadre de la llei i dels principis de l'equitat...

Hi ha un altre tipus de propietat que resulta del treball. En la pràctica, no és altre que la concreció del dret del treballador als fruits del seu treball. Aquesta propietat era en altre temps, en l'esperit dels treballadors i en la pràctica, la propietat de la terra o de la casa, dels béns, mobles o immobles, visibles i concrets. Però res no impedeix que, amb l'evolució de l'economia, no es transformi en inversions, en accions i en obligacions d'empresa, etc. La nacionalització de la banca o de la gran empresa no té res a veure amb això. Amb tot, ¿no és aquesta la propaganda que hem sentit abans i sobretot després de la nacionalització de la banca i de les companyies d'assegurances?...

Per concloure aquest punt, una pregunta només: si l'Església, en la seva doctrina i la seva pràctica principal, hagués estat tan conservadora, reaccionària, burgesa i capitalista, ¿com s'explicaria que, quan li han ofert en una safata de plata, com a compensació de la seva aliança, una doctrina i un partit propis per assegurar el seu triomf —com en el cas d'August Compte i de Charles Maurras—, hagi reaccionat de la manera més enèrgica i més intransigent contra el positivisme i el maurrasisme?

En fi, si algú s'obstinava encara, podríem respondre com en altre temps: si la vida dels seus homes no ha estat sempre pura, l'escut de l'Església no ha quedat maculat per aquest fet...

Quina revolució?

—Pel que fa al cas concret de la societat portuguesa actual, ¿admeteu que sigui indispensable que els principals responsables de l'Església portuguesa prenguin partit, d'una manera dicotòmica, a favor o en contra d'un procés revolucionari? En l'un i l'altre cas, ¿de quina manera?

—No es tracta pas aquí de dicotomia. Sinó de revolució, sí. Amb tot, per als responsables de l'Església com a tals, es tracta de la revolució de l'Evangeli, de la proclamació del Regne de Déu. I, ja us en recordeu, «el Regne de Déu s'obre pas amb violència i són els violents els qui se n'apoderen».

Això és molt veritat, i són els marxistes més cultivats i més intelligents els qui ho recorden en el concret de la història, com ja ho he assenyalat: de la història passada i també de la història del futur, com un llevat. Citaré altra vegada Ernst Bloch, amb el seu *Das Prinzip Hoffnung*, que no solament ha il·luminat els camins futurs de la revolució, sinó que àdhuc ha inspirat la «teologia de l'esperança» dels protestants i dels catòlics. En el seu *Atheismus in Christentum*, arriba a la conclusió que «només un cristià pot ser un bon ateu» (és a dir, comunista). Constatació de les més estranyes i més discutibles, però que prové de la seva convicció que el comunisme no ha reeixit a salvar la llibertat, perquè no s'ha preocupat d'integrar la més antiga tradició cristiana, comprenent-hi l'escolàstica medieval.

En el mateix sentit, un Garaudy desitja entre la fe i el socialisme «una fecundació recíproca»; però, per a això, perquè la fe aporti «al socialisme la seva dimensió transcendent, profètica, bo i impedint-li de tancar-se en la seva suficiència i obrint-la a un futur de transformació sense fi», cal inculpar el postulat del Renaixement i el postulat de Descartes, el qual tenia una fe cega en «una ciència que ens fa mestres i senyors de la natura». Doncs, per a Garaudy, el que cal contestar no és pròpiament i immediatament el materialisme de les *Llums* i de Marx, sinó el racionalisme de Descartes i el positivisme anglofrancès. «Allò que anomenem "la" ciència no és, en realitat, sinó la ciència occidental, derisori avortó del coneixement humà...» «Aquesta atròfia del concepte de ciència ens ha conduït no a la dominació de la natura, sinó a la seva destrucció; no a l'alliberament de l'home, sinó a la seva alienació, al seu condicionament, a la seva mutilació». El primer postulat del pensament i de l'acció revolucionàries és «el postulat de la ruptura amb el positivisme. No hi ha ideologia més conservadora que el positivisme, el qual, tancat el pensament dins els límits del que és donat, tanca l'acció dins els límits de l'ordre establert». És que «el positivisme no és solament el món sense Déu, sinó el món sense l'home», mentre que «el postulat bíblic de la transcendència és el postulat de tota l'acció revolucionària». Aquest postulat bíblic de transcendència que és, com l'esperança, un aspecte de la fe, és el que treu a la història el seu caràcter fatal. I és per això que és alliberador.

Enfront d'una tal amplària d'horitzons i d'una tal profunditat d'anàlisi, enfront d'aquesta valoració de la Bíblia i del cristianisme, què pensar i dir d'això que ens és donat de veure i de sentir ací, sobretot del cantó dels «Cristians pel socialisme»?

Submarxisme i subfreudisme

—Nombrosos cristians, que tenen per certa la identificació de l'Església amb la ideologia i la pràctica burgeses, recorren a l'anàlisi i a l'estratègia marxista per transformar les classes socials. ¿Fins a quin punt és legítim per als cristians d'adoptar aquesta metodologia?

—Com sabeu, Karl Marx deia que no era marxista; i és cert que no ho era. Per part de certs «cristians», desitjaríem que fossin una mica més marxians, perquè poguessin ser una mica menys vulgarment marxistes. Segons els passatges que he citat ara mateix de Garaudy o d'Ernst Bloch, hom pot començar ja a inculpar la «ciència» de Marx, per raó de la seva absència de crítica envers el positivisme i de la no integració de tota la tradició cristiana, per bé que àdhuc sobre aquests punts, ell està encara força per damunt dels seus epígons.

Ja he deplorat ara mateix el submarxisme i el subfreudisme del nostre ambient, sobretot dels cristians que volen ser progressistes. ¿No és significatiu que en els ambients universitaris i en aquests «cristians crítics», on tothom ho contesta tot, no s'hagi parlat mai plenament de H. Marcuse, el vell pensador que, tota la seva vida, es comprometé a sobrepassar, unint-los, Marx i Freud? Evidentment, no es tracta pas d'un magisteri indiscutible, però és cert que la joventut del món, a la recerca de l'esdevenidor, l'ha fet brillar en el seu horitzó, almenys com un llampec fugaç. Què llegeix la nostra joventut contestatària? Potser historietes il·lustrades.

El que diria és que, si no poden llegir l'Evangeli, que llegeixin almenys els qui, coneixent bé Marx i respectant-lo, dins el seu temps i dins la seva societat estan en vies d'ultrapassar-lo, dins el nostre temps i dins la nostra societat.

—Hi ha cristians que afirmen que adopten el materialisme històric així com la dictadura del proletariat com uns mitjans per a la realització de la societat històricosocialista. Més enllà d'una eventual legitimitat d'aquesta actitud, voldríem saber el vostre punt de vista sobre allò que estem temptats d'imputar al feixisme històric, àdhuc en el pla purament temporal, enfront del projecte relatiu a la reeixida de l'home en el temps.

—La vostra pregunta és pertinent, però la nostra conversa ja s'ha allargat massa, i, per no continuar insistint en el retard dels nostres «cristians», jo diria solament que el tema és dels més interessants i actuals i que és la raó per la qual omple llibres, i llibres d'especialistes. M'haig d'acontentar de recordar Gundlach, Nell-Breuning, Wetter, Calvez, Bigo, González-Ruiz i Gutiérrez, etcètera. Hi ha també, naturalment, els colloquis entre cristians i marxistes de la *Paulus Gesellschaft;* i la nostra associació Telos no ha deixat d'organitzar una taula rodona sobre el marxisme i el cristianisme, el text de la qual ha estat publicat.

Els esforços dels «Cristians pel socialisme» són negatius?

—Per tornar al començament, considereu com totalment negatiu l'esforç dels «Cristians pel socialisme»?

—Certament que no. Altrament, per què n'hauria parlat? Hi hauria molt a esperar de llur esforç si, per un costat, s'adonessin de llur habitual situació de satèl·lits i de colonitzats i comencessin a reaccionar en conseqüència. Jo crec que alguns es preocupen ja de la lògica de l'embut en la qual es deixen arrossegar: aspirant a alliberar-se de

l'«aparell» de l'Església, acaben per seguir les línies directrius que convergeixen totes en el mateix indret i acabaran per tancarlos en un aparell de partit molt més clos i més implacable.

Per altra banda, si no volen caure en estretors d'esperit més opressives que les que condemnen, hauran d'admetre que la llibertat i la democràcia són plantes molt delicades i que han de ser tractades amb molt de tacte i de cura, sobretot a Portugal, perquè arribin a la maduresa. A menys que ja no les apreciïn més. Però aleshores, encara es poden dir cristians?

Jo admetria sense cap dificultat uns «Cristians pel socialisme», si fossin al mateix temps cristians per la democràcia i per la llibertat, tota la llibertat legítima, començant per «la llibertat de pensar diferentment de mi» i acabant per aquesta llibertat superior «per la qual el Crist ens ha alliberat».

S'ha dit que persones molt qualificades, entre elles el cardenal Pellegrino, han fet aquesta remarca: «Està bé, però, si hi ha 'Cristians pel socialisme', per què no 'Cristians pel capitalisme'»?

Per la meva banda, m'acontento amb menys: jo acceptaria bé tots els «cristians pel socialisme», amb la condició que fossin sincerament cristians per la llibertat i per la democràcia autèntica...

I després en l'Església i envers ella, jo voldria que fossin cristians per la llibertat en la solidaritat. És al seminari de Boa Nova i, crec jo, en presència del P. Luis Moita, que he dit, amb tota la claredat i l'energia possibles, que acceptava totes les crítiques envers l'Església amb una sola condició: la solidaritat!

Doncs, bé, la seva situació ha canviat, però en tant que cristià és encara a l'interior. És de la seva solidaritat que li vindrà el dret de criticar. De fora estant, seria un simple enemic que la combat. En una «Església paral·lela» fóra encara pitjor, molt pitjor. Que aquests cristians es recordin de mi com d'algú que ha estat una esperança per a ells. És veritat; però jo sóc més que una esperança per a algú, jo sóc un ésser, un cristià, un bisbe d'esperança.

Espero, doncs, que es recordaran que són cristians abans que res; i, si és amb complements, amb complements solament accessoris.

I que el meu amic, el Dr. Luis Moita, es recordi que, a més de cristià, és teòleg. Si no m'equivoco, llicenciat en teologia dogmàtica i doctor en moral.

DOCUMENT ANEXE IV

PLA
DE ACÇÃO
DO M

1 — DEFINIÇÃO POLÍTICA

1.1 O MFA é o movimento de libertação do povo português, supra-partidário, que define como seu objectivo essencial o da independência nacional.

O MFA reconhece que essa independência nacional passa por um processo de descolonização interna, a qual só se conseguirá através da construção de uma sociedade socialista.

1.2 Por sociedade socialista, como objectivo final a atingir, entende-se uma sociedade sem classes, obtida pela colectivização dos meios de produção, eliminando todas as formas de exploração do homem pelo homem e na qual serão dadas a todos os indivíduos iguais oportunidades de educação, trabalho e promoção, sem distinção de nascimento, sexo, credo religioso ou ideologia.

A via de trasição da sociedade actual para uma sociedade socialista, passa necessariamente por várias fases, das quais a primeira abrangerá o período de transição fixado na plataforma de acordo constitucional, e cujas etapas serão determinadas pela evolução sócio-económica e política do povo português.

O MFA definiu já, entretanto, que esse caminho será feito por via pluralista.

1.3 O pluralismo significa livre expressão e discussão de opiniões, bem como de experiências na construção da nova sociedade, em diálogo aberto e permanente com todo o povo português.

O pluralismo socialista compreende a coexistência, na teoria e na prática, de várias formas e concepções de construção da sociedade socialista. O MFA repudia, portanto, a implantação do socialismo por forma violenta ou ditatorial.

O pluralismo partidário, tal como consta da plataforma de acordo constitucional, implica o reconhcimento da existência de vários partidos políticos e correntes de opinião, mesmo que não defendam necessariamente opções socialistas. Admite, portanto, uma oposição, cuja crítica poderá ser benéfica e construtiva, desde que a sua acção não se oponha à construção da sociedade socialista, por via democrática.

O MFA terá como natural suporte e apoio os partidos, que pelo seu programa e prática políticas, demonstrem um interesse real na adopção e concretização das medidas objectivas, que a via de transição para o socialismo exige, e com eles estabelecerá as necessárias alianças e coligações.

1.4 Os partidos políticos deverão desempenhar durante a via de transição para o socialismo, um papel altamente valioso, não só pela sua acção pedagógica de consciencialização e mobilização das massas, mas também como veículos transmissores da expressão popular, auscultada sob várias formas, incluindo a via eleitoral.

É necessário, entretanto, que os processos eleitorais, que se desenvolverão durante o período de transição se integrem conscientemente dentro do processo revolucionário, não se admitindo que venham a constituir um obstáculo.

1.5 De acordo com a sua vocação expressa de movimento de libertação nacional, o MFA pretende que todo o povo português participe activamente na sua própria revolução, para o qual apoiará decididamente, e estabelecerá ligações, com todas as organizações unitárias de base, cujos objectivos se enquadrem na concretização e defesa do programa do MFA para a construção da sociedade socialista.

Essas organizações populares constituirão o embrião dum sistema experimental de democracia directa, através da qual se julga poder conseguir-se uma participação activa de todo o povo português na administração pública e na via política nacional, em ligação com os órgãos locais e regionais do poder central. Terão ainda a vantagem de fomentar, a partir da base, a convergência de esforços de diversos partidos, pela sua unidade na concretização dos objectivos comuns.

Não serão admitidas, porém, organizações civis armadas, partidárias ou não, podendo entretanto, as organizações populares, por iniciativa do próprio MFA e sob seu controlo e enquadramento, virem a desempenhar, em caso de emergência nacional, tarefas de autodefesa de objectivos vitais.

Dentro das Forças Armadas, não serão permitidas quaisquer organizações de carácter político-militar, partidárias ou não, estranhas ao MFA, devendo progressivamente todos os militares, serem integrados no seu próprio movimento.

1.6 O MFA reafirma a sua determinação em cumprir e fazer cumprir integralmente, os termos da plataforma de acordo constitucional, livremente estabelecida com partidos políticos portugueses, afirmando solenemente que denunciará e procederá contra todas as atitudes que, declarada ou veladamente, tentem pôr em causa o pacto assinado.

1.7 De acordo com os princípios afixados, o MFA considera seu dever tornar publicamente explícito que a Assembleia Constituinte tem como exclusiva atribuição a missão patriótica de elaborar a constituição política da nação portuguesa, sendo-lhe vedada qualquer outro tipo de interferência oficial na vida política ou administrativa nacional.

1.8 No plano externo, o MFA prosseguirá uma política de independência nacional e de contribuição para a paz e cooperação na Europa e no Mundo.

Dentro destes parâmetros serão respeitadas as alianças e compromissos já estabelecidos, nomeadamente a participação de Portugal na NATO, de forma a não prejudicar o equilíbrio político-militar da Europa.

No campo político, Portugal seguirá uma estratégia de abertura a todos os países do Mundo, sem interferir nos respectivos assuntos internos, nem admitir ingerência nos seus próprios, sentindo vocação histórica para elo de ligação entre os povos europeus e os países do Terceiro Mundo, em especial com os povos irmãos, de expressão portuguesa.

No campo económico, a política externa nacional orientar-se-á para uma diversificação progressiva das suas relações comerciais, não admitindo a qualquer país ou bloco, que, por via das relações económicas, procure impor ao povo português qualquer forma de dominação.

2 — EXERCÍCIO DA AUTORIDADE

2.1 Da análise da actual situação política e da sua evolução previsível, ressalta a necessidade de um reforço e firmeza da autoridade revolucionária do MFA, base indispensável para um poder de Estado, que permita o desenvolvimento normal e pacífico da via de transição para o socialismo.

De facto existem ameaças de actividades contra-revolucionárias fomentadas do exterior do país e suportadas no interior por agentes do capitalismo e colonialismo nacionais, em vias de destruição que, a não serem firmes e exemplarmente reprimidas representariam um grave perigo de perturbação da ordem pública e segurança de pessoas e bens, podendo criar um clima propiciatório ao retorno de um regime de direita fascizante.

Por outro lado, certas manifestações de esquerdismo pseudo-revolucionário, ainda que por vezes bem intencionado, tendem a criar situações anarquizantes, profundamente perturbadoras dum processo revolucionário coerente, resultando objectivamente um reforço ao jogo declarado daqueles que dizem ou pretendem combater.

Conclui-se assim que só o exercício de uma autoridade firme, embora não essencialmente repressiva, poderá garantir o sucesso da revolução em que o MFA e o povo português se encontram empenhados.

2.2 Desta forma afirma-se a determinação de fazer cumprir firmemente todas as leis que se enquadrem nos objectivos da revolução portuguesa, até que o processo histórico demonstre a sua inadequação às circunstâncias concretas da sociedade.

Para o efeito desse exercício firme de autoridade, além da legislação revolucionária já promulgada, serão publicadas novas leis destinadas a conseguir os objectivos fixados.

2.3 A necessidade de reprimir com a necessária dureza, a possível acção de grupos ou organizações clandestinas armadas, obriga a promulgar uma lei especial que se encontra em preparação e que permitirá punir os participantes em tais organizações contra-revolucionárias, com penas pesadas.

2.4 Sobre o combate ao esquerdismo, considera-se que deverá ser travado essencialmente no campo ideológico, procurando recuperar os seus elementos bem intencionados para os objectivos e tarefas da revolução.

Será, porém, exercida repressão de várias formas, incluindo a acção armada, se necessária, contra os grupos ou organizações que pela sua acção e prática perturbem sistematicamente a ordem pública e desrespeitem as regras fixadas para a construção do socialismo por via pluralista.

2.5 Reconhecendo-se que um dos campos em que as manifestações de esquerdismo incontrolado, mais tem perturbado a vida pública nacional é o da educação e ensino, o MFA reafirma a sua determinação em apoiar o respectivo ministério no restabelecimento de um ambiente normal e produtivo em que, dentro de regras democráticas de gestão, os estudantes possam cumprir o seu dever para com a sociedade, preparando-se para as suas funções de trabalhadores do futuro.

Não esquecendo que é bastante desejável que no meio intelectual exista uma forte consciencialização revolucionária, os trabalhadores intelectuais entre os quais os estudantes se incluem, têm por obrigação não deixar que a sua actividade política prejudique de tal forma o seu trabalho específico que os transforme potencialmente em parasitas da sociedade.

3 — POLÍTICA ECONÓMICA-FINANCEIRA

3.1 A situação económica actual do país caracteriza-se pelos seguintes três pontos críticos fundamentais:

A) Desiquilíbrio muito acentuado da balança de pagamentos prevendo-se para o final do corrente ano, um déficit muito superior ao verificado em 1974, que foi da ordem dos 17 milhões de contos.

B) Desemprego bastante elevado, atingindo cerca de 250 000 desempregados, correspondente a oito por cento da população activa.

C) Produção interna decrescente pondo em perigo a independência nacional, prevendo-se para o final do corrente ano, caso não sejam modoficadas as actuais condições de produção, um decréscimo do PNB, em relação a 1974, da ordem dos seis por cento.

3.2 É forçoso, portanto ter uma ideia bem nítida da situação económica e financeira do país, que se pode traduzir pelos seguintes factos:

3.2.1 As importações — em grande parte de bens alimentares — são muito superiores às exportações, excedendo-se possivelmente, em cerca de 50 milhões de contos no final do corrente ano. Este valor, é, em grande parte, devido aos preços elevados dos petróleo nos países de origem.

3.2.2 Este déficit é atenuado peas divisa em Portugal, devidas às remessas dos em turismo (este conforme é do conhecido, atr forte crise).

3.2.3 Prevê-se que, no final deste ano, Balança de Pagamentos da ordem dos 30 m que ser cobertos pelas reservas em divisa ficando estas praticamente esgotadas (à ouro).

3.2.4 A situação financeira descrita económico em que a riqueza produzida no pa actual tendência, irá diminuir, no presente cento relativamente ao ano passado, mesmo ferente ao sector agrícola.

3.2.5 O panorama que se descreve é mu tador, pois corresponde efectivamente, a eliminação dos erros do capitalismo mono caracterizava o nosso país e ainda à crise d No entanto, para que ele não se torne irreme português tome, decididamente, a seu ca sistema económico socialista, e que as clas conscientemente, optar entre o socialismo, c temporários que exige a sua construção, e exploração e opressão que lhes são inerer

3.2.6 De facto, se a destruição do capita poder explorador da grande burguesia m financeira, a construção do socialismo e consciência política das classes trabalhad futura sem classes e exploração, mas não prazo, que sejam resolvidas todas as inju regime e que, de repente, se possa pagar un português correspondente às suas justas dades.

3.2.7 Nestas condições, a política de ve MFA apresentou ao povo português, torn algumas medidas realistas, se o povo tra construir o socialismo:

A) Contenção dos aumentos salari vaguardando o aumento do custo de vida e tuações mais injustas.

B) Diminuição do volume das importaçõ sobre os produtos mais supérfulos, ou que nosso país.

C) Política de austeridade nos consumo

D) Aumento da produção interna, sobret por exemplo, de bens alimentares — que importamos, ou que possam aumentar o va

3.3 Face à situação económica descrita, to grave, torna-se urgente adoptar:

A) Medidas imediatas pontuais.

B) Estratégia de desenvolvimento econ dos três pontos críticos: Balança de Paga dependência Económica.

C) Configuração futura dos sistema pol discussão dos seguintes pontos:

— Controle organizado da produção pe
— Mobilização local para o desenvolvim
— Organização do sistema de planeame
— Sub-sistemas qualitativos da econom

Estado: sector privado).

D) Política de cooperação económica e

3.4 Os dois temas fundamentais: estr económico e configuração do sistema eco discutidos pela equipa económica do gover ministros sem pasta representantes dos pa ção com o Conselho da Revolução, deven correspondentes até ao final do mês de boração de um plano de transição para 1

A discussão destes temas e das m representará um teste profundo de viabilida ção, e da sua capacidade de marcha unitári socialismo.

ANO
O POLÍTICA
MFA

ços elevados dos produtos alimentares e do
em.
ado pelas divisas estrangeiras que entram
messas dos emigrantes e às receitas do
conhecido, atravessa presentemente uma

nal deste ano, o país tenha um déficit na
ordem dos 30 milhões de contos, que terão
ervas em divisas do Banco de Portugal,
esgotadas (à excepção das reservas de

ceira descrita inscreve-se num quadro
produzida no país, caso não se modifique a
iir, no presente ano em cerca de seis por
passado, mesmo considerado o aumento re-

a descreve é muito grave, mas não assus-
ectivamente, a uma fase sócio-política de
apitalismo monopolista e latifundiário que
ainda à crise do capitalismo internacional.
se torne irremediável, forçoso é que o povo
iente, a seu cargo a construção do novo
a, e que as classes trabalhadoras decidam,
e o socialismo, com os sacrifícios relativos e
a construção, e o capitalismo, com toda a
lhes são inerentes.
ruição do capitalismo exige a liquidação do
de burguesia monopolista, latifundiária e
lo socialismo exige trabalho, sacrifício e
lasses trabalhadoras visando a sociedade
ação, mas não podendo significar a curto
is todas as injustiças criadas do anterior
possa pagar um salário a cada trabalhador
às suas justas aspirações e reais necessi-

a política de verdade que desde sempre o
português, torna imperiosa a adopção de
se o povo trabalhador quiser, de facto,

umentos salariais incomportáveis, sal-
custo de vida e a eliminação de algumas si-

ne das importações, incidente, em especial,
pérfulos, ou que possam ser produzidos no

de nos consumos.
o interna, sobretudo dos produtos — como,
nentares — que possam substituir os que
n aumentar o valor das nossas exportações.

ómica descrita, que se pode considerar mui-
adoptar:

ontuais.
olvimento económico, definida em função
lalança de Pagamentos, Desemprego e In-

dos sistema político-económico incluindo a
ontos:

da produção pelos trabalhadores.
a o desenvolvimento.
ma de planeamento.
ivos da economia em transição (sector do

ção económica externa.

damentais: estratégia do desenvolvimento
do sistema económico serão urgentemente
nómica do governo provisório e pelos quatro
entantes dos partidos da coligação, em liga-
evolução, devendo ser tomadas as decisões
nal do mês de Julho, possibilitando a ela-
transição para 1976/77/78.
emas e das medidas pontuais imediatas
undo de viabilidade política da actual coliga-
le marcha unitária para os objectivos reais do

4 — GOVERNO E ADMINISTRAÇÃO

4.1 Governo Provisório: o Governo Provisório deverá funcionar nas circunstâncias actuais, como governo unitário, respondendo rápida e eficientemente aos objectivos nacionais e patrióticos de construção do socialismo, anteriormente definidos.

Considera o MFA que a grave situação económico-financeira do país exige do actual governo de coligação a superação de naturais divergências e a conquista de uma solução comum para o problema do desenvolvimento económico.

Considera o MFA que o povo português, representados na sua esmagadora maioria, pelos partidos políticos que compõem a actual coligação, tem o direito de exigir a esses partidos que correspondam ao seu dever histórico, sob pena de se considerar inadequada a presente coligação, em função das necessidades objectivas do país.

Desta forma, o MFA, considera que a discussão da estratégia de desenvolvimento económico e de modelo económico da sociedade, a iniciar imediatamente pelo governo provisório, e que deverá estar concluída no final de Julho próximo, representará um teste extremamente importante que o povo português tem o direito de ver resolvido.

4.2 Inércia da máquina do Estado — A actual máquina de Estado, extremamente pesada e burocrática, é nitidamente inadequada à dinâmica do presente processo revolucionário, respondendo lenta e dificilmente às solicitações que lhe são feitas. Para responder a este problema, considera o MFA essencial:

A) A descentralização administrativa.

B) Constituição gradual de um novo aparelho de Estado, não partidário, organizado em moldes dinâmicos em torno de objectivos pontuais fundamentais, e dotado com o pessoal que se mostre suficiente com as exigências do dinamismo revolucionário. Paralelamente serão lançados os trabalhos para uma reforma administrativa em profundidade.

C) Uma política correcta de reclassificação e recuperação para o trabalho dos funcionários de Estado, utilizando o saneamento nos casos nitidamente irrecuperáveis.

D) A pressão do diálogo, face aos órgãos do poder de Estado dos vários escalões, das organizações populares unitárias que correspondam aos mesmos escalões e que progressivamente serão dotados de poder de controle das actividades desses órgãos do aparelho de Estado.

E) A eliminação dos procedimentos demasiado complicados e burocráticos dentro da máquina do Estado, substituindo-os por procedimentos expeditos e revolucionários capazes de responderem às pressões das solicitações, atribuindo-se plena responsabilidade aos executores.

4.3 Descentralização administrativa — Tratando-se, embora, de matéria do âmbito da futura constituição política, a dinâmica das populações na criação de formas associativas próprias, para defesa de interesses comuns, tem vindo a impor, por parte do MAI, a adopção de medidas que o MFA considera correctas, de descentralização regional de diversos serviços de Estado, possibilitando, a nível regional, a elaboração do planeamento mais adequado às circunstâncias locais e a respectiva execução, com a participação progressiva das organizações populares locais, mantendo embora a necessária ligação e coordenação com os órgãos centrais de Estado.

O critério adoptado, essencialmente pragmático, consiste na constituição, ao nível de uma determinada região, de um Gabinete de Planeamento e de uma Comissão Regional de Emprego, que reúne representantes de vários Ministérios interessados, além de um representante do MFA. Em colaboração com o Gabinete de Planeamento funcionam as assembleias dos representantes das diversas comissões administrativas das autarquias locais, estas, por sua vez, em diálogo estreito com as já numerosas comissões de moradores, sindicatos e outras organizações unitárias. Esta iniciativa já lançada no Algarve é com bons resultados iniciais, será brevemente lançada nas regiões correspondentes à Região Militar do Norte, Centro e Sul, por forma a permitir um melhor enquadramento e apoio, por parte do MFA, das organizações populares unitárias locais e será suficientemente flexível para possibilitar um posterior ajustamento às decisões da Assembleia Constituinte sobre a matéria.

4.4 Ligação do MFA às estruturas populares unitárias de base.

O MFA considera que na fase actual da revolução é extremamente importante e talvez decisivo o fortalecimento e dinamização das estruturas populares unitárias de base, como factor determinante da unidade popular e da superação das contradições existentes ao nível das estruturas políticas de topo.

Esta nova linha de força da revolução não pretende pôr em causa a legitimidade dos partidos políticos existentes, mas antes conseguir através de uma dinâmica das suas bases apoiada no concreto, que de baixo para cima surja um impulso adicional de unidade e de coerência. A associação futura desses órgãos unitários populares poderá vir a constituir embriões de órgãos ou assembleias locais representativos dos interesses das populações que, gradualmente, e em diálogo com os órgãos locais de administração pública os vão dinamizando e identificando com os verdadeiros objectivos locais de interesse popular.

As linhas gerais desta via de orientação política encontram-se, neste momento, em estudo, por parte de um grupo de trabalho do MFA nomeado para o efeito, cujas conclusões, formuladas a partir de dados reais, existentes, serão brevemente divulgadas.

5 — INFORMAÇÃO E DINAMIZAÇÃO

5.1 Reconhece-se que a construção pretendida de uma sociedade socialista, pela via pluralista definida, não poderá fazer-se sem uma mobilização e consciencialização de todo o povo português, que o leve a determinar-se positivamente na via de transição para o socialismo.

Deverá notar-se que a instauração de um socialismo real, implica essencialmente uma evolução de mentalidades, de forma a transferir a maior parte da motivação, quase puramente material, característica das sociedades capitalistas, para uma motivação espiritual que leve os indivíduos a passar duma atitude egoísta e individualista perante os seus semelhantes, para uma atitude altruísta e colectivista, centrando a sua atenção e preocupação no bem comum.

Essa mobilização e consciencialização só serão possíveis através de uma política de informação adequada, que urge iniciar pela transformação profunda das estruturas dos órgãos e serviços de comunicação social.

Isso não significa que a informação deva apresentar carácter monolítico de propaganda orientada, pois tal se considera não consentâneo com os princípios pluralistas seguidos pela revolução portuguesa.

Mas é necessário que essa informação seja ao mesmo tempo verdadeira pedagogia, elucidando e ensinando o povo e não excitando-o e confundindo-o, como é agora, por vezes tem sido praticado. O MFA crê sinceramente que a liberdade e a opção socialista não são incompatíveis, mas é necessário que o exercício de uma não limite a existência da outra.

5.2 Uma das práticas necessárias à realização dos objectivos apontados, consiste na transformação de um ou mais jornais diários, já actualmente pertencentes virtualmente ao Estado, em órgãos oficiosos, cujo noticiário e doutrina naturalmente reflictam as posições do MFA.

Espera-se que com essa medida, o povo português passe a dispor de órgãos de Imprensa diária incontroversos, sem quaisquer obediências ou conotações e políticas partidárias, e seguindo uma política geral de verdade e esclarecimento públicos cuja prática os deverá tornar eminentemente respeitáveis.

5.3 Com idêntico objectivo, torna-se igualmente necessário o controle da rádio e da televisão estatais a fim de se fazer chegar ao conhecimento público, e duma forma sistemática, a posição e doutrina do MFA sobre a prática política e os acontecimentos da vida nacional.

5.4 A mobilização da opinião pública para objectivos de interesse nacional, deverá passar a fazer-se pela utilização racional da publicidade difundida por órgãos da Informação, o que implicará naturalmente a utilização de empresas de publicidade nacionalizadas.

5.5 Considerando-se o direito de existir em Portugal uma Informação livre reconhece-se que, em muitos casos, se tem abusado dessa, dando origem à difusão pela Imprensa, Rádio ou Televisão, de notícias propositadamente deformadas para causar confusão ou alarme na opinião pública. O mesmo se passa quanto a certos correspondentes estrangeiros que, abusando da hospitalidade que lhes é concedida, fazem chegar aos órgãos de Informação de que são agentes, notícias falsas ou deturpadas, prejudicando intencionalmente a imagem de Portugal no mundo.

Não permitindo a Lei de Imprensa a acção decidida e rápida sobre esses prevaricadores, que dela abusam para realizar até agora impunemente, acções perfeitamente classificáveis como contra-revolucionárias, o MFA está decidido a proceder directa e eficazmente contra eles, fazendo publicar, se necessário, legislação revolucionária adequada ao efeito.

5.6 As grandes comunidades portuguesas espalhadas pelo mundo e cujos sentimentos de nacionalidade se mantêm perenes, têm sido vítimas de sistemáticas campanhas de difamação sobre o que se passa na sua pátria, com a intenção de os alienar do sentimento de libertação nacional e por vezes de os empregar como arma da reacção junto de amigos ou familiares residentes em Portugal.

O MFA espera que toda a nação portuguesa, incluindo aquela que foi obrigada a emigrar por falta de liberdade ou de condições de vida no seu país, sinta orgulho da sua nacionalidade, sendo para tal necessário que seja informada com verdade e oportunidade do processo revolucionário.

Para isso, os Ministérios dos Negócios Estrangeiros e Comunicação Social porão em prática as medidas e sistemas adequados.

5.7 A mobilização do povo português para a via socialista exige, além de uma nova política de Informação, uma acção dinamizadora constante que, pela presença e pela prática, torne visíveis e operantes as recomendações e programas emanados dos órgãos centrais.

Para tal é necessária uma acção intensa e eficaz de dinamização cultural militar adequada numa acção conjunta com as organizações populares unitárias de base que, melhor do que ninguém poderão reflectir os mais justos anseios e necessidades da população. Para esta acção deverão ser postos à disposição os meios humanos e materiais convenientes, não se esquecendo que a revolução de 25 de Abril foi feita para o povo e será desse povo que lhe virá a sua força, continuidade e razão de ser.

POLÍTICA

PAX

Nº 20

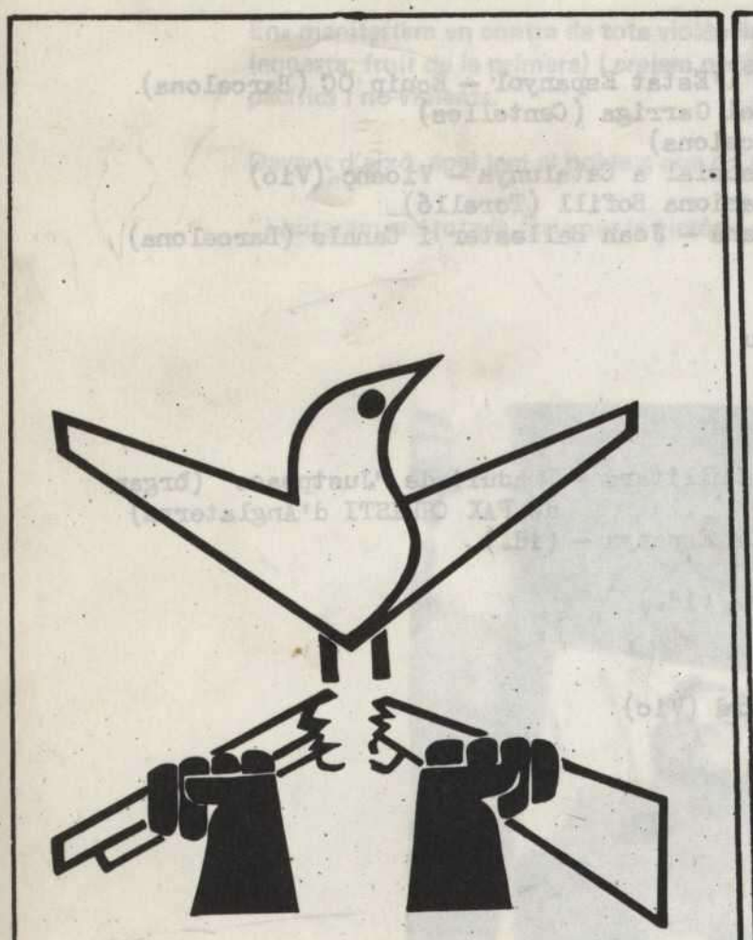

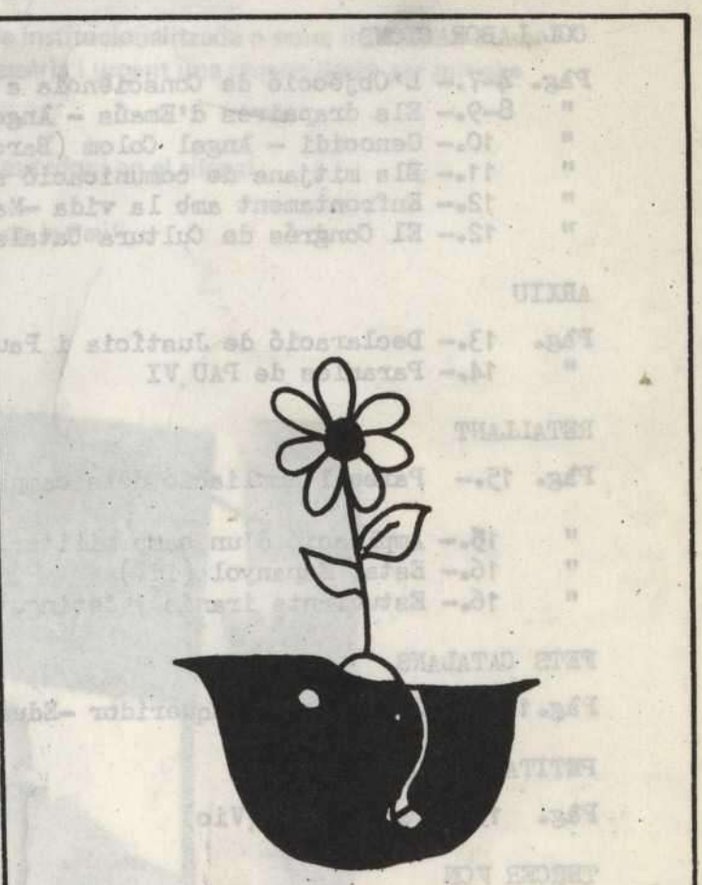

OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

Sumari

EDITORIALS

Pàg. 1.- Prou penes de Mort !
" 2.- 11 de Setembre de 1714
" 3.- 11 de Setembre de 1973

COL.LABORACIONS

Pàg. 4-7.- L'Objecció de Consciència a l'Estat Espanyol - Equip OC (Barcelona)
" 8-9.- Els drapaires d'Emaús - Àngel Garriga (Centelles)
" 10.- Genocidi - Àngel Colom (Barcelona)
" 11.- Els mitjans de comunicació social a Catalunya - Vicenç (Vic)
" 12.- Enfrontament amb la vida -Mariona Bofill (Torelló)
" 12.- El Congrés de Cultura Catalana - Joan Ballester i Canals (Barcelona)

ARXIU

Pàg. 13.- Declaració de Justícia i Pau
" 14.- Paraules de PAU VI

RETALLANT

Pàg. 15.- Pareu l'ampliació dels camps militars - Tràduit de "Justpeace" (òrgan de PAX CHRISTI d'Anglaterra)
" 15.- Ampliació d'un camp militar a Espanya - (id.).
" 16.- Estat Espanyol (id.)
" 16.- Estudiants iranís detinguts (id.)

FETS CATALANS

Pàg. 17-18.-Jaume I el Conqueridor -Eduard (Vic)

PETITA AGENDA POPULAR

Pàg. 19.- Tardor - M.(Vic)

TERCER MÓN

Pàg. 20-22.-Frelimo - Terra Nova (Vic)

INFOR-PAX

Pàg. 23.- Informe sobre la reunió del CD de PAX CHRISTI, a Holanda - Àngel Colom
" 23.- Telegrama al Consell Suprem de Justícia Militar - Cardenal B. Alfrink
" 24-28.- Resum d'activitats i progectes del curs 1974/75 - Arcadi Oliveres

Prou penes de mort!

Respectem la persona humana i per tant, com a homes i com a cristians, no estem d'acort en que es disposi de la vida dels altres, sigui qui sigui, hagi fet el que hagi fet.

Ens manifestem en contra de tota violència institucionalitzada o sense institucionalitzar (aquesta, fruit de la primera) i creiem necessària i urgent una reconciliació per mitjans pacífics i no-violents.

Davant d'això, apel.lem al poble a que no es tanqui en el silenci.

"Lluitarem am tota la fúria per la victòria de la Pau"

11 setembre 1714

QUATRE RIUS DE SANG

Com sobre l'arbre sec
i la terra eixuta
cau la pluja en ple estiu,
voldria que les paraules
arribessen ací.

Quatre rius de sang,
terra polsosa i vella,
corral ple de baralles
entre els que es diuen germans,
és el que hem trobat.

Una por immensa
que ens ha fet callar tant;
una por immensa
que encara ens fa callar;
una por immensa
que tots ha fet tant de mal,
és el que hem trobat.

I els quatre rius de sang
cada vegada més grans
i un espès silenci
tallaven tantes mans...
I amb tot un passat nostre
sabem el que volem
des d'aquesta terra, germans,
la dels quatre rius de sang.

Terra polsosa i vella
on creixen noves mans,
on mils i mils de boques,
cansades de silenci,
es disposen a parlar
des dels quatre rius de sang.

11 setembre/73

ULTIM POEMA

Nixon, Frei y Pinochet,
hasta hoy, hasta este amargo
mes de Setiembre de 1973
con Bordaberry, Garrastazú y Ba..zer,
hienas voraces de nuestra Historia,
roedores de las banderas conquistadas,
tanta sangre y tanto fuego
encharcados en sus haciendas,
depredadores infernales
sátrapas mil veces vendidos y vendedores
azuzados por los lobos de Nueva York

máquinas hambrientas de dolores,
manchadas en el sacrificio
prostituídos mercaderes
del pan y el aire americano
cebagales y verdugos
piara de prostibularios caciques
sin otra luz que la fortuna
y el hambre azotada del pueblo.

PABLO NERUDA

OBJECCIONS

L'OBJECCIO DE CONSCIENCIA A L'ESTAT ESPANYOL

L'objecció de consciencia s'inscriu en el nostre pais dins de les moltes lluites que en diferents sector (lluites obreres i camperoles, Universitat, Col.legis Professionals, lluites de barris, Art, contracultura... etc) etc. es porten a terme per a aconseguir unes estructures democràtiques que ens permetin construir les nostres propies vides de manera que la norma sigui la cooperació i no pas la competencia, on el treball no sigui l'explotació i la rutina, sino la creativitat i l'imaginacio, i la vida sigui el motiu d'alegria i de festa enfront de l'aburriment i la neurosi de la societat en que vivim.

La nostra lluita s'insereix al mateix temps en un país d'estructures surtides d'una victoria militar, on la referencia a la guerra civil ès constant, i les conseqüencies, odis i divisions encara perduren. Per a introduirnos, es necessari fer una reflexió historica que ens permeti comprendre la situació actual, els problemes i els projectes que ara tenim els objectors.

Es curiós destacar que en els països llatins, de gran influencia catolica, l'objecció ès una postura desconeguda fins no fa massa temps (tanmateix, pero, moltes lluites obreres del primet terç de segle estan segellades per un fort antimilitarismes, sobretot d'influència anarquista. Hi ha continuades pressions populars demanant l'abolició del Servei Militar obligatori.

Un exemple el tenim en l'esclat revolucionari de la Setmana Tràgica de Barcelona, durant el mes d'Agost de 1909, amb una vaga general, ocupant la ciutat amb barricades, com a protesta contra la guerra colonial del Marroc i la movilització de reservistes, acabant amb un balanç de 106 morts durant les lluites, 1725 processats militarment, dels quals 59 condemnats a cadena perpètua i 17 penes de mort, 5 d'elles executades.).

A l'Estat Espanyol es donen els primers cassos d'objecció l'any 1959, quan dos testimonis de Jehovà es neguen a vestir-se l'uniforme militar, a l'arrivar a la caserna. La seva postura desconcerta tothom. Els intenten convèncer i al veure que no cedeixen se'ls processa; tan mateix no existia cap article del Codi de Justicia Militar per aquells que refusaven tot servei militar. Se la hi aplicava l'article 318 i se'ls condemnava de sis mesos a sis anys de presó. Quan complien la seva condemna, sels tornava de nou a la caserna per a que vestissin l'uniforme, pero al negar-s'hi de nou, se'ls tornava a condemnar. I així, en condemnes successives, se'ls mantenia presoners fins que cumplien 38 anys d'edat, data en que acaba l'edat militar (llicencia definitiva), posant-los en llibertat.

Aquesta dramàtica situació es va mantenir durant molt temps en silencia, puix els Testimonis de Jehovà, considerant-se màrtirs i escollits per la seva religió, no feien cap tipus de denúncia ni pressió sobre el Govern. D'altra banda era un tema considerat "tabú" per diaris i revistes, cosa que convertia l'Objecció en quelcom quasi desconegut a l'Estat Espanyol.

L'any 1967, un grup d'amics de la Comunitat de L'Arca, de Barcelona, junt amb LANZA DEL VASTO organitza durant l'estiu un campament sobre la No-Violència, i és allà en alguns joves estudiants discuteixen sobre l'Objecció de Consciencia de manera nova, combativa, com una postura no-violenta de resposta a la militarització de la societat. Es decideix organitzar una tramesa de cartes al Ministeri

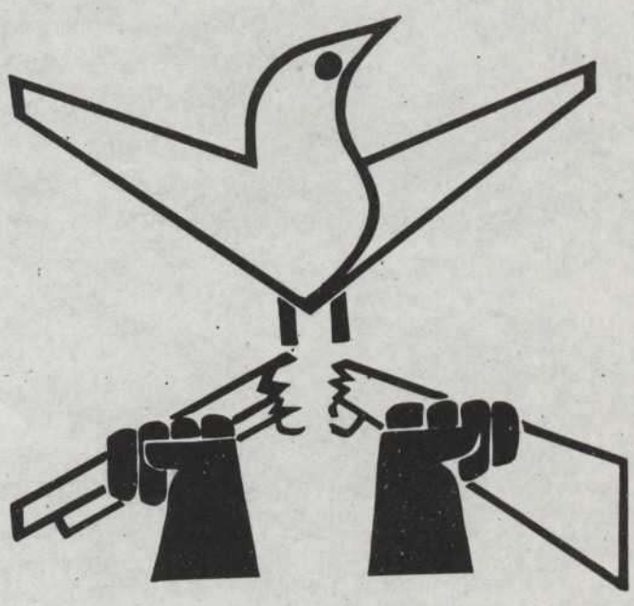

de l'Exèrcit demanant que es reconegués el dret a l'objecció de consciència, amb l'alternativa d'un servei civil. S'organitzen algunes xerrades per a donar a conèixer el problema i es pren contacte amb grups d'objector a l'extranger, sobretot francesos, de cara a obtenir informació i col.laborar en els treballs. El Govern contestà algunes cartes dient que el tema estava en estudi i que buscaven solucions.
Durant el mes d'Abril de 1970, el Consell de Ministres de manera improvista i, segons sembla, per gestions de juristes militars i d'Amnesty Internacional, de cara a solucionar aquest problema tramet a les Corts un progecte-llei sobre l'objecció per motius de confessionalitat religiosa. Quedava, doncs, excluida cap altra motivació. Només s'eximia del servei militar amb armes, doncs el Govern regularia per decret un servei especial en unitats militars i durant un temps de tres anys. Aquest progecte, tot i significar un primer pas, era massa deficient, però adhuc així fou refusat. La comissió de "Defensa Nacional" de les Corts, formada majoritàriament per militars d'alta graduació i que tenia com a tasca discutir el progecte o presentar-lo al ple, va convertir la sessió en un "mitting" contra l'objecció. Es sentiren terribles acusacions:
—"Si se aprueba este Estatuto,— es deia—, se abrirá una fisura en la integridad de la Patria y en la igualdad de los españoles".
— Un procurador, metge militar, va presentar un text alegatori, solicitant pels objectors tractament psiquiàtric, donat que al seu parer, son majoritàriament gent trastocada, paranoics, a qui no convé pas que se'ls porti la contrària per evitar un lógic enfurismament.
El progecte fou refusat per 21 vots contra 9 i 1 abstenció. Tan mateix fou un motiu de sensibilització pública sobre el problema. Comença una corrent de aclariment i de mentalització. Fou, d'altra banda, el primer cop des de la guerra que es refusava a les Corts un progecte-llei presentat pel Govern.
Pel Gener de 1971 surt un nou objector, en Pepe Beúnza, jove no-violent, membre de diferents organitzacions internacionals pacifistes i que ja abans havia estat detingut tres vegades per les activitats que portava en les lluites democràtiques de la Universitat. Es el primer objector catòlic que es declara a l'Estat Espanyol. Quan, a resultes de la seva acció, és detingut, comença una gran campanya internacional de recolzament. La primera acció és la "MARXA A LA PRESO", marxa a peu desde Ginebra fins a la presó de València, on en Pepe està recluït per demanar la llibertat de tots els objectors. Aquesta marxa l'encapçalaven cinc "espanyols" i deu extrangers que es converitirien en més de 700 a l'arrivar a la frontera franco-espanyola, a on els cinc espanyols foren detinguts i s'impedi que els joves extrangers passessin la frontera. Hi hagueren vagues de fam, ocupació d'embaixades de l'Estat Espanyol en diversos països, pancartes a Nôtre Dame de París, tramesa de cartes a les autoritats espanyoles, peticions de la Comissió Internacional de Juristes, de l'Assemblea del Consell d'Europa, d'Amnesty Internacional i d'altres organismes al Govern Espanyol a fi que es reconegués el dret a l'objeccio de consciencia. Es va confeccionar un dossier sobre el tema que es va enviar a tots els bisbes; als mitjans d'informació, procuradors en Corts,... etc., amb tot lo qual es conseguia portar al carrer un problema, fins a llavors silenciat.
Per l'Abril, en Pepe és condemnat per un consell de guerra pel delicte de desobediència a 15 mesos de presó. Pax Christi li otorga el Memorial Joan XXIII de la Pau. El mes de Maig surten dos nous objectors: Jordi Agulló, militant de la JOC, torner mecànic, condemnat a 3 anys pel mateix delicte amb la condemna accessoria de cumplir després el servei militar en un Batalló Disciplinari del Sàhara Espanyol, i Victor Boj, català, estudiant de Física, condemnat a 6 anys de presó per sedició, després d'haver passat del manicomi durant un mes sencer.
Durant l'estiu comença la campanya dels "Encartelados". Consisteix en sortir a passeijar, els diumenges, per diferents ciutats de l'Estat Espanyol, de dos o de tres en tres espanyols i extrangers, amb cartells penjants pel davant i pel derreta, demanat estatut legal per a l'objecció de consciència, llibertat pels objectors, llibertats democràtiques, etc. Alguns foren expulsats del pais, d'altres detingutsdurant tres dies i la majoria amb multes molt altes o bé un mes de presó.
Arel de totes aquestes accions, un segon progecte d'Estatut fou enviat de nou pel Consell de Ministres a les Corts i discutit durant el mes de Juliol per la comissió de Defensa. El segon progecte era més precis que el primer, però igualment limitat. Seguia admitent l'objecció només per motius religiosos i en la discussió ho concretaren encara més a les creences religioses que imposin als seus membres de forma específica l'abstenció al servei de les armes. L'objecctor continuava essent un soldat subjecte a la jurisdicció castrense. Fou allí on Blas Piñar digue:
—"la actitud humilde de los testigos de Jehová, se corvertia en los católicos en actitud subversiva. Estamos tan acostumbrados ya a estos movimientos de opinión, no ya a favor de un objeto de conciencia, sino contra el Régimen español, que nada puede extrañarnos... como ocurre en el caso Beúnza y en el de los Testigos de Jehová... porque existe una campaña internacional".
També es va dir que l'estatut fomentava la descatolització de l'Estat Espanyol. El sr. Barroso, ex-ministre de l'exèrcit, va dir que era una maniobra soviètica-diabólica. En resum comptes de ser un prógecte pels objectors es va convertir en un progecte contra els objectors. Això motivà que el llavors Cap d'Estat Major Central de l'Exercit, tinent general Diez-Alegria, partidiari de donar una solució definitiva al progecte, es retirés publicament de la comissió manifestant el seu desacort, començant-se a preveure una mini crisis que va motivar que el Govern retirés de nou el progecte. Així s'aborta el segon intent. En aquella epoca hi havia uns 200 objectors a la presó.
Aquest mateix estiu, un caporal de la Marina, Joan

Guzman, de Barcelona, agafa l'uniforme i l'entrega al seu oficial dient que la seva visió de l'Evangeli li impedia seguir fent el seu servei militar. A la presó, coneix a en Jordi, identificant-se amb les idees dels objectors, que no coneixia. Els metges militars, en un reconeixement, el declaren inútil per deficiència psíquica i posteriorment jutjat en Consell de Guerra és condemnat a tres anys de presó, també por desobediencia.

Durant l'Octubre d'aquest mateix any, l'indult Matesa posa en llibertat a en Pepe i a altres Testimonis de Jehovà. Amb la llibertat els ordenen tornar al cuartel per a seguir les condemnes en cadena. Pepe torna a València i en el barri d'Obiols (20% d'analfabets, grans deficiències d'escoles, zones verdes, sanitàries...) juntament amb el capellà i uns estudiants, organitzen una guarderia i treballa en una escola nocturna. Des d'allí tramet una carta amb acta notarial al Capità General de València a on li explica on és, que fa i per què ho fa. Aquesta carta, al ser difosa, provoca que al cap d'un mes i mig de llibertat, sigui empresonat de nou, aquest cop per delicte de deserció. El mes de Mars del 72 se'l condemna a un any de presó i després al Batalló Disciplinari del Sahara.

La campanya de recolzament segueix. La Junta de la Facultat de Dret de Valencia demana al Govern un indult i un estatut pels objectors de consciencia, el Col.legi d'Advocats fa arrivar també una petició anàloga a la Junta Nacional, per a que la trasmeti al Govern, la Conferència Episcopal recorda les declaracions del Concili sobre l'objecció, segueixen els "encartelados", s'organitza una marxa internacional sobre Roma i el Vaticà amb disfreses de presoners, s'atura el tren Barcelona-Ginebra en diferents llocs de l'Estat Francès, encadenat-se a les vies, etc., etc. No obstant, els objectors segueixen consumint-se a la presó.

Pel desembre de 1973 un nou progecte, el més sever dels tres, es aprovat per les Corts. Aquesta llei, que regeix en l'actualitat i que manté a la presó a més de 300 objectors, la majoria Testimonis de Jehovà, s'anomena "Ley de negativa a la prestación del Servicio Militar" (19-12-73). Condemna als objectors a una sola pena de presó de 3 a 8 anys (normalment 6), però quan surten en llibertat estan privats de tots els drets polítics i incapacitats per a establir relacions laborals, amb entitats públiques, subvencionades o intervingudes per l'Estat, amb entitats para-estatals autòhomes i amb les corporacions d'administració local, així com PER A LA DOCENCIA.

Pepe surt definitivament de la presó el mes de Mars de 1974, després de haver passat 15 mesos en el batalló de Càstig del Sàhara. Anteriorment, ho han surtit també en Joan i en Jordi i a finals de 1974 surtira en Víctor.

Aquí finalitza la primera etapa de l'objecció de consciència. Per aquestes dates, els objectors porten contabilitzats com a complerts un total de més de mil anys de presó, dels quals corresponen catorze, dos anys i mig de batalló disciplinari i un mes d'manicomi, als quatre no-violens abans esmentats. Un dur balanç per a quelcom tant evident com és el dret a l'objecció de consciència!!

Pel març de 1974 s'ha silenciat de nou el problema i la campanya de recolzament ja fa temps que està paralitzada. S'ha de recomençar. La idea la proposa en Gonzalo Arias (considerat per les autoritats com el responsable de la "marxa a la presó" i pendent d'un judici on se li demanen 11 anys de presó) i consisteix en l'anomenat "VOLUNTARIAT PEL DESENVOLUPAMENT" (1). Donat que tots els intents per a fer reconèixer l'objecció havien fracassat, es tractava de demanar la creació d'un servei civil. Es va organitzar una petició al Govern a fi de que creés un organisme (el Voluntariat pel

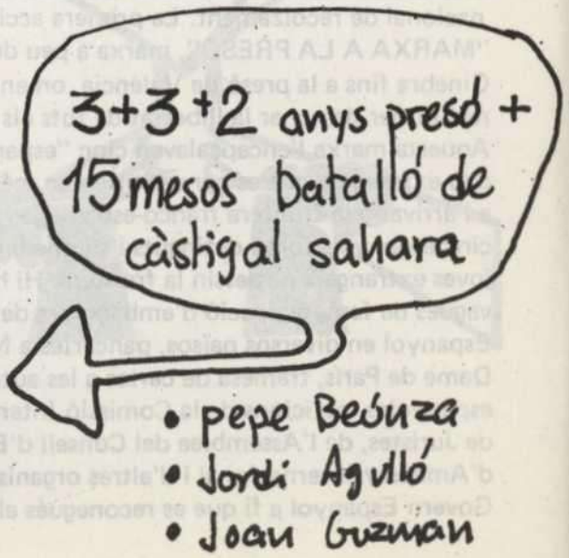

desenvolupament") per a què joves d'ambdos sexes puguessin efectuar treballs de desenvolupament social, cultural, sanitari, etc i tots aquells que hi treballessin dos anys o més quedarien exents de fer el servei militar.

Per no fer la nostra petició amb les mans buides es varen recollir signatures de persones disposadas a treballar ja en aquest organisme sí el Govern el creava. La comissió Justícia i Paz es responsabilitzava de la campanya i en Pepe Beúnza, membre d'aquesta comissió, l'animava, viatjant per tot l'Estat Espanyol donant conferències i coordinant els treballs

S'han recollit 1250 signatures de voluntaris i voluntàries i Justicia i Pau presentà la petició al Govern pel mes de Maig passat. La resposta ha estat que aquest prec seguiex els tràmits legals i que es remet a tots els organismes interessats. Aquesta és la situació actual de L'Objecció de consciència.

Volem recordar que en tots els països d'Europa Occidental es reconeix l'Objecció, excepte a Suïssa que condemna els objectos a uns mesos de presó, Grecia i Portugal que fa poc varen concedir una amnistia. USA, Anglaterra i altres països tenen el servei militar voluntari. En els països on l'objecció és reconeguda hi ha serveis alternatius pels objectors, podent treballar als hospitals, a les escoles, en els serveis forestals, d'assistencia social, delinquència juvenil,... etc. En alguns països, aquest servei alternatiu dura el mateix període de temps que el militar, en altres el doble de temps i en uns altres uns quans mesos més del servei militar.

Treballem per a que aquesta solució sigui ben aviat una realitat aquí, com a pas cap a una societat més pacífica i universal. Aquesta és una tasca de tots.

Equip O.C., Barcelona

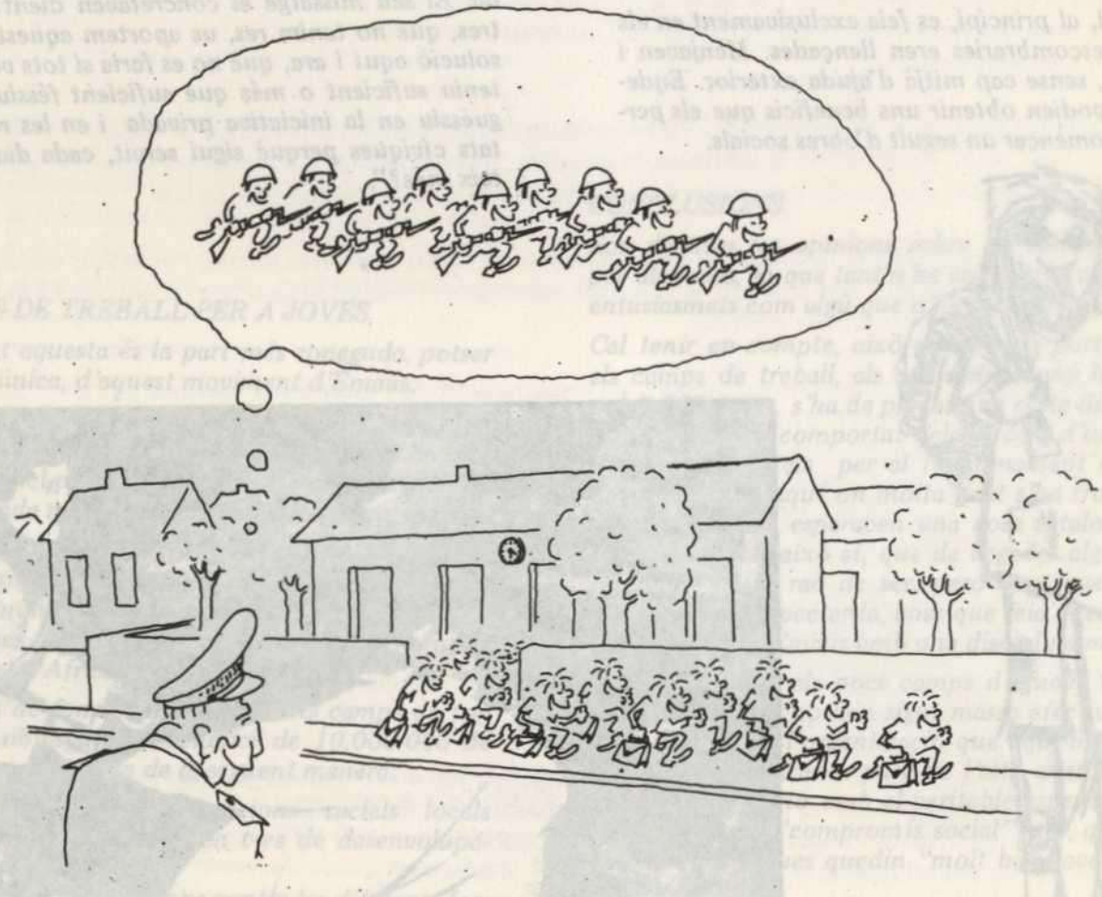

els drapaires d'emaús

ORIGEN

El 1949, un capellà francès, diputat, de bona posició econòmica, havia creat un refugi per a joves a Neully-Plaisance. Un dia l'Abbé Pierre (el capellà diputat), quan tornava a casa seva, va ser cridat per assistir un home, ex presidiari, amb la vida desfeta, que havia intentat suicidar-se. L'Abbé Pierre comprengué que per aquell home no calien paraules ni obres de caritat, sinó que calia fer-lo sentir-se útil. Fou així com va demanar-li que anés amb ell per ajudar-lo a portar el refugi.

Llavors, a mesura que anaven passant els dies, van anar arrivant altres homes de condicions semblants i van començar, entre tots, una tasca d'ajuda al pròxim. Més tard, un company els proposà de fer de drapaires per obtenir alguns beneficis. Foren els primers drapaires d'Emaús.

El seu fi era que "un món governat en funció del benestar dels privilegiats, i no en funció de l'alliberació dels qui sofreixen injustament, està condemnat necessàriament a l'odi".

FUNCIONAMENT

El seu treball, al principi, es feia exclusivament en els llocs on les escombraries eren llençades. Menjaven i dormien allà, sense cap mitjà d'ajuda exterior. Endemés, encara podien obtenir uns beneficis que els permeteren de començar un seguit d'obres socials.

A mesura que el nombre de drapaires s'incrementà, es varen formar diverses comunitats, en ciutats diferents. Les seves normes fonamentals són "servir, abans que a tu mateix, a qui és menys feliç" i "servir primer el qui sofreix més".

La seva finalitat, com consta en el "Manifest Universal del Mpviment Emaús", és la de lluitar perquè cada home, cada societat, cada nació, pugui viure, fer-se forta i realitzar-se mitjançant l'intercanvi i compartiment mutu en un ambient d'igualtat i dignitat. El seu mètode és "crear, mantenir i animar un mitjà en el qual tots, sentint-se lliures i respectats, puguin satisfer les seves pròpies necessitats i ajudar-se mutuament"

El seu mitjà principal per assolir els seus objectius és el treball de recuperació que permet donar un nou valor a les coses i multiplicar les possibilitats d'accions d'urgència en favor dels qui més sofreixen.

LA COMUNITAT ITINERANT

El 1956, es va crear un equip de drapaires-constructors, que anaven de casa en casa, per tot França, a portar el seu missatge i dur a terme una labor d'ajuda. El seu missatge el concretaven dient: "Si nosaltres, que no tenim res, us aportem aquest principi de solució aquí i ara, què no es faria si tots vosaltres que teniu suficient o més que suficient féssiu el que poguéssiu en la iniciativa privada i en les responsabilitats cíviques perquè sigui servit, cada dia, el qui pateix més?".

ELS CAMPS DE TREBALL PER A JOVES

Possiblement aquesta és la part més coneguda, potser per alguns l'única, d'aquest moviment d'Emaús.

L'any 1963, quan la comunitat itinerant estava a Normandia, un grup de joves va demanar per col.laborar amb ella. Fou el primer pas, car els anys successius foren cada vegada més els joves que hi volien participar.

Això comportà l'organització de camps de treball, que cada vegada han estat més concorreguts per joves d'arreu del món. Ho hi ha vist, entre altres, molts joves dels països nòrdics, llatins, de Xile, Japó, Turquia, Marroc, Egipte, Africa, etc.

En deu anys de funcionament, aquests camps de treball havien obtingut un benefici de 10.000.000 de francs, que es repartiren de la següent manera:

- *un quart per a les accions socials locals*
- *un quart per als països en vies de desenvolupament*
- *un quart per a les accions contra les diferents formes de misèria a França*
- *un quart per a l'extensió de les comunitats d'Emaús i dels camps de joves.*

CONCLUSIONS

Són diverses les opinions sobre els camps de treball per als joves, ja que tant n'he conegut que hi estaven entusiasmats com algú que n'ha sortit decepcionat.

Cal tenir en compte, això sí, que per portar a terme els camps de treball, als quals algun any han participat 6.000 joves, s'ha de portar una certa disciplina interna. Això ha comportat l'elaboració d'una sèrie de normes elementals per al funcionament dels camps de treball, i és aquí on molta gent s'ha trobat decepcionada, ja que esperaven una cosa totalment lliure. Cal reconèixer, això sí, que de vegades alguna norma no tenia massa raó de ser, però com que norma és norma, calia respectar-la, cosa que feia que de vegades hom comparés Emaús amb una disciplina militar.

Sembla ser que els pocs camps d'Emaús realitzats a l'Estat espanyol no han sigut massa efectius. Hom en dóna la culpa a l'organització que aquí ho porta, que segons sembla forma part de l'alta aristocràcia i ha emprès Emaús no amb el veritable esperit d'entrega, sinó com a un "compromís social" més, que farà que les il.lustres dames quedin "molt bé" davant les seves col.legues.

Ja se sap, de vegades és moda practicar l'assistència social.

ÀNGEL GARRIGA

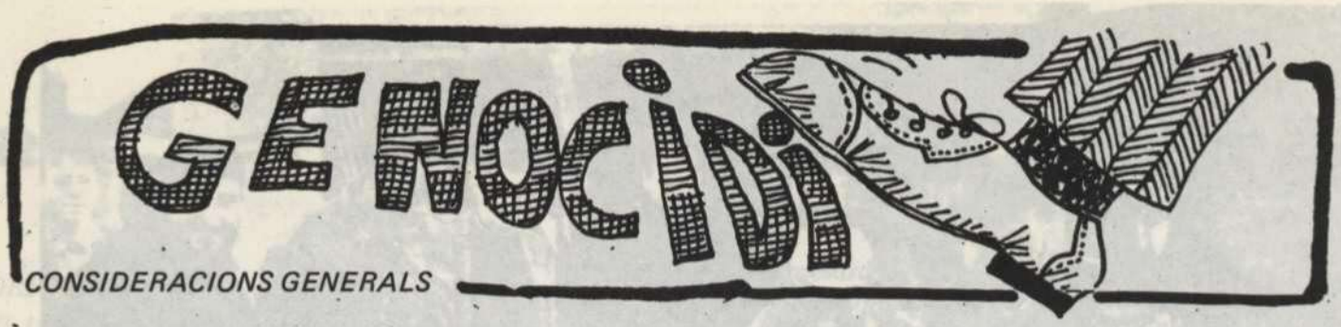

CONSIDERACIONS GENERALS

Automàticament, pensem en l'època del domini nacional-socialista del dictador Hitler. I ens quedem tranquils. Horroritzats, però tranquils, pensant:

— "sortosament és temps passat!" —
I ens "sona" a HISTORIA...
...HISTORIA ens recorda LLIBRE...
i LLIBRE..., PASSAT

Aquest és un dels errors corrents entre nosaltres: associar "Genocidi" noms amb la "barbàrie hitleriana". En canvi, GENOCIDI significa també quelcom més actual, més real. Desgraciadament, no "ha passat", sino que és una constant al llarg de la Història de l'home i que avui es dóna amb tota la intensitat del moment.

Som conscients del seu significat: intent d'extermini voluntari d'un poble, d'una ètnia, d'una col.lectivitat, tant físicament, com cultural, o espiritual. Això suposa una opressió amb violència extrema. L'objectiu que es persegueix és anhiquilar la conciencia de poble. Es clar que llavorns haurem de fer-hi diferenciacions de gravetat, d'intensitat voluntària,... i ens construim invisibles escales de valors: condemnem alguns casos molt calrs, en canvi ni ens n'adonem d'altres. Irreflexivament? I si no, mirem-ho: fàcilment condemnem l'intent de genocidi imperialista ianqui al Vietnam, Laos, Cambodja... perquè hem vist imatges de boscos i camps d'arrós arrasats pels defoliants i altres armes químiques, i bacteriológiqus perque hem vist fotografies esgarrifoses de persones, pobles i ciutats anorreats pel napalm dels B-52 USA. En contrapartida, difícilment imaginaríem o gosaríem defensar que el poble occità ha estat i és víctima d'un veritable genocidi per part de l'estat centralista francès. No obstant, amb diferents cares (amarga diferència), ambdós casos són realitats que han soferti/o sofreixen aquest càstig que s'anomena genocidi.

El més escandalós dels casos, el *genocidi físic,* comporta un rebuig directe i aïrat de quasi tothom. En canvi, el *genocidi cultural.* el fer desaparéixer la consciencia de poble, de nacionalitat com a tal, no espervera pas massa a ningú; només als pocs que en són conscients i als qui ho pateixen en la pròpia pell, és clar.

Tornant però al concepte global de Genocidi veiem que pot ser degut a diverses causes. Per aclarir aquest punt em serveixo d'un comunicat d'una trobada de joventut, celebrada el mes de Maig d'aquest any en els Països Catalans, que considero he resumeix molt bé:

> "El Genocidi és sempre conseqüencia d'un imperialisme, de l'interés per reprimir la supremacia d'un poble per tal d'imposar el d'una nació més poderosa o d'una classe dominadora. El genocidi és, doncs, en última instància un problema de *dominació de classe*, d'opressió d'una minoria de la població sobre tot un poble.
> Els motius d'aquesta dominació podem ser:
> —GEOPOLITICS: de domini de llocs estrategics.
> —POLITICS: de donar imatge mundial de supremacia de "salvadors i protectors" de la "democracia i de la llibertat".
> —ECONOMICS: necessitats d'inversió de capitals, per tal d'apropiar-se dels béns de l'altre poble i, així, convertir0lo en un exèrcit de mà d'obre explotable.
> —DE "SUPERIORITAT DE RACA". ..."

Referint-se al genocidi culturao o *etnecidi*, el mateix comunicat diu entre d'altres consideracions:

> "El problema nacional no és només un problema cultural, és, en ultima instancia, un problema politic: negació del dtet que té tot poble, com a tal, a l'AUTODETERMINACIO, de decidir per ell mateix el seu futur".

Angel Colom i Colom

PS. En un proper número entrarem ja de ple en exempls concrets del Genocidi que en el moment actual sopeixen milions i milions d'éssers humans.—

Els mitjans de comunicació social a Catalunya.

BREUS APUNTS SOBRE LA PREMSA A CATALUNYA

Es precisament, en els moments d'indubtable crisis política, quant els mitjans de comunicació social, tenen a las seves mans la tasca més important davant d'una clarificació d'idees.

A l'Estat Espanyol ens trobem actualment amb una situació de revifament informatiu, després d'una postguerra que ha durat més de trenta anys.

Efectivament, es pot observar d'ençà cinc o sis anys, sobretot a la premsa, seguida cautelosament per la radiofusió, un avanç a passos força agegantats, cap una fidelitat informativa que si bé no pot arribar a la fita desitjada, al menys garanteix una línia seriosa.

Específicament parlant dels Països Catalans, hem de fer notar la manca d'un mitjà d'expressió, autènticament representatiu (?), del sentiment del nostre poble.

Referint-nos al passat, malgrat la situació favorable a la cultura catalana durant la República, la premsa en català, (Tot diaris de partit) constava de 2566 publicacions, al Principat que tenien un tiratge considerablement més baix que "La Vanguardia", diari de més venda a Catalunya (Principat), publicat en castellà.

Els motius purament històrics, les classes obreras sotmeses a una degradació econòmica, en vies de solució governamental, no permetien a la població despendre's d'uns pocs cèntims per a comprar el diari, més cal tenir en compta l'alt índex d'analfabetisme del poble.

El poder polític burgès, molt vinculat a la "meseta castellana", utilitzaba aquests diaris, de grans empreses, per una informació econòmica i de finances.

Es a partir d'octubre de 1934, quan, després del fracàs petit-burgès hi ha un lent desplaçament a l'esquerra, del poder polític. Es llavors quan es podía haber reestructurar la premsa, però el domini de la dreta (Lliga, DRV), i el conseqüent alçament del 18 de Juliol de 1936, contra el Front Popular, esdevingué un negre trieni de lluita, dominat per una premsa de partit, sempre condicionada i parcial.

Al 1939 comença una postguerra, llarga, dura i fosca. Es prohibeixent tots els diaris i publicacions amb català i, fins el 1945, no es coneix cap texte imprès en la nostra llengua (s'enten legalment). Es aquest any quan apareixen al mercat ediccions de novelles de costums i sobretot llibres religiosos).

El *"Ministro de Informació"* Sr. Arias Sálgado fou l'impulsor d'aquesta política de precarietat informativa.

Saltem el gros trau, fins al 1966, data clau per l'historia de la informació a l'Estat Espanyol. Es redacta el marc jurídic actual. Fraga Iribarne *(ministro de informaciòn)* obria mínimes esperances a les empreses, a les que cedeix el poder de censura. D'ara en endavant, tindran en compte la possibilitat de sanció, suspensió de publicació etc. S'obra un període d'autocensura...

Cal aclair que l'autocensura no sempre és un condicionament de la política de l'administració, sinó que és moltes vegades, una censura imposada al periodista per l'empresa, a nivell de política interna (ideològica, econòmica, per dependencia directa de persones o entitats, àdhuc, per simpaties i amistats).

La premsa diaria catalana doncs, tal i com hem vist, no existeix. El que sí cal comentar, ès el neisement d'un embrió informatiu català, que pretent èsser marc propici, de les inquietuts i sentiments del nostre poble. Ens referim al diari "Avui", que tots hem d'ajudar a sortir al carrer. El nostre esforç es veurà correspost quan les seves fulles impreses estiguin al nostre abast.

Hem definit la LLei Fraga, esmentat l'avanñ que suposava i fins i tot, parlat del "nostre diari", però no podem oblidar tampoc, els últims aconteixements, les sancions i suspensions de publicacions, i professionals (Retirada de carnet i dos anys de presó, en algun cas).

Les baralles a sobre la taula, hi han dos jocs diferents, l'un parla de democràcia i l'altre també. (D'això ja en parlarem un altre dia).

VICENÇ (Vic)

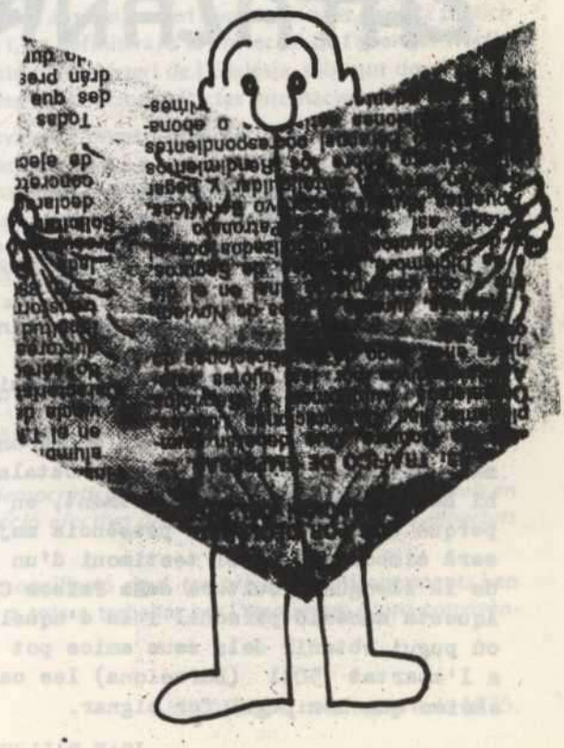

Enfrontament amb la vida

La tarda s'està morint sense remei per donar llum a la nit. Tot s'ha quedat quiet, i com a rei absolut, el silenci, i de reina fidel la solitud. Tot és com sempre, com cada nit, com cada final de jornada.

La ciutat ès vesteix de llums tancats en caixes de vidres per fer burla a la poca llum de les estrelles. Es riuen de cada una d'elles enviant-els-hi els seus ratxos però qué tampoc arriben a elles. Es una guerra burlona de llums i raijos. Poca gent hi ha pels carrers i passeijos principals de la ciutat, tothom és de vacances. Han anat a buscar la calma en els nervis de la costa, i, amb les fresses de les motos, la solitud de la muntanya. Tots tornaran rustits pel sol, igual que els pollastres a l'ast o la brasa, però fets amb el foc del gas butà. Al cap de dos o tres dies, però, tornaran a estar tan blancs com abans, la contaminació atmosfèrica els rostirà amb els seus gasos plens de nervis, atacs de cors i d'altres mals que s'acaben dormint en una caixeta negra ornada de flors i metalls dins d'una tumba o unnínol en el cementiri. Tornarem de tots els nervis de la costa i de les fresses de las motos de les muntanyes, i, després d'explicar-les als companys un miler de vegades, ja començarem a preparar-nos las vacances vinents per així anarnos matant poc a poc, però ¡Ah! no acceptem el suicidi, tothom s'ha d'enfrontar a la vida tal com vé i plantar-hi cara, però no veiem qúe nosaltres ens suicidem com ho vol tothom, quedant bé, perquè sinó, en el nostre enternament ningú no diria: "Pobret, era tan bon xicot, i mira, ja ho beus, també s'ha mort, tots farem el mateix. I ha deixat la dona vídua amb cinc marrecs de pocs anys. Tan que s'hi matava treballant..." Ens suicidarem con tothom vol que ho fem: anirem a prendre els bons nervis a la costa, perquè així el sol ens rostirà la nostra pell i tothom sabrà on hem anat, i els últims dies anirem a respirar els bons aires de muntanyes i a sentir el silenci imponent de les motos de trial. Així s'arriba descansat al treball amb ganes de no fer res, sols de ficar-te al llit i prendre't les pastilletes que ens ha receptat el metje per dormit i calmar els nervis esgotats.

MARIONNA BOFILL PUJOL
Torelló

CONGRÉS DE CULTURA CATALANA

CONGRES DE CULTURA CATALANA
Adhesions personals

Tothom ha de contribuir al CONGRÈS DE CULTURA CATALANA.
No es pot reduir als qui hi collaborin personalment amb l'aportació de llur esforç.
No es pot limitar tampoc a una adhesió d'entitats com a representació de llurs socis.
Som tots i cadascun dels qui donem un contingut humà a aquesta llengua i cultura catalana que també hi hem d'ésser indispensablement, en aquest acte, perquè així hi haurà la presència majoritaria que serà simbolicament el testimoni d'un poble en pro de la llengua i cultura dels Països Catalans.
Aquesta adhesió personal i la d'aquells que cadascú pugui obtenir dels seus amics pot fer-se demanant a l'apartat 5031 (Barcelona) les cartolines necessàries que hom pugui fer signar.

JOAN BALLESTER I CANALS

APORTACIÓ CATALANA

PAÏSOS CATALANS

ARXIU

DECLARACIO DE "JUSTICIA I PAU"

Reunit el Ple de la Comissió de "Justícia i Pau" d'Espanya, amb l'assistència de la majoria absoluta dels seus membres individuals, dels responsables dels Grups diocesans i de les organitzacions d'apostolat de l'Església que l'integren, ha deliberat durant dos dies sobre la dolorosa situació actual, especialment agreujada pels esdeveniments dels darrers mesos, els quals, pel fet d'afectar directament la justícia, l'exercici dels drets humans i la pau, cauen de ple dins l'àmbit de la missió de "Justícia i Pau", com a òrgan de l'Església al si de la societat civil.

Conscients, doncs, del seu deure moral indeclinable de contribuir, en la mesura de les seves possibilitats, a la supressió dels enfrontaments fratricides, mitjançant la creació d'unes estructures socials justes i el foment d'una autèntica reconciliació entre els homes, "Justícia i Pau" fa una crida, altra vegada, a la consciència pública, no solament de les autoritats eclesiàstiques i civils sinó —i principalment— de tot el poble, amb inquietud profunda però, també, amb una gran esperança que un renovellat esforç comú ens farà superar, ben aviat, les circumstàncies generals de violència en què vivim, i ens permetrà de crear unes condicions —necessàries i urgents— de llibertat, d'igualtat i de solidaritat humana, en la vida de tots els pobles d'Espanya.

Amb aquest objectiu, fem públiques les consideracions següents:

1 — "Justícia i Pau" ha anat promovent, a través dels seus diversos Grups diocesans, uns espais de reflexió cristiana, específicament orientats a la comprensió i a la solució dels problemes bàsics de la vida col.lectiva, no pas en abstracte, sinó dins el context de les realitats concretes de cada hora, solidàriament amb altres accions semblants de moltes comunitats i organismes del Poble de Déu. Per això, ara que diversos fets cruents han tornat a vessar sang de germans, tant de funcionaris públics com de persones privades, i han motivat reaccions sancionadores d'una gravetat excepcional, com la imposició de penes de mort i el Decret-Llei 10/1975 del 26 d'agost, el qual, si tracta de la prevenció del terrorisme, també comporta una restricció molt accentuada de diversos drets i llibertats fonamentals dels ciutadans, sent el requeriment d'amplis sectors socials a no restar muda.

2 — Enmig d'aquestes circumstàncies tan punyents, "Justícia i Pau" reitera el seu refús de les agressions que atempten contra la vida o la integritat de qualsevol home, comparteix el sofriment dels familiars de les víctimes, i demana de tot cor que siguin abandonats aquests mètodes inhumans, els quals —a més de la seva complexa valoració ètica— mai no resolen els problemes reals d'un País sinó que, en l'escalada de violència, els aguditzen irremissiblement.

3 — "Justícia i Pau" s'oposarà sempre a qualsevol tipus de societat que sacrifiqui l'home, reflex de Déu mateix, i reafirma la seva convicció que sempre que, al llarg de la història, aquesta veritat profunda ha estat oblidada i el nom de Déu ha estat convertit en un valor estrany a l'home, s'ha caigut en l'aberració de matar el germà. Ressonen, una vegada més, les paraules de sant Joan en la seva 1ª. Carta: *"Si un diu: estimo Déu, i odia el seu germà, és un mentider. Perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot pas estimar Déu, que no veu."*

4 — Fidel a aquest esperit, "Justícia i Pau" insisteix en la seva convicció que la resposta cristiana, o simplement humana, al desafiament d'aquests fets, ha de ser l'acció col.lectiva, no solament del Govern, sinó de tot el poble, encaminada al desarrelament de les causes originàries dels conflictes socials, a la supressió de les discriminacions i de les injustícies en l'ús de la riquesa nacional, a la instauració d'institucions autènticament democràtiques, amb la participació activa i plural de tots els ciutadans i de tots els organismes i, en definitiva, a la protecció de l'exercici efectiu de totes les llibertats i drets fonamentals (tantes vegades recordats pel Magisteri de l'Església, sobretot des de Joan XXIII i el Concili, i consagrats en les constitucions nacionals i en les Declaracions i Pactes internacionals).

5 — Des d'aquesta perspectiva, "Justícia i Pau" no pot silenciar la seva greu preocupació per diversos aspectes de l'esmentat Decret-Llei del 26 d'agost, especialment pel que fa al manteniment i a l'agudització de l'ús de la pena de mort —que "Justícia i Pau" continua considerant irracional i inhumana—, a les restriccions de l'exercici de determinats drets humans bàsics com els de la seguretat jurídica, les garanties judicials de la detenció i del processament dels acusats, i als drets d'associació i d'expressió lliure del pensament. Conscient de tot això, "Justícia i Pau" ha decidit aprofundir en l'anàlisi jurídica d'aquesta disposició i promoure, si s'escau, per la via legal adequada, les accions conduents a la seva derogació i a la seva possible substitució per altres normes sancionadores que no tinguin els defectes al.ludits.

6 — Conseqüentment, "Justícia i Pau" demana:

a) La commutació de les penes de mort ja imposades i l'abolició d'aquesta sanció en les lleis espanyoles.

b) La derogació del Decret-Llei 10/1975 del 26 d'agost, sense exclore normes sancionadores més d'acord amb els principis abans exposats.

c) L'apertura de nous canals que facin possible la participació democràtica de tots els ciutadans i grups socials en les tasques polítiques del país, sense cap exclusió, i la protecció efectiva dels Drets Humans i de les llibertats fonamentals.

7 — Finalment, "Justícia i Pau" lamenta que aquest any sant de la reconciliació sigui tan pròdig en enfrontaments i en víctimes, i confia que la raó i la caritat cristiana ens impulsaran a tots a treballar per l'assoliment d'una convivència humana, solidària i fraterna.

MADRID, 6 de setembre de 1975.

ARXIU

Enllaçament amb la vida

PAU VI, el matí del dissabte 27 de setembre de 1975, en l'audiència general extraordinària.

"No podem acabar el nostre paternal col.loqui, sense confiarvos el sentiment que experimentem davant les notícies dramàtiques, que ens han arribat, de l'execució —aquest matí— de les persones condemnades a mort a Esñanya."

"Tot remetent-nos a allò que diumenge passat vam tenir ocasió de declarar, Nós renovem la ferma deploració de la sèrie d'atemptats que han enfosquit aquesta nobilíssima i per Nós molt estimada nació. Lamentem, igualment, la gosadia d'aquells qui, directament o indirectament, es fan responsables d'unes tals acciones, erradament considerades i assumides com a instruments legítimes de lluita política. Però hem d'afegir, també, a aquesta condemna, la condemna vibrant d'una repressió tan dura que ha ignorat les crides que des de diversos indrets s'han alçat contra aquestes execucions. I hem de recordar, igualment, que també Nós hem demanat clemència tres vegades i, precisament la nit passada, en saber la notícia que les condemnes havien estat confirmades, hem suplicat de nou, en nom de Déu, a fi que, en lloc de la repressió mortal, fos escollida la via de la magnanimitat i de la clemència.
Per desgràcia, no hem estat escoltats, i la nostra amargor és ara més profunda per tal com aquest episodi tristíssim s'esdevé en el moment que, amb goig, ens preparem, amb tota l'Església, a enaltir, tal com aquesta nit hem recordat a les autoritats espanyoles, un fill il.lustre d'Espanya, amb la canonització del nou Sant Juan Macías. En aquesta hora trista, elevem una pregària especial al Senyor perquè Ell, Déu de la misericòrdia i del perdó, aculle les ànimes dels pobres morts i aconsoli els seus adolorits familiars, mentre, una altra vegada, anhelem que damunt l'estimada nació católica, després de tanta, massa, sang vessada, de fonts diverses, devalli la pau desitjada i, amb ella, la justícia, en l'harmonia renovellada de tots els seus fills.

(traduït de "Vida Nueva" n.º 999 —4-X-75)

RETALLANT

Pareu l'ampliació de camps militars

Arreu del món, durant molts anys, la gent s'ha oposat a l'ampliació de bases i camps militars. Aquests camps s'instal.len en els terrenys dels terratinents i dels pagesos. Des de 1970, els actes no violents per oposar-se a aquesta expansió han augmentat. La lluita més important ha estat la francesa de Larzac, on un petit grup de cent tres pagesos ha lograt la simpatia i ajuda, no solament dels francesos, sinó dels europeus en general. La seva lluita ha ajudat a augmentar l'oposició continuada en altres països, i la seva victòria o derrota és important per a tots aquells que estan en contra de l'exèrcit.

En aquest butlletí exposem algunes de les ininterrompudes accions a Larzac i també ressenyes d'accions similars a Marche, Bèlgica; Texas, EE. UU.; Suècia i Espanya. Hem sentit rumors de lluites semblants a Anglaterra en contra de l'expansió de les bases americanes i també per la pèrdua de terres a favor dels militars durant la segona guerra mundial. A Bretanya hi ha una situació bastant semblant.

ampliació d'un camp militar a Espanya

A l'any 1972, el ministre de l'Exèrcit espanyol va anunciar la seva decisió d'ampliar el camp militar de Sant Gregori i agafar 40.000 Ha. L'expropiació afectava les comunitats de Saragossa, Villanueva del Gàllego, Tauste, Torres de Derellon, Castejon de Valdejosa, Zuera, Remolinos, Alagon i Pradilla de Ebro. Encara que no hem tingut més informació des de 1972, per aquell temps els pagesos havien demanat ajuda per poder continuar la lluita, ja que l'oposició els resultava molt difícil. La regió és molt agrícola, però els pagesos són molt pobres. Alguns pagesos van repartir informació a nivell local i internacional sobre la base, al mateix temps que observaven atentament els esdeveniments de Larzac, que està situat a l'altra banda de la frontera. L'ampliació de la base de Sant Gregori és la típica de la resta d'Europa, a causa de l'expansió cap al Sud de la NATO. Es molt possible que degut a l'actual situació a Portugal es dongui més importància als militars d'Espanya.

estat espanyol

2.000 persones varen fer una manifestació en contra de la instal.lació d'una central nuclear el dissabte, 11 de maig, a la província d'Hosca. Acompanyats per la polcia, alcaldes i guàrdies civils, els habitants de les poblacions del Baix Cinca van viatjar fins a Osca ciutat. Es van comportar d'una manera disciplinada i noviolenta i van ser rebuts pel governador civil i el diputat provincial D. Víctor Flagoso del Toro. L'alcalde de Fraga va exposar les inquietuds de la gent que prenien part en la manifestació —enumerant els perills de l'energia nuclear per la regió, que és molt rica agrícolament, i va parlar amb inquietud del futur. Es va explicar als manifestants que Toro, des del seu càrrec, comunicaria al govern que la gent no estav contenta amb la instal.lació, i que s'haurien de buscar altres mitjans de produir energia. La manifestació que, d'altra banda, era completament apolítica, li va ser permès de travessar els carrers cantant: "No volem Central Nuclear"

estudiants iranesos detinguts

El primer de Maig de 1975, el Tribunal del carrer Bow de London no va permetre que 21 estudiants dipositessin la fiança i van ser enviats a la presó de Brixton. Van estar detinguts fins el 8 de Maig, quan van ser acusats de conspiració per transpassar els límits de l'ambaixada iranesa. Els 21 estudiants havien estat detinguts el 20 d'Abril, quan ells havien organitzat una assentada a la seva pròpia ambaixada. Protestaven contra l'augment de repressions del règim iranès que fa poc va torturar, fins a matar-los, 9 presoners polítics molt importants. Demanaven que el govern permetés que una comissió de metges internacional i legalitzada examinés els cossos del 9 presoners per determinar la causa de la mort i les condicions de la presó. El règim del Sha ha matat més de 300 oponents polítics en els darrers anys i té més de 40.000 presoners polítics. Amnistia Internacional ha manifestat que, segons les darreres notícies rebudes de l'Iran, unes 5.000 persones a la presó de Qasr (Teheran) han començat una vaga de fam com a protesta per la matança dels 9 presoners polítics i per les horroroses condicions de la presó. Els 21 estudiants han decidit de fer una vaga de fam fins al seu alliberament. Membres de la societat d'estudiants iranesos a Gran Bretanya han començat també una vaga de fam a la ciutat de London, enfront de l'edifici de les Nacions Unides, a Stratford, 14, en acte de solidaritat amb els presoners de Qasr i per protestar de l'empresonament dels 21 estudiants.

Per a més informació, escriviu a: Societat d'Estudiants iranesos de Gran Bretanya, C 101-103, Gower, WCI.

Els quatre textes estàn traduïts de "JUST PEACE", òrgan de la secció anglesa de PAX CHRISTI.

FETS CATALANS

Jaume I el conqueridor

Fins a la mort de Pere el Catòlic, a Muret, i l'estroncament del somni catalano-occità, es pot dir que la nostra història havia tingut un creixement constant.

Ara, per primera vegada, queda frenada aquesta puixança constant, amb l'agreujament de la mort del rei i de tenir el seu fill successor tan sols 5 anys (el futur Jaume I.

La regència, durant la minoria d'edat de Jaume, recau en el comte Sanç, que ha de combatre una gran crisi, tan interna com externa: a l'interior contra la noblesa de l'oposició, i a l'exterior volent arranjar el desastre de Muret i recuperar les terres occitanes. El camí cap a la Provença li és tallat per les ambicions dels creuats i les intransigències del papa Innoceci III.

El caràcter del futur Conqueridor es forjà de petit: a 5 anys orfe, lliurat als seus propis enemics, als nou anys comença ja una vida pública plena de guerres i d'intrigues, als tretze anys, impúber encara, es casa amb Elionor de Castella i és armat cavaller. Tots aquests rigors de la vida van anar forjant en ell un caràcter de gran rei que ja comença a demostrar a partir dels disset anys. L'educació rebuda a Montçó, sota la protecció dels templers influí fortament al rei en les seves empreses contra els sarraïns.

A principis del seu regnat hagué d'enfrontar-se a un fort alçament de gran part de la noblesa aragonesa, a la qual pogué sobreposar-se gràcies als barons catalans i aragonesos que li restaren fidels. Amb el pacte d'Alcalà (22 de març de 1227) finia el conflicte. Aquest pacte fou considerat com un gran triomf del rei sobre la noblesa aragonesa. Jaume tenia aleshores 19 anys.

fort alçament de gran part de la noblesa aragonesa, a **la qual pogué** sobreposar-se gràcies als barons catalans i aragonesos que li restaren fidels. Amb el pacte d'Alcalà (22 de març de 1227) finia el conflicte. Aquest pacte fou considerat com un gran triomf del rei sobre la noblesa aragonesa. Jaume tenia aleshores 19 anys.

Les revoltes de la noblesa aragonesa, que dificultaren les seves empreses al llarg del seu regnat, marcaren en ell una preferència cap a Catalunya. En aquest primer període de la vida del rei Jaume trobem ja algunes de les característiques de la seva política. Entre Occitània i la reconquesta, es decanta cap a la reconquesta. Entre Catalunya i Aragó, Catalunya. Entre la noblesa i el poble, es decidirirà pel poble. Evitarà conflictes amb el Pontificat, no auxiliarà els heretges, acceptarà l'establiment de la Inquisició. Evitarà les guerres amb França malgrat veure la introducció del francès en terres que a per dret li pertanyien a ell, i la renúncia definitiva del somni catalano-occità.

Pau, costi el que costi, amb França i Castella és la gran política exterior del rei Jaume. Amb els seus avantatges i els seus inconvenients. Pau exterior, restauració econòmica, evitar guerres que poguessin posar en perill les conquestes sobre els sarraïns. Però també lluites internes per manca d'objectius exteriors per a la noblesa bel.licosa. Limitació continental de territoris. ofegament de l'expansió peninsular i desequilibri definitiu entre les terres catalanes i castellanes.

Al mateix temps que a París es firmava la pau entre el rei de França i el comte de Tolosa (primer pas de la introducció francesa al Llenguadoc), Jaume I estava preparant la conquesta de Mallorca. Corria l'any 1229. Ja a finals de l'any anterior (1228) a Tarragona havia tingut lloc una assemblea on es decidí l'expedició. S'havia dictat pau i treva a tot Catalunya, havia estat votat el cobrament de bovatge, i tothom (prelats, barons i viles) havia promès i fixat llur aportació a l'expedició. Les viles i ciutats aragoneses no hi van participar. Només algun cavaller i ric-home molt vinculat al rei. Per això la conquesta de Mallorca fou totalment catalana, feta per un rei català abans que tot, un exèrcit català i l'ajut de les viles i ciutats catalanes. Per aquest temps, la puixança naval catalana era considerable, i s'afermà encara més amb aquesta expedició.

Les naus sortiren del port de Salou el 5 de setembre de 1229. El rei tenia 21 anys i dirigia personalment l'expedició. Si en les qüestions econòmiques, legislatives i socials el rei compta sempre amb grans col.laboradors, en la part guerrera l'obra és totalment seva. Tan an grans expedicions —Mallorca, València— com en petites batalles es mostra un gran guerrer i un gran capità, ple de confiança en les seves empreses.

Al cap de tres dies, l'estol, format per 150 embarcacions, arriba a la costa de Mallorca. Fou acollit a la illeta de Pantaleu i al port de la Palomera. Les naus mallorquines ni tan sols varen comparèixer. El desembarcament definitiu fou a la cala Santa Ponça. Amb la primera victòria sobre els sarraïns —batalla de Portopí— l'exèrcit avançà cap a la capital, que fou sotmesa a setge. Costà tres mesos i mig, fou presa a l'assalt el 31 de desembre de 1229. Al cap de poc tota la illa era sotmesa. El triomf havia estat total. S'havia aconseguit el que cap rei peninsular havia pogut: la conquesta d'un regne insular.

Com que la conquesta fou feta per catalans, catalans també la poblaren, especialment gent de l'Empordà. El primer governador fou també empordanès, Bernat de Santa Eugènia de Torroella de Montgrí i senyor de Pals.

Catalunya i Mallorca quedaren unides espiritualment: la llengua, la sang, la cultura. Formaren una sola terra. A les Corts catalanes hi assisteixen representants mallorquins, fins i tot quan aquests formaren, més tard, un regne a part. Durant anys i segles, els mallorquins ostenten amb orgull el nom de *catalans*. Un nom, especialment, representa aquesta unió: el mallorquí Ramon Llull.

Amb la conquesta de Mallorca, Catalunya iniciava la seva expansió cap a la Mediterrània. Mallorca és el principi d'una llarga cadena. La seguiran Eivissa, Sicília, Malta, Gozzo, Gerba, Menorca, Sardenya, Atenes, Neopàtria, Nàpols, Castellorizzo...

Jaume I havia enfocat l'expansió catalana cap a les terres sarraïnes. Per a la Gal.lia no volia arriscar una intervenció francesa. Tampoc era possible pel cantó de Navarra. Els tractes amb Sanç el Fort no reeixiren (la intenció de Jaume I era la possessió del regne de Navarra, però per mitjans pacífics, no com els reis castellans que intentaren dominar aquell regne per les armes).

Aragó, en principi, volia en exclusiva la conquesta de València. Però essent un regne interior necessitava la potència marítima de Catalunya. I així, a l'assemblea general de Montçó —octubre de 1236— hi assistiren catalans i aragonesos. Aquest cop, la conquesta fou catalano-aragonesa, amb contribució dels dos pobles.

Així com Mallorca fou sotmesa en pocs mesos —conquerida la capital, tota la illa es podia considerar sotmesa—, València necessitaria uns quants anys. Calia sotmetre, a més de la capital, altres places fortes com Xàtiva i Biar.

Durant tota la campanya al regne de València, que com hem dit durà uns quants anys, el rei hagué de resoldre, a més, vàries qüestions, tant internes com internacionals. A l'any 1233, amb la conquesta de Borriana i la rendició de Peníscola, el rei ha d'allunyar-se per qüestions dinàstiques del regne de Navarra.

A proposta del Papa, el rei contrau matrimoni amb la filla del rei d'Hongria, Iolanda, que a Catalunya serà anomenada Violant. L'onze de setembre de 1235, Jaume dóna a la seva muller la ciutat de Montpeller i el comtat de Millau. I dóna als fills les Illes Balears i tot allò que conquerirà del regne de València. Pocs dies després encara augmenta el dot de la reina amb la cessió de la Cerdanya, el Conflent, el Vallespir i la vila de Cotlliure.

Els resultats d'aquests dots —fruit més d'un apassionament amorós, que no pas de sàvia política— fou la separació, la partició de les terres catalanes: la separació de Mallorca i els comtats del Rosselló i la Cerdanya, amb el Conflent i el Vallespir.

Del seu primer matrimoni amb Elionor de Castella en nasqué un fill, Alfons, educat molt de temps a Castella. Li foren donades les terres d'Aragó a partir del Cinca. Aquestes divisons portaren més tard lluites entre el pare i el fill.

L'octubre del 1236, en Corts aplegades a Montçó, el rei es proposa fermament la conquesta del regne de València, conquerida finalment el 28 de setembre de 1236. La gent catalana que anà a poblar el nou territori afegit a la corona catalano-aragonesa fou principalment gent de les planes de Lleida i de l'Urgell.

La part interior del nou país conquerit fou poblada per gent d'Aragó, especial la part fronterera amb el seu país. El predomini català fou notable i el rei decidí de donar un fur especial al regne de València, molt influït pel dret romà i superador del règim feudal.

De fet, la conquesta durà encara fins als anys 1244-45 amb la presa dels darrers baluards: Xàtiva i Biar.

Però Jaume I havia de topar amb les ambicions del rei castellà, Alfons el Savi, havent trencat aquest els pactes firmats pels seus avantpassats amb els catalans, que feien referència als límits de zona d'influència. En aquest aspecte, Jaume es mostrà sempre respectuós amb els tractats malgrat les constants interferències en els seus dominis per part del castellà. Lleialtat als tractats que, a voltes, fou excessiva davant les constants provocacions del castellà.

Aquesta lleialtat arriba a l'extrem, en ajudar el rei català a Alfons el Savi a sotmetre el regne de Múrcia, que fou pràcticament conquerit per catalans, però cedit immediatament al rei de Castella (1266).

Amb la cessió de Múrcia a Castella quedaven tallades totes les possibilitats d'expansió a la península. El mateix que ocorregué quant a l'expasió catalana i la seva influència a Occitània amb el pacte de Corbeil (1258). En ell, un cop més, Jaume I volgué evitar tota lluita contra el rei francès.

La influència que volia exercir Jaume sobre Occitània topava amb els estrets lligams familiars que unien les cases de Barcelona i les occitanes, que impedien una certa unió mitjançant una política matrimonial, cosa que aprofità la casa francesa per anar extenent, per mitjà de matrimonis polítics, la seva influència sobre Occitània.

A la seva mort, Jaume I va cometre l'error més gran de tot el seu regnat després d'haver arribat als límits d'expansió a la península que li permetien els tractats entre Castella, Aragó i Catalunya, i la formació de la Catalunya gran (Països Catalans): dividí el regne entre els seus fills. Al seu fill Pere li donà les terres de Catalunya, València i Aragó, i a JAume les Illes Balears, el Rosselló, la Cerdanya i Montpeller. Una lamentable divisió que portaria, més tard, lluites entre catalans i representava l'afebliment de tota una gran obra.

Eduard

PETITA AGENDA POPULAR

TARDOR

D'un diàleg:
Un: — No hi ha dret; s'han pujat tots els conbustibles: gas, llenya, carbó... Aquest hivern passarem fred.
L'altre: — No pateixis, home, ja ens escalfaran prou, ja!.

Si, està vist que aquests dos anys que s'acosten no seràn com els altres. La promulgació del "Decreto-Ley de represión del Terrorismo" representa un nou viratge en la politica del tègim, al hora que també representa l'enterrament definitiu de la "apertura".
Tothom ha llegit el text de l'esmentat decret. Una de les justificacions que s'exponen en el seu preàmbul consisteix en afirmar que una de les conseqüencies del terrorisme és impedir la lleure i ample participació del poble en la politica i frenar el natural desenvolupament de l'Estat cap a un sistema democratic.
Fins aqui, s'hi pot estar d'acord. Despres, però, resulta que dins dels delietes tipificats per aquest decret, hi han els d'associació il.lícita, propaganda ilegal, solidaritat material o económica, critiques contre les penes que allí s'exposen i tota una sèrie de musmes que afecten molt directament l'aspecte de la informació. També es suspecien les garanties constitucionals sobre detenció i registres domiciliaris.
Els primers resultats de l'aplicació del Decret han estat els segrestaments de les publicaciones. "Posible", "Cambio 16", "Destino", "Doblón", i d'altres,.
Un editorial aparegut recentement a la "Hoja del Lunes", órgan de l'Associació de la Prensa, planteja una série de qüestions molt importants sobre la seguretat profesional dels periodistes.
El fet mès gran que s'ha produït després de la publicació del Decret es l'assassinat del membre de la Policia Armada, Juan Ruiz, que tingué per ascenari, la Vía Favencia de Barcelona.
Davant d'aquest nou crim, tota una sèrie de sector progressistes han aixecat veus de condenna. Potser les més representatives sòn les dels homes de les anomenades "terceres vies", verdaders representants de la oposició catalana.

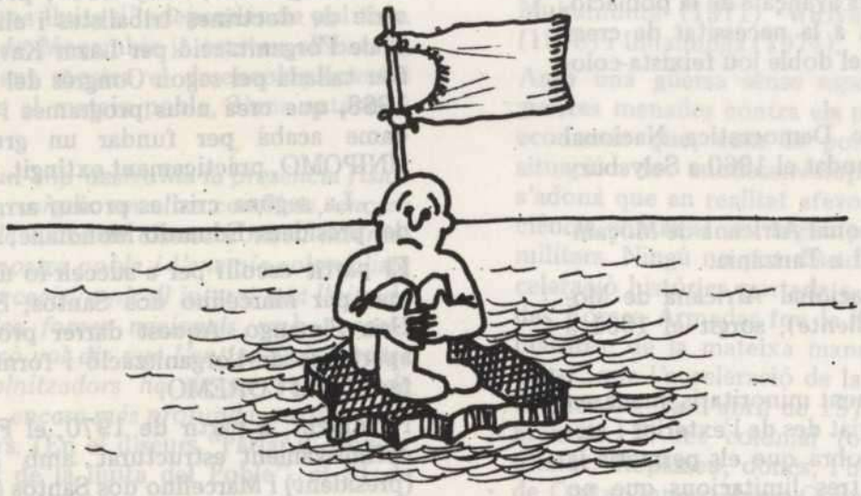

¿Què es busca amb aquest assassinat?. Es una acció de provocació. De provocació de mesures repressives no ja contra els terroristes, sinó contra els demócratis i progressistes en general. La manifestació posterior a l'enterrament, demanave el cap dels capellans, periodistes, regionalistas, llibreters, etc. Per això, no sembla tan irracional l'acciò dels terroristas.
Busquen crear un cema d'inseguretat entre el poble, l'exèrcit, les forces armades i tots els sectors socials; clima que obligui a molta gent aixecar clams per una "mà dura", politica aquesta que barra totalment el pas cap a la democràcia. Es podem buscar comparanas históriques: la tàctica d'Hirler, incendiant el Reichstag, las vagues contrarevolucionaries al Xile d'Allende...
No ens cal anar tan lluny. El cas d'Itàlia és prou aclaridor: Una minoria violenta preten crear aquest clima d'inseguritat, desordre, per tal de liquidar el règim democràtic, frenar l'avanç de la classe obrera, reinstaurar formes de poder odiades i caduques. Aquesta és la politica de l'extrema dreta feixista a Itàlia.
Poden cercar-se paralelismes entre el cas italià i el nostre. Alli però, esta molt clar que són els protagonistes: aquí no ès tan evident qui son; el que sí que està molt clar, es que serveixen i a qui serveixen dajectionament.
La societat viu un ràpid procés de transformació. Aquest procés nosaltres el vivim molt més acceleradament. degut al gran enderreriment que patim. Les forces que intenten oposar-se a aquesta transformació, van contra la História un breu cop d'ull ens nostra que ha estat de tos els que intentaven deturar el pas de la História. Terriblement ens nostre també, els honors de que han estat executors abans de morir definitivament...

M. (vic)

frelimo

FRELIMO

Moltes són les causes que fan parlar, darrerament, de les fins fa poc, colònies portugueses. Potser d'entre elles, la més llastimosa fóra la situació d'Angola, el poble de la qual es debat contra els interessos del capital internacional. Mentrestant, ens omple de joia el fet que dos pobles acaben d'assolir la independència: les Illes del Cap Verd i Moçambic guiats respectivament pel PAIGC i el FRELIMO, estan disposats a usar la independència per al benestar dels dos pobles que s'han sabut guanyar la llibertat en una lluita de més d'una dècada. Aquest article dedicat al FRELIMO —un dels grups més puristes que hi ha— vol ser homenatge als capdavanters que lluiten en una batalla de transformació de les estructures actuals.

1) L'experiència de segles de dominació colonialista i els llargs anys de feixisme, perfectament retratats en les matances a Lourenço Marques (1956) i a Mueda (1960), així com la contínua exportació de mà d'obra negra a Zimbabwe i a Sud-Africa (on anyalment morien uns 2.500 moçambicans *per accident de treball*) havien provocat un conscienciament de sectors avançats de la població. Conduiren inevitablement a la necessitat de crear moviments d'alliberació del doble jou feixista-colonialista:

. UDENAMO (Uniao Democratica Nacional de Moçambique), fundat el 1960 a Salysbury (Zimbabwe).

. MANU (Uniao Nacional Africana de Moçambique), creat el 1961 a Tanzània.

. UNAMI (Uniao Nacional Africana de Moçambique Independiente), sorgit el 1961 a Malawi.

Aquests tres grups, [illegible]ment minoritaris, menaren una acció dispersa, [illegible]aviat des de l'exterior i atenent-se al marge de maniobra que els permetia la legalitat establerta. Són tres limitacions que no podien passar per alt als seus dirigents, els quals, el 25 de juny de 1962 es reunien a l'interior del país —juntament amb altres moçambicans de la pròpia colònia—, i decidien la creació d'una organització unitària, presidida pel Dr. Eduardo Mondlane. Així va néixer el Frente de Libertaçao de Moçambique (FRELIMO).

El 23 de setembre del mateix any es reunia el primer Congrés del FRELIMO, que assenyalava els objectius de l'organització: *liquidar el colonialisme portugués, realitzar la unitat de tot el poble moçambicà i mobilitzar-lo per a la lluita d'alliberació nacional; construir un Moçambic independent i desenvolupat, on el poder pertanyi al poble; aplicar una política externa de solidaritat i cooperació amb tots els pobles, governs i organitzacion anti-colonialistes i anti-imperialistes* (Programa da FRELIMO).

2) El 1964 el FRELIMO dóna una pas endavant que serà decisiu: convençut de la inutilitat d'aconseguir un diàleg autèntic amb el govern colonailista, després d'haver esgotat alguns intents per via pacífica, el 25 de setembre s'efectua la primera operació armada contra l'exèrcit de Portugal. Aleshores el FRELIMO comptava amb 250 homes mal armats i tenia la seva base d'operacions a Tanzània.

La guerrilla ofensiva era només la primera part de la lluita per l'alliberament. Augmentada i sostinguda per una acció política de conscienciament de les masses camperoles, ampliava constantment la base popular a les zones alliberades, creant-hi unes estructures educatives, econòmiques i sanitàries populars.

Ens importa remarcar encara, la creació, l'any 1967 del Destacamento Feminino. Expressió concreta de la incorporació de la dona moçambicana a la lluita revolucionària en la triple dimensió política, guerrillera i de defensa de les zones alliberades.

3) Dues crisis afecten la història del FRELIMO:

- La primera, l'any 1967, provocada per una sèrie de doctrines tribalistes i elitistes, exteses al si de l'organització per Lazar Kavandame. La crisi fou tallada pel segon Congrés del FRELIMO l'any 1968, que creà nous programes i estatuts. Kavandame acabà per fundar un grup polític nou, UNIPOMO, pràcticament extingit.

- La segona crisi es produí arran de l'assassinat del president Eduardo Mondlane, (febrer de 1969).

El partit escollí per a succeir-lo un triumvirat format per Marcelino dos Santos, Samora Machel i Uria Simango. Aquest darrer provocà la crisi en apartar-se de l'organització i formar un altre grup facciós: el COREMO.

Finalment, a partir de 1970, el FRELIMO queda definitivament estructurat amb Samora Machel (president) i Marcelino dos Santos (Vice-president).

4) La designació de Samora Machel —educat a Algèria i a la URSS— per a la presidència del FRELIMO, representà un canvi notable en l'orientació ideològica de l'organització, en la mesura que aportà, d'una manera programàtica i pràctica, una autèntica línia de masses.

Per a nosaltres es tracta d'organitzar les masses, alliberar la seva energia creadora per a transformar progressivament el nostre potencial humà en força que desfaci l'enemic. La nostra força principal, la nostra raó de ser és el poble. Per a resoldre els nostres problemes ens hem de recolzar primerament en ell, seguir una línia de masses. En altres paraules, ens cal recolzar-nos en el poble per a definir els nostres interessos objectius i lluitar per la seva realització.

DE PABLOS

Un condicionament clar per a dur a terme aquesta línia de masses defensada per Machel és el desenvolupament, al si de l'organització, d'una democràcia interna en tots els aspectes: polític, econòmic i militar. Democràcia que, en definitiva, ja venia defensada també pels Estatuts.

Igualment, Samora Machel fa veure que no es tracta només d'una lluita d'independència política. Molts territoris de Moçambic ja estaven alliberats, i el nou president mostra el desenvolupament i agudització, dins el mateix poble, d'una autèntica lluita de classes:

Podem dir que un cop destruïda la presència física del colonialisme, sorgeix un altre conflicte, encara més decisiu. A la lluita de classes a nivell internacional, entre el nostre poble i l'enemic colonialista i imperialista, succeeix, a nivell intern, una lluita de classes contra les forces nacionals amb vocació explotadora. Això vol dir que l'antiga divisió entre colonitzats i colnitzadors ha de ser completada amb una divisió, encara més profunda, entre explotats i explotadors. (En el discurs "Parlar d'Amilcar Cabral és parlar de la lluita del Poble", el 31 de gener de 1973).

La resolució d'aquesta lluita de classes passa per la creació d'una democràcia popular, i al costat de la lluita armada pren una nova dimensió la lluita ideològica. Lluita ideològica que implica una educació de les masses per tal que facin seus una sèrie de mecanismes: pràctica revolucionària, crítica, autocrítica, treball col.lectiu... Aquesta és la tasca del Partit. I amb aquest sistema ve l'enfortiment del FRELIMO, l'avenç militar i una nova tasca a fer: el reforçament, a les zones alliberades, de les produccions artesanal i agrícola i el comerç.

Finalment, Samora Machel accentua el caràcter internacionalista de la lluita, interpretant-la com una part de la lluita general dels pobles contra l'imperialisme.

5) Es lògic que un règim feixista i passat de rosca com el que sofria Portugal es tanqués de banda davant el fet colonial, refugiant-se en la sacratíssima unitat inapel.lable de la Pàtria. La resposta colonialista mai no va cercar el fons del problema, sinó que es va limitar a una acció repressiva, de la qual en foren dolorosos exponents les massacres de Mukumbura (1971), Wiriyamu (1972), Chawola (1973) i Inhaminga (1974).

Amb una guerra sense esperança, com totes les guerres menades contra els pobles, malmetent una economia que, com la portuguesa, està en una situació de subdesenvolupament, Caetano no s'adonà que en realitat afavoria una presa de consciència contra el seu règim per part dels estaments militars. Ningú no pot discutir que la causa de l'acceleració històrica portada a terme pel Movimento das Forças Armadas fou la lluita dels pobles colonialistes, de la mateixa manera que ningú no pot negar que l'acceleració de la revolució portuguesa després del 25 d'abril de 1974 es deu al Partit Comunista. El fet colonial fou la metxa del cop d'estat. Repasseu, doncs, l'historial a les colònies de Costa Gomes, Vasco Gonçalves, Rosa Coutinho, Otelo S. de Carvalho i tants d'altres caps del MFA.

6) I, amb el 25 d'abril no ve la llibertat per a Moçambic. Ve el reconeixement oficial a una llibertat que ja estava guanyada pel poble des de l'any 62. La instal.lació d'un govern provisional fins al passat 25 de juny, dia de la independència, ha demostrat la capacitat del FRELIMO per a guiar el poble de Moçambic vers una independència real:

Nosaltres solem dir —afirma Samora Machel— *que en el curs de la nostra lluita, la victòria més gran fou la de saber transformar la lluita armada d'alliberament nacional en Revolució. En altres paraules el nostre objectiu final de lluita no és hissar una bandera diferent de la portuguesa, fer eleccions més o menys honestes, en les quals surtin elegits negres en lloc de blancs, ni tenir al palau de Ponta Vermelha de Lourenço Marques un president negre en lloc d'un governador blanc. Afirmem que el nostre objectiu és assolir una independència completa, instal.lar un Poder Popular, construir una Societat Nova, sense explotació, per a benefici de tots aquells que se senten moçambicans.*

Aquesta ha estat, de fet, la gran victòria del FRELIMO.

TERRA NOVA

BIBLIOGRAFIA

- *Samora Machel. A Luta Continua*
  Ediçoes Afrontamento. Porto 1974
- *Dossier sur les colonies portugaises.*
  Editions Vie Ouvrière. Bruxelles 1971
- *Samora Machel.*
  Parlar d'Amilcar Cabral és parlar de la lluita del Poble
  Terra Nova. 12.7.75
- *Programa e Estatutos da FRELIMO*
  Documents de CIDOB-TM. Sèrie Ciències Socials, núm. 2

INFORME SOBRE LA REUNIO DEL C.D. DE PAX CHRISTI A HOLANDA

Durant els dies 28-29 d'agost es va celebrar a la ciutat d'Utrecht (Holanda) l'última reunió del Consell Directiu (CD) del Moviment de PAX CHRISTI, sota la presidència del cardenal Alfrink, primat de l'església catòlica holandesa. L'ordre del dia era extremadament llarg, de manera que va fer difícil l'estudi detallat de cada un dels punts examinats.

Bàsicament, els punts que centraven l'interès del CD foren:

- *Situació de l'Estat espanyol: penes de mort, Decret-llei antiterrorisme, ...*
- *Canvi social no-violent: objecció de consciència, capelles militars, no-violència,...*
- *Economia del Moviment Internacional: estat precari.*

Els acords foren més aviat a nivell de qüestions molt concretes, deixant obert l'estudi sobre la temàtica general (no-violència,..:). Cal destacar, això no obstant, els següents acords:

- *Redacció i tramesa d'un telegrama del CD al "Consejo Supremo de Justicia Militar" de Madrid, demanant clemència per a Garmendia i Otaegui, que feia just un dia que havien estat condemnats a mort a Burgos per un tribunal militar.*
- *Creació d'una comissió internacional que estudiï el Decret-llei per a la repressió del terrorisme a l'Estat espanyol, donat que podria ser contrari a la Declaració Universal dels Drets de l'Home, lesionant així la dignitat humana.*
- *En quant a l'objecció de consciència, la secció francesa es responsabilitza d'editar un quadern, després d'haver estudiat a fons el problema i d'haver-ho consultat a les respectives seccions nacionals i a d'altres organismes internacionals que treballen en aquest camp (tals com "Resistents a la Guerra", "Grups d'Objecció de Consciència", "Servei Civil Internacional",...). La visió sobre aquest problema seria a nivell mundial, amb un quadre on es podria seguir l'actualitat del cas a cada país del món.*
- *A primers d'any sortiria un Document-estudi d'aquesta comissió internacional de PAX CHRISTI sobre la* **no-violència**, *com a mètode de lluita per un canvi social, fitat a nivell internacional, per tant a nivell molt general i teòric.*
- *Celebració, a Càndia (Itàlia), d'una conferència amb representants de l'Església de l'Est d'Europa, de cara a discutir uns primers punts de contacte i cooperació.*
- *Preparació a nivell de cada secció nacional dels temes que ocuparan l'ordre del dia bàsic del proper CONSELL INTERNACIONAL del Moviment, a celebrar en els Països Catalans a començament de Maig de 1976.*

La reunió es va començar a preparar el vespre del dia 28 i es va prolongar al llarg del dia 29, en un ambient calmós (a voltes somnolent) dins el marc seriós del palau del primat de l'Església Catòlica d'Holanda, a la part vella d'Utrecht. El cardenal Alfrink va repetir més d'un cop el seu desig d'una normalització de la situació socio-política de l'Estat espanyol.

Barcelona, Setembre de 1975.

ANGEL COLOM I COLOM

Pax Christi Internacional.— La Haia (Holanda)

TELEGRAMA ENVIAT EL DIA 30 D'AGOST AL COSELL SUPREM DE JUSTICIA MILITAR DE MADRID

En nom del Comité Directiu del Moviment Internacional Catòlic Pax Christi, demano enèrgicament clemència per José Antonio Garmendia Artola i Angel Otaegui Etxevarria, condenats a mort. Stop. Gestió en l'esperit que ha inspirat preses de posició del Papa en fabor amnistia presoners, sobretot polítics, stop Espero que en desitg humanitat els jutges commutaran les penes pronunciades.

Cardenal. B. Alfrink, President Internacional.

NOVA ADREÇA:

Rosselló, 282
entresol 1ª
tel. 2578118

INFOR-PAX

CURS 1974-1975

RESUM D'ACTIVITATS I PROJECTES

INDEX

1. ESTRUCTURA I ACTIVITATS
   1. 1. Membres, Localització, Organització
   1.2. Activitats 1974/75
      1.2.1. Activitats pròpies de la Secció Nacional:
         * Trobades, Camps de Treball, Taizé
         * Contactes amb Catalunya Nord
         * El Grup O. C.
         * L'Institut de Polemologia Víctor Seix i el C.A.C.
         * Els Grups Comarcals
         * La Biblioteca Popular
         * El Memorial Joan XXIII
         * El Butlletí "PAX"
      1.2.2. Activitats amb d'altres Moviments
         * Campanya contra la Pena de Mort
         * Campanya Pro-Nobel Xiricans
         * Altres accions
      1.2.3. Activitats del Moviment Internacional
         * Rutes Internacionals
         * Centre d'Acolliment
         * Consell Internacional de Londres

2. PROJECTES PEL CURS 1975/76
   2.1. Organització del Moviment
   2.2. Campanya prioritària de Lluita no-violenta
   2.3. Campanyes amb d'altres institucions
   2.4. Camps de Treball, Rutes nacionals i internacionals
   2.5. Treball bilateral amb la Secció italiana
   2.6. Consell Internacional de 1976 als Països Catalans

1. ESTRUCTURA Y ACTIVITATS

1.1. MEMBRES: LOCALITZACIO I ORGANITZACIO

El Moviment Internacional Catòlic per la Pau PAX CHRISTI reagrupa de força àmplia diversos grups que, dintre de l'esperit general de lluita per la Pau compromís cristià i mires internacionals, treballar a casa nostra i d'una manera regular.

També hi ha algunes persones que, sense participar en cap d'aquests grups, han estat temps enrera membres actius del moviment i es mantenen actualment com a suport permanent del mateix.

Geogràficament els grups treballen d'una manera gairebé exclusiva a Catalunya —tant a Barcelona com a les comarques. D'antics membres n'hi ha, en canvi, arreu de l'Estat espanyol.

A començaments de l'actual curs es va obrir la Secretaria Permanent— que funciona cada dia de 7 a 9 del vespte— i que radica al carrer de San Joaquim 2 de Barcelona.

L'organització actual del moviment és un reflex dels grups que hi treballen. D'aquesta manera, doncs, el Consell Coordinador és composat per un ó dos representants de cadascun d'aquests grups, als que s'hi afegeixen el Vice-President, el Tresorer, els membres del Secretariat i els Delegats de relacions amb la resta de la península i amb l'estranger.

Fem notar que a la Secció de l'Estat Espanyol no hi ha president i que les seves funcions són exercides pel Vice-President Frederic Roda.

1.2. ACTIVITATS CURS 1974/75

Podem a grans rengles, senyalar-ne tres tipus:
— les pròpies de la Secció Nacional
— les fetes a casa nostra conjuntament amb d'altres moviments
— les que corresponen a tot el Moviment Internacional

1.2.1. *Activitats pròpies de la Secció Nacional*

El primer tipus d'activitat, expressió del treball dels grups anomenats abans, han estat, fonamentalment, durant aquest curs les següents:

**TROBADES, CAMPS DE TREBALL, TAIZE*

Consisteixen normalment amb caps de setmana que es fan una vegada al mes arreu de Catalunya, organitzats cada vegada pels membres d'un grup o Comarca determinat.

El contingut d'aquestes Trobades és normalment de discussió, d'esplai, d'expressió (p.e., recentment, un happenning), o merament de relació amical.

També, i durant les vacances de Nadal, es va dur a terme a Girona un Camp de Treball amb feina de drapaires, convivència amb famílies i mercat d'ocasió per a destinar els fons a necessitats d'una barriada de Girona...

Per l'obertura del Concili de Joves (finals d'agost 1974) i a la darrera Pasqua, PxCh ha anat col.lectivament a Teizé.

Tota aquesta primera sèrie d'activitats constitueixen la base més forta de nous membres— alguns dels quals tornen a marxar aviat—i fan per tant, que el Moviment no es converteixi en un cercle tancat i encarcarat.

** CONTACTES AMB CATALUNYA NORD*

Dins d'un esperit semblant al de les Trobades, des d'un tractament de major "pensament cristià", PxCh ha assistit i s'ha responsabilitzat en bona mida de los Trobades al Monestir de Sant Miquel de Cuxà (octubre 74 i maig 75). La primera d'elles, va tractar de la Reconciliació i la segona, del Dret a la Vida. Això ha permès d'entrar amb relació amn grups de l'altre costat del Pirineu que treballen sobretot en la no-violència i en la defensa de les nacionalitats.

** EL GRUP O. C.*

Te com a objectiu primordial la informació i l'ensenyament sobre l'Objecció de Conciència, Pacifisme, Defensa i Desobediència Civil, i que ho du a terme mitjançant xerrades, muntatges, opuscles, etc. Aquest any ha començat el VOLUNTARIAT PER AL DESENVOLUPAMENT, una mena de servei civil, el projecte del qual ha estat presentat recentment a la Presidència del Govern que ho ha fet seguir als Ministeris corresp ents, com a alternativa al Servei Militar.

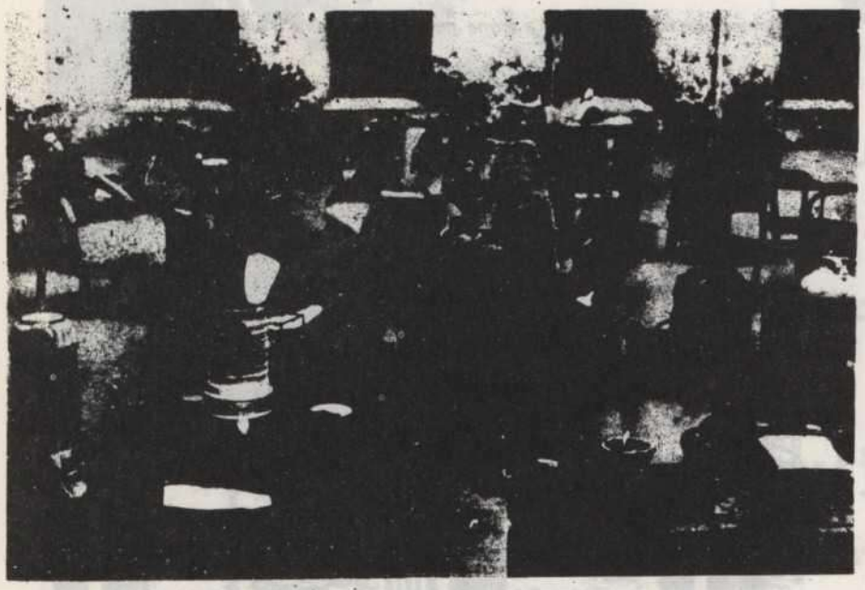

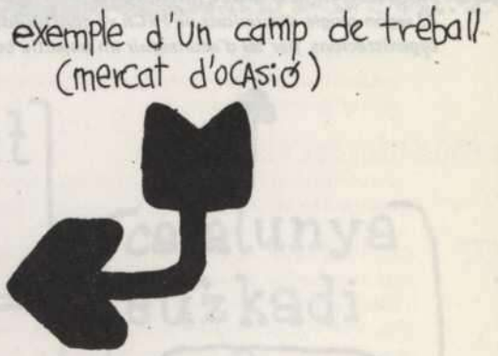

* INSTITUT DE POLEMOLOGIA VICTOR SEIX I CENTRE D'ANALISI DELS CONFLICTES

Dins de la mateixa temàtica, però possiblement amb una especialització molt més concreta, ha estat constituït recentment l'INSTITUT DE POLEMOLOGIA VICTOR SEIX, que traballa com a fundació d'estudis i que té la seva adreça al carrer de Muntaner, 416, 6è. 1a., de Barcelona.

També s'ha creat el C.A.C. (Centro d'Anàlisi de Conflictes), domiciliat al carrer de Santa Rosalia, 16, 2n. de Barcelona.

* ELS GRUPS COMARCALS

Independentment de la seva participació a les diverses activitats, i en molts casos com a fruit de lesmateixes, han aparegut i també desaparegut, en les diverses comarques de Catalunya, grups que treballen dins del mateix esperit de Pax i que són afillats pel Moviment.

D'aquest grups, n'hi ha de fots, a Vic, Terrassa, Girona, Baix Penedès, Tiana, a part d'altres més o menys vinculats per alguna activitat concreta.

* LA BIBLIOTECA POPULAR

A fi d'interessar el màxim de gent a la temàtica pròpia del Moviment, s'està organitzant a Caldes de Monbui una Biblioteca Popular. Una donació de material de considerable valau rebuda durant aquest any ha ajudat d'una manera important a desenvolupar aquesta idea.

* EL MEMORIAL JOAN XXIII

Aquest Memorial, que es concedeix cada any en commemoració de la "Pacem in Teris", té com a objectiu el destacar la figura i l'acció d'una persona, nacional o estrangera, que al llarg de la seva vida hagi dut a terme una lluita en favor de la Pau. L'any 1973, va ésser concedit a Lluis M. Xiricans i el corresponent a 1974 ha estat atorgat a Gonzalo Arias.

* EL BUTLLETI "PAX"

Resum de totes aquestes activitats i de les que encara detallarem, és el Butlletí "PAX", d'aparició mensual, el contingut del qual no es limita però a les notícies del moment, sinó que comprèn diverses Seccions (Editorial, col.laboracion poesis i expressió artística, arxiu, fets catalans, cites d'articles, etc.) que fan el Butlletí vincle de relació entre els membres i font d'informació de cara à les accions.

S'ha iniciat durant aquest curs la publicació de números monogràfics del Butlletí, independentment dels correlatius, el primer dels quals ha servit com a dossier ér la Campanya contra la Pena de Mort i dels que s'en prepara un segon número dedicat a "L'acció no violenta".

1.2.2. Activitats amb d'altres Moviments

El segon rengle d'activitats de PxCh ve constituída per aquelles Campanyes o accions dutes à terme conjuntament amb d'altres Moviments u organitzacions, per tal d'aconseguir un objectiu comú.

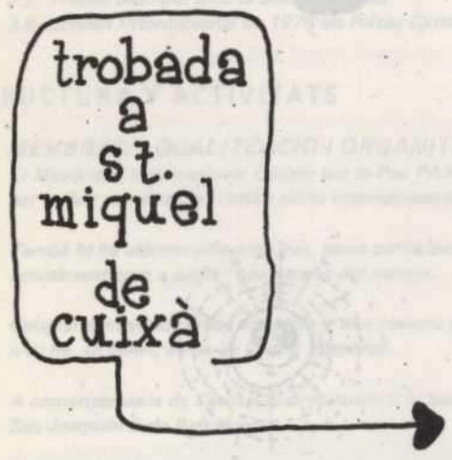

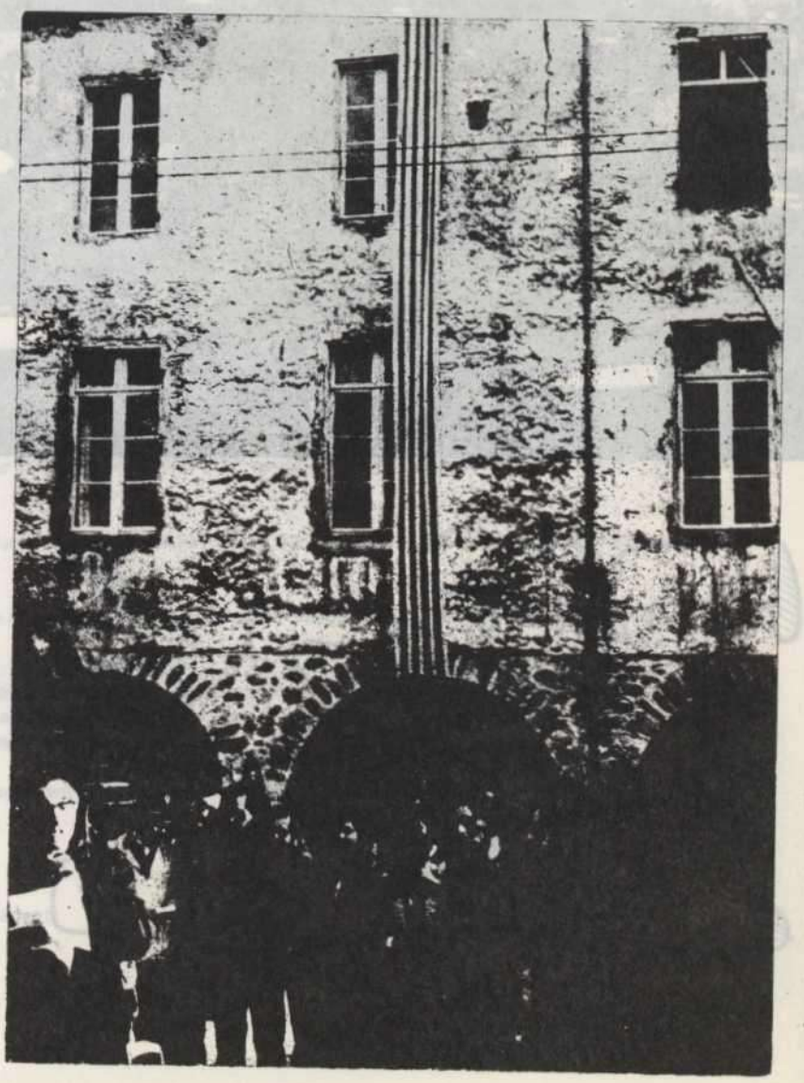

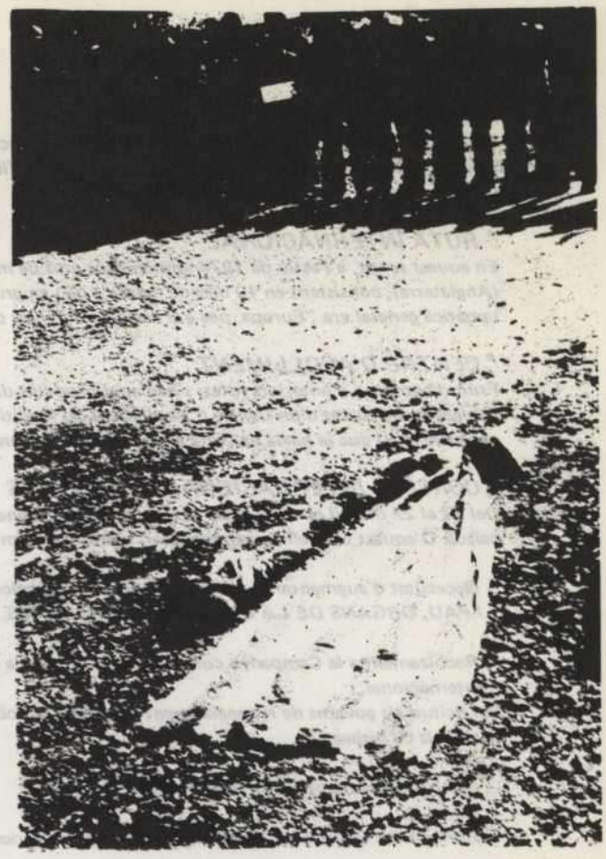

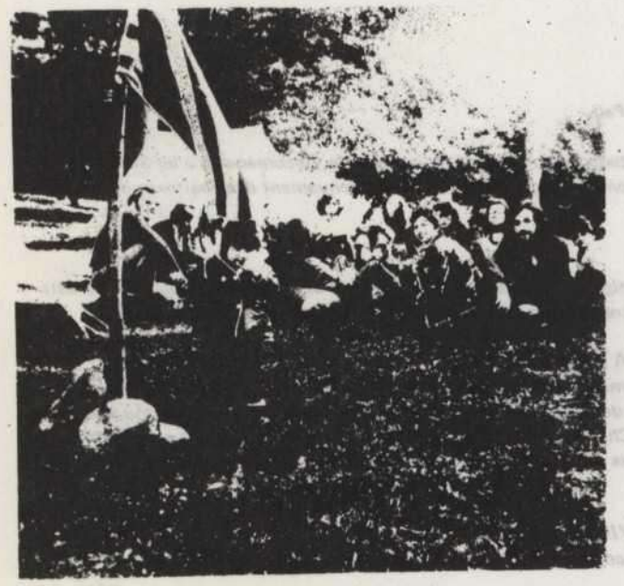

pruit

cuixà

catalunya
euzkadi
a
Taizé

En aquest terreny cal destacar dues importants Campanyes que actualment s'estan tirant endevant, conjuntament amb Justícia i Pau i Grup Cristià de Defensa dels Drets Humans:

** La Campanya per a conseguir l'abolició de la Pena de Mort a la legislació penal espanyola i, conseqüentment, la sol.licitud de commutació pels actuals condemnats.*

** La Campanya de recolzament a la Candidatura de Lluis M. Xiricacs al Noble de la Pau, amb la triple vertent de donar a conèixer la seva figura i els seus objectius i el seu mètode de lluita.*

Amdues Companyes són prou conegudes per a evitar el detall de les mateixes. Destaquem només la creació per part de PxCh a Catalunya, de les Mencions Xiricans que s'otorgaran a persones físiques o jurídiques de cadascun dels països on hi ha Secció del Moviment i que serviran per reconèixer la seva figura i el seu treball en el terreny de la pau i de la no-violència, i, per tant, dins del mateix esperit de la lluita de Lluis M. Xiricans. Fins avui s'ha rebut ja proposta d'Anglaterra, Irlanda, Holanda, Alemània i Suïssa francesa.

** També, i en col.laboració amb d'altres entitats o Institucions, PxCh ha dut a terme xerrades, projeccions, exposiciones, amb l'objectiu general de la pau i l'específic dels problemes del moment.*

1.2.3. Activitats del Moviment Internacional

Finalment, el tercer dels rengles d'activitat és el que vincula la sessió nacional amb el Moviment, bé projectant les seves línies generals d'acció, bé aportant a les altres Seccions les peculiaritats específiques del nostre país, o bé simplement participant a les accions de caire internacional independents de qualsevol delimitació geogràfica.

* RUTA INTERNACIONAL

En aquest sentit, a l'estiu de 1974 un nombrós grus de membres o simpatitzants va participar a la Ruta Internacional feta a Sussex (Anglaterra), consistent en 10 dies de marxa a peu en grups internacionals de més de 30 persones i essent acollits per famílies de la terra. La temàtica general era "Europa, per a si mateixa o per als demés?"

* CENTRE D'ACOLLIMENT

Fruit d'aquesta i d'anteriors rutes, s'han anat produint diferents trobades o anades d'un país a l'altre amb un caire informal pero que han fet pal.lesa la necessitat d'un Centre d'Acolliment qu faciliti aquest intercanvi. S'han començat ja les gestions per intentar d'obrir-ne un a semblança del que ja havia existit a Santa Cecília de Montserrat.

* CONSELL INTERNACIONAL DE LONDRES

Del 23 al 27 d'abril es va celebrar el Consell Internacional del Moviment a Londres, amb participació de la nostra delegació entre altres 11 països. D'aquest Consell creiem necessari assenyalar com acords més destacats:

– Necessitat d'augmentar la relació amb altres Institucions que lluiten per la Pau i la No-violència: AMNESTY INTERNATIONAL, JUSTICIA I PAU, ORGANS DE LA ONU, GRUPS PACIFISTES, etc.

– Recolzament a la Campanya contra la Pena de Mort a l'Estat espanyol i consideració del tema com a prioritati per tot el Moviment Internacional.

Sol.licitud als governs de reconeixement dels drets del objestors de conciència, efectuan demandes en aquest sentit a través de les Conferències nacionals de bisbes.

– Independència econòmica dels capellans militars.

– Adhesió del Consell a la Candidatura de Lluis M. Xiricans al Nobel de la Pau.

– Manifest sobre el canvi social no violent la necessitat del qual ve manifestadaper un desig de major justícia. Recomanació a les Seccions nacionals de procedir a una acció informativa sobre mètodes no-violents en la defensa civil, així com ensenyament dels maitexos dintre o fora de la Universitat.

2. PROJECTES PEL CURS 1975/76

Independentment de la normal activitat, continuadora de la present, hi ha alguns projectes específics de cara al proper curs. Alguns d'aquests projectes han anat apareixent al llarg de l'exposició precedent, i d'altres mereixen una atenció especial. Destaquem els següents:

2.1. ORGANITZACIO DEL MOVIMENT A CATALUNYA, A L'ESTAT ESPANYOL

Està en estudi un projecte d'actualització d'estàtus i d'aprovació d'un reglament de règim interior que estructuri l'organització del Moviment a Catalunya i a l'Estat Espanyol. Aquest projecte es presentarà a l'arovació de la Conferència episcopal i la nova situació es solemnitzarà amb la vinguda a Barcelona del Cardenal Alfrink, President Internacional de PxCh. El Cardenal Alfrink presentarà al mateix temps el seu llibre, recentment publicat "La pau és alguna cosa més..." i que recull alguna de les seves aportacions com a President del Moviment i com a Prelat d'Holanda.

2.2. CAMPANYA PRIORITARIA EN FAVOR DE LA LLUITA NO-VIOLENTA

Es durà a terme mitjançant una acció informativa, educativa i vivencial, d'acord amb la idea general de canvi social no-violent expressada en el Consell de Londres.

Possibilitat de creació d'un Cercle d'Estudis específic sobre aquest tema.

2.3. CAMPANYES AMB D'ALTRES INSTITUCIONS

Seguiment de les actuals campanyes d'Amnistia, Pena de Mort i les noves que eventualment es duguin a terme, juntament amb altres Institucions.

2.4. CAMPS DE TREBALL, RUTES NACIONALS I INTERNACIONALS

Participació als Camps de Treball, Setmanes d'Estudi i Rutes Nacionals que es produiran a 1975.

Aquest any no hi ha Ruta Internacional. Si n'hi haurà, però, al Sarre, preparada per la Secció alemanya.

2.5. TREBALL BILATERAL AMB LA SECCIO ITALIANA

El tema serà "La pau des del mon obrer" amb menció específica de la incidència de la Pau i la No-violència dis dels moviments sindicals i polítics. La primera tribada sobre el tema serà a Ivrea, Nor d'Itàlia, a començaments de novembre de 1975.

2.6. CONSELL INTERNACIONAL DE 1976 ALS PAISOS CATALANS

Per últim, i, també per acord pres al Consell de Londres, el nostre país serà la seu del Consell de proper any, que tindrà lloc a la fi de la primera setmana de maig de 1976.

Barcelona, 11 de juny de 1.975.

PAX - Butlletí de PAX CHRISTI
Nº 20 / setembre 1975
Dipòsit Legal: B-18764-74.
Imprimeix: G. Dante, tel. 2293611

"PAX" - carrer Rosselló, 282, entresol
BARCELONA-9

Pau

Nº 21

RACISME i APARTHEID

CASAL DE LA PAU

Secretaría: de PAX CHRISTI

moviment internacional per la pau

- equip de la revista "PAX"
- equip O. C.
- grups d'informació, educació, voluntariat pel desenvolupament i assessorament de la CAMPANYA DE LLUITA NO-VIOLENT.

Rosselló, 282, entl., 1.º
Telèfon 257 81 18
BARCELONA - 9

Horari: de 9 a 13 matí
de 7 a 9 de la tarda

PAX - Butlletí de Pax Christi
Num. 21 - octubre 1975.

Dipòsit legal: B-18764-74
Imprimeix: E. Gràfiques, tel. 214 00 25. - Barcelona.

aquest butlletí no es fa forçosament
solidari amb el contingut dels articles
signats per membres, o col.laboradors de Pax Christi.

sumari

EDITORIAL

pàg. 4 - qui és capaç de cremar un llibre...

COL.LABORACIONS

pàg. 5 - carta sobre Lluís Maria Xirinacs - Mn. Barrera, Arxiprest de Gironella.
" 6 - resposta de Lluís Maria Xirinacs (Barcelona).
" 7 - carta oberta a la gent de Pax - Joan Anfruns (Barcelona)
" 8 - Heidi - Ravi (Vic)
" 9-10 - Cuba: 16 anys de construcció de l'home nou. - Eduard (Vic).

ARXIU

pàg. 11-13 - mitjans de comunicació social i delinqüencia - document de l'home nou l'IRES.

RETALLANT

pàg. 14 - "No a la violència", esxtret del "Correo Catalán".
" 14 - "Comisión", extret del Tele/Exprés.
" 15-18 - Lorenzo Barberá, traduit d' "Alternatives non-violents".
" 19 - Jocs i joguines, de Maria Aurelia Capmany, extret del "Correo Catalán".
" 19 - comentari - Goce (L'Hospitalet del Llobregat)

FETS CATALANS

pàg. 20-23 - Expansió catalana a la Mediterrània - Eduard (Vic)

TERCER MON

pàg. 24-25 - Racisme i apartheid - Terra Nova (Vic)
" 26-27 - La praxi de l'apartheid - Terra Nova (Vic).

CORRESPONSALIES

pàg. 28 - OSONA: trobada comarcal excursionista Sol ixent. (Vic).

INFOR - PAX

pàg. 29-31 - Memorial Joan XXIII: Gonzalo Arias.
" 32 - Assemblea Nacional de Pax Christi - Informe.

QUI ÉS CAPAÇ DE CREMAR UN LLIBRE...

Sembla ser que hi ha uns personatges que disposen d'una "bula" especial per a apallissar a la gent i crear un clima de por. Semble ser, també que apallissen de debò.

Diuen — ells, és clar! — que defensen "los valores practios", "la pureza de la civilización occidental"... i es constitueixen, en nom de tothom, en "reserva espiritual de Occidente".
Amb tants atributs, no és fàcil que se'ls hi pugui objectar res, almenys directament. Campen amb tota llibertat per aquests mons de Déu —i mireu si tenen sort, que no n'agafen mai a cap! —, van armats, peguen, intenten segrests, cremen llibreries, editorials, esglésies.

"Qui és capaç de cremar un llibre,
es capaç de matar un home"

(ho diu un adagi xinès — i no per ser "xinès" equival forçosament a "rojo"—)

De moment, encara no han arribat al segon postulat d'aquest adagi —almenys que es conegui ex ctament—,però poc se n'ha faltat (i si no ho creieu, podeu preguntar-ho als agredits a Sant Francesc de Sales, a Barcelona).

Aquest Butlletí, des dels seus inicis i al llarg de tots els números, ha anat mantenint —i manté un cop més— el refús total al Feixisme, ideologia de base d'aquests "grups privilegiats" que creuen que el pas de la Història és fictici i que amb el seu terrorisme cec i assassí deturaran el camí inexorable i col.lectiu de tot un poble cap a la llibertat.

col·laboracions

carta...

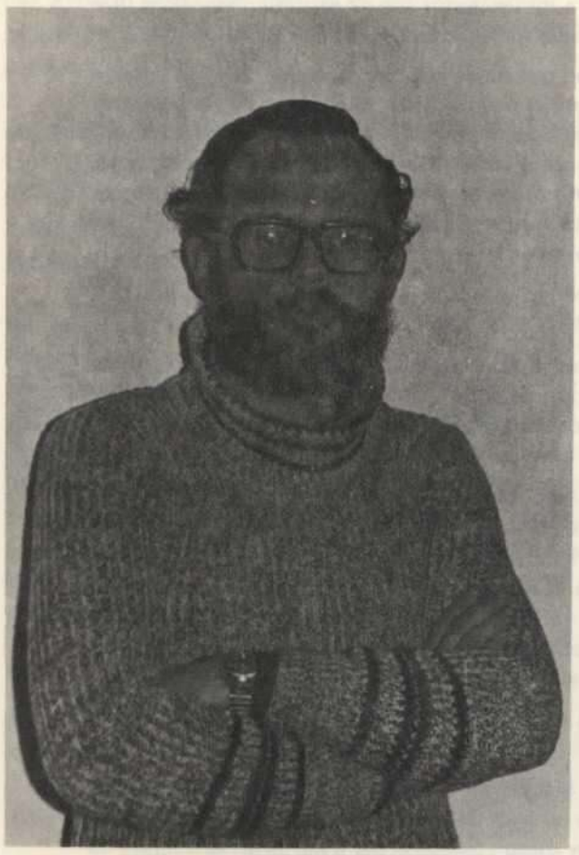

19 del VIII de 1975

Sr. Director del Butlletí "Pax"

Em permeto escriure a la Direcció del Butlletí per acusar-vos de no dir tota la veritat quan es tracta de portar l'aigua al vostre molí.

En el no. de febrer d'enguany, llegeixo: "en el mes de juliol de 1966 Mn. Xirinachs refusa privadament i pública la donació econòmica que l'Estat espanyol té assignada a cada sacerdot."..... Per què no dieu també que somiar truites no resol res?.

Parlo perquè tinc sobrats elements de judici referent a la seva actuació un xic desconcertant durant la seva estanca a St. Jaume de Frontanyà com a Rector.

El fet és com segueix: Mn. Xirinachs es presenta a l'Arxiprest de La Pobla de Lillet per comunicar-li que refusava la donació econòmica de l'Estat i que agrairia ho posés en coneixement del Bisbat de Solsona.

— De què voleu viure?.— Treballarè.— En que?.— Farè de pastor, traballarè la terra i si no trobo feina de pagès tallarè pins al bosc.— Aixo és somiar, li respon l'Arxiprest.

El Rector-Arxiprest prevenient, no comunica res al Bisbat, guardant en diposit la nòmina de cada mes.

Els assenyats pagesos de St. Jaume de Frontanyà volent un Pastor d'Animes i no un pastor de vaques i ovelles, assisteixen a l'Eucaristia del diumenge esperant l'aliment de la Paraula de Déu a través del seu Pastor.

Passants uns tres o quatre mesos, sense pa el calaif i endeutat amb tothom, desperta del seu món d'illusions en que vivia i tocant de peus a terra envia la seva minyona a l'Arxiprest perquè reclamés les nòmines correspondents i el Bisbat no tingués en compte la posició avans presa.

Això és tota la veritat de Mn. Xirinachs.

L'Arxiprest de La Pobla de Lillet en aquelles circunstàncies dificils

Resposta

Barcelona. 15.10.1975

Benvolgut Mn. Barrera, que la pau sigui amb vos!

Jos just sortit jo de presó, el director del Butlletí "Pax" m'ha ensenyat la vostra carta a ell adressada i em d'ona gentilment l'oportunitat de respondre-la. Breument ho faig molt de gust.

Conservava un grat record de l'Arxiprest, el meu Arxiprest, de la Pobla de Lillet, d'aquells temps entre el maig i el novembre de 1966. Segons la meva memòria fóreu per a mi un pastor ple de caritat i d'atencions. Em sorprén, doncs, el punt agre de la vostra lletra i l'atribueixo a manca d'informació.

Passo a respondre-us sense pretendre dir tota la veritat. Crec que ningú sap tota la veritat de res. El que jo recordo és molt llarg i tinc ací al davant més de trenta cartes d'aquell període, que il.lustrarien bé els fets, peró que allargarien massa aquesta resposta. També cal tenir present que la premsa està carregada d'inexactituds involuntàries, explicables pel fet que l'interessat estava tancat a la presó i no podia vetllar l'exactitud de les dades. I a més a més penso que, una mica, és inevitable que quan escrivin o actuem tots portem l'aigua al nostre molí. La Direcció del Butlletí "Pax" porta l'aigua al seu molí. Vos en la vostra carta porteu l'aigua al vostre molí. I jo en aquesta, la porto al meu. Un mínim de subjectivitat es barreja en totes les coses humanes.

La Comunicació del refús de la paga estatal fou avidada per mí directament al vicari general de Solsona, quan encara jo era a Balsareny en carta de 23-3-1966.

Vaig rebre els rebuts —calia firmar a l'avançada els de tos el curs següent 1966-67 —, vaig refusar de firmar-los i així ho vaig escriure en carta directa al vicari general, desde S.F. Jaume de Frontenyà el 22-6-66. En aquesta carta afegia: "Potser caldria avisar al Sr. Arxiprest de la Pobla per a qué no s'estranyés". No freu, docs, vos l'intermediari, com dieu.

La renúncia no entraba en vigor si no és a partir del mes següent 66-67. ¿Com podia renunciar als diners del període en curs que jo ja havia firmat l'any anterior? Era un contrasentit renunciar a allò que havia acceptat. Així els tres o quatre mesos durant els quals em guardàren la nómina eren mesos als quals jo no havia encara renunciat. Crec que la vostra afirmació diferent és un malentès vostre sense malicia, perqué desconeixien els termes reals de la nueva renúncia. A part de qué el problema no són tres mesos de més o menys sinó la renúncia per sempre més. No poden entrebancar.nos en un escrúpul de tres mesos quan era tot un futur el que es posava en joc.

En tot cas jo no vaig enviar mai la Vicenta. Jo mateix vaig fer excursions de 3 ó 4 hores a peu, a la Pobla, per visitar-vos i cobrar.

En 4-7-66 el vicari general i provisor respon directament a la meva del 22-6-66, tot comunicant-me de part del visbe que entrenrá del bisbat en septembre, abans de l'entrada en vigor de les nómines no firmades, m'expulsa perqué no he volgut per al curs següent els diners de l'Estat. Fon tràgic i inesperat per a mi. Ja no es tractava de la renúncia a la nómina. Es tractava de restar sense sou, sense casa, sense desti, sense res.

Hem idealitzat un xic la meva conversa amb vos, però té alguns aspectes certs. A St. Jaume —30 habitant— caien pocs diner si hom dun una vida austera. La llenya del rector és gratis. La collita de patates per l'any ens la treballa vem nosaltres. Els pagesos ens ajudaren sense haver.los demanat ses. Un dia que els quatre de la rectoria vam marxar a fora, en tornar, ens trobàrem el camp llaurat amb palafanga. Tots els homes del poble, en regle, ho havien fet espontàneament com en les millors experiències de treball voluntari de la Cuba socialista. Estaven contentíssims de nosaltres perqué no marxàvem gairebé mai. També collien del nostre hort tomàquests, mongetes, cebes, alls, cols, etc. Teníem alguns arbres fruiters. Ens asserràvem i asclàvem nosaltres la llenya. La Vicenta era mestra en l'art de fer conserves i confitures de tota mena per a l'hivern, de l'excedent de la collita. Practicàvem el vegetarisme. Lloc abundos en bolets —rics de proteïnes— de primavera i tardor, en collíem, en menjavèm, en conservàmen i en veníem en grans quantitats. No érem pas els únics del poble en viure de la venda de rovellons, llanegues, muixarons, etc.. Al bosc també hi havia abundància d'avellanes i de maduixes de selvatgino. Teniem unes xiroies gallinetes rosses ponedores. I al marge de tot això ja havia comunicat al vicari general, en la carta de 23-3-66, que amics cristians de Barcelona ens ajudaven pecuniariament.

Sempre he estat un bon troç idealista. Això és ben cert. Aquells dies vaig viure identificat amb pastors i llenyataires, però no pensava fer de pastor ni de lenyataire a sou.

Els assenyats pagesos entengueren les coses molt bé, gràcies a Déu. No els faltà mai l'Eucaristía del diumenge, l'aliment de la Paraula de Déu a través del seu Pastor i la companyia constant dia a dia que altres rector de Sr. Jaume de Frontenyà, anteriors i posteriors no els donaren senzillament perquè no volgueren viure en un poble, "potser el pittjor del bisbat" per la seva vida dura, segons frase de molts capellans de Solsona.

"Endentat amb tothom"? Pura imaginació. No endentat absolutament amb ningù.

Mn. Barrera, aquells dies forem difícils i amargs, però feliços. Consciència tranquila. Vida austera. Ideals. Pregunten, si us plau, als pagesos de St. Jaume. Encara abui em penso que ens enyor en Aleshores delegaren una comissió al bisbe per demanar-li una retractació de l'expulsió. No foren ni rebuts pel bisbe. El vicari general els aturà abans.

Acabo dient que en molts altres aspectes vos m'ajudàreu extraordinariament; per exemple, en els mesos de prórroga que jo necesitava.

Vull pensar que vos i jo seguim en l'estreta comunió d'amor a Jesús. Que sempre la vera pau senyoregi les nostres relacions!.

Vostre sempre.

Gent de Pax:

Per a mi, el més gran enemic és aquest ambient actual de gran disbauxa, hedonisme, llibertinatge, independència personal...

Jo, quan sento parlar de *reivindicacions de llibertat,* ya tremolo, m'enutjo, frisso, m'inquieto, m'intranquilitzo: perquè se que, això, anirà inexorablement en perjudici meu i en res de fonamental m'afavorirà.

Per exemple, quan sento parlar que es demana *la llibertat de venda dels anti-conceptius;* o que es demana *la llibertat de l'avortament;* o, àdhuc, *una llei del divorci*,... sé que tot això solament afavorirà als qui ja estan en poder de poder *fer l'amor* (no dels altres: dels que no dispoden de "partenaire" — o "partenaires"— amorosos; què els podrian importar, a aquests, *aquestes "facilitats"* per a poder clavar *"un clau"* ... que no disposen?...) Més aviat els perjudicaria!...

O quan jo penso *en el que ja tenim:* discoteques jovenícoles, càmpings id., apartaments i pisos exclusius —en particular— per a gent jove (o cèlibe). "Foyers des Jeunes étudiants" (ou "Jeunes travailleurs"), etc.

Siguem cristians; siguem consequentment cristians. I ésser consequentment cristians vol dir: refusar el divordi, la fornicació, l'adulteri, l'avortament, l'onanisme, la sodomia, la prostitució, el rufianisme. Vol dir: ésser com *altres Crists*: models de virtuts i perfeccions. I no: ésser "democràtics", abocar-se a les "llibertats", a demanar *drets i mes drets* (escabullint deures). Vol dir: ésser cumplidors *estrictes* dels *Deu Manaments* —i fer-los cumplir als altres, també estrictament—.

Mireu: quan hi ha qui demana l'abolició de la pena de mort, jo m'horroritzo. Precisament prensava demanar que la Pena de Mort s'extengués, també, pels delinquents convictes de: rufianisme, seducció de noies donzelles, negociants de *cam humana*, tràfic d'estupefacients i d'afrodisíacs,... pels empresaris (i còmplices) de llocs de corrupció (sobretot jovenívols), pels tutors de noies joves, que les corrumpissin, I etc, etc,... I ara em veniu amb que s'aboleixi la pena de mort? No, no, no i no!!!

No és pas cristià aquest mostrari vostre de feblesa o de complicitats!!!

Déu morí en creu essent innocent. Com no ha de morir el pecador?...

No hi haurà justícia, no hi haurà equitat, no hi haurà paradís sobre la terra, mentre no s'aboleixin aquests delctes... ...d'arrel !!!

I *pecat mortal* (havent-se de fer les necessàries revisions i salvetats que, degut a l'obscurantisme dels temps en que es definiren i es concretaren les faltes i pecats, i degu, també, als errors d'objectivització i valoració moral-social i endemònica, *són necessàries de fer*) *és pecat que ha d'ésser penat amb la mort.*

(No és lo mateix, per exemple, masturbar-se *sense malícia*, que seduir a una noia donzella: allò no és *pecat mortal* (*per anar al patíbul*), mentre que això altre, *ho és)*

Igualment hauran d'ésser penades les mentides (que abui amb tanta *"naturalitat"* es diuen), meledicències, calúmnies i ocultacions de la veritat. I etc., etc., així tot el reste del *Decàleg*. Es evident que s'ha de "filar prim": *mirar-hi prim.*

Igual cal dir de les faltes d'atenció i d'esmerciment.

Vosaltres dieu que els de *"C.E.D.A.D.E."* "són un grup de joves, espècie de pitecàntropus en procés d'idiotització". Caldria que us preguntéssiu: No ho seran, potser amb més motiu, aquests grups de "gauchistes", pelambrers i barbuts, que demanen amb brams, "l'amor lliure", la llibertat de l'avortament, la "píldora", que permet la cràpula desenfrenada dels més bèsties i més musculats...?

Resar, resar, diuen els carques.

Actuar, actuar, és el que s'ha de fer. Actuar cristianament, complint estrictament el *Decàleg* i fer-lo complir.

Joan Amfruns (Barcelona)

NOTA D'ADVERTIMENT:

Es tant l'odi que tinc als esquerrans (als que tenen el denominador comú de demanar el desengrà, "l'amor lliure", la llibertat de l'avortament i de la "píldora", dels estupefacients i altres "drets" corruptívols), que em proposo denunciar a la policia tot una sèrie d'esquerrans conegtus meus, organizats clandestinament. Així com una sèrie de "cèl.lules", "comunes", "pisos francs",... Això, si abans d'una setmana no se m'obren a mi, los portes per a poder participar en els plaers d'aquestos (que no són escassos...).

heidi

Ja fa uns mesos podem admirar, els dissabtes a 2/4 de 4 a la TV., la sèrie japonesa de dibuixos animats "Heidi". Es una de les poques excepcions en una programació on gairebé mai no hi troven res digne d'elogi sino tot el contrari.

Con diu en J. M.ª Baget en "El Correo Catalán", aquesta sèrie "representa una vàlida alternativa a la violència latent en la majoria dels dibuixos animats de procedència U.S.A.." Hi troven (a part de la perfecció tècnica: Color, moviment, dibuix, música) un amor a la matura, un respecte a las persones, a la vida en general en contraposició a les contínues mostres de violència, destrucció i fins i tot racisme en alguns casos, de la majoria de les altres emisions de dibuixos animats.

Es esperançador el fet que aquest espai hagi ocupat el primer lloc en els índex d'audiència de TVE. De moment, però, és un cas aïllat. Cal substituir les emisions que incitin a la violència per les que, com aquesta, pregonin el respecte a la vida i als altres (sense el cual és impossible una veritable pau) sobretot, però no pas exclusivament en les destinades als infants. I això no només en un mitjà de tanta difusió com és la TV., sino en tots els mitjans de comunicació social (cinema, premsa...).

Una tasca difícil però molt important per a millorar la nostra societat sadollada d'injustícies i manca de respecte. I no pas impossible, d'altra banda, car coneixem les experiències d'altres països en aquest aspecte, i del nostre mateix en altres èpoques.

No entraurem res d'anar inventant antídots si no ataquem el virus que produeix la malaltia. Cal extrencar les nombroses fonts de violència que ens envolten, i els mitjans de comunicació en son una de les més cabaloses.

RABI

CUBA: 16 ANYS DE CONSTRUCCIÓ DE L'HOME NOU

La revolució cubana ha tingut un caràcter netament humanista. Aquest impuls humanitaris que han volgut impulsar els seus dirigents es pot definit en aquesta frase del Che "Tots els dies hem de lluitar perquè aquest amor a la Humanitat es tradueixi en fets concrets". Fidel Castro, preguntantse què era el que més agraïen els cubans a la revolució, si els guanys materials o els morals, està convençut que la resposta seria que amb la revolució l'home de Cuba s'ha sentit amb més dignitat, que ara és alguna cosa en el seu poble, molt més humà.

Els dirigents cubans s'han proposat abans que res la consecusió d'aquest home ple: l'home nou; han vist el perill que suposa un desenvolupament tan sols en el camp econòmic, oblidant que la fi és la consecusió d'aquest home nou. El Che deia en una entrevista feta a Algèria "El socialisme econòmic sense moral comunista no m'interessa. Lluitem contra la misèria, però al mateix temps contra l'alienació. Un dels objectius fonamentals del marxisme és fer desaparèixer l'interès, el factor d'interès individual i de lucre com a motivació psicològica. Marx es preocupava tant el fet econòmic com de la repercussió sobre l'espirit i del resultat definitiu d'aquesta repercussió: el fet de conciència. Per tant, si el comunisme no es preocupa del fet de conciència, es converteix en un métode de distribució però no serà mai una moral revolucionària".

Lo fonamental es anar transformant l'home, perquè deixi de moure's per incentius materials i ho faci, en primer lloc, per estímuls morals. L'empresa és realment difícil: que l'home es mogui exclusivament per motius morals, que sigui allò que realment desitja. El primer pas fou una campanya d'alfabetització, que es pot considerar única en el món, per la seva rapidesa i eficàcia. En el règim de Batista hi havia a Cuba un 23,6 % d'analfabets entre la gent adulta. El 1961 es realitza aquesta impressionant campanya que aconsegueix rebaixar la xifra a 3,9% d'analfabets i ja en l'actualitat quedar totalment extirpada. En aquesta campanya hi participaren 100.000 estudiants, 121.000 ciutadans de classe mitja, 13.000 obrers i 35.000 mestres, que realitzaven funcions d'orientació tècnica. A més del fet en si de l'alfabetització es movilittà el poble per realitzar una empresa comunitària prenent consciència, a més tots aquells que hi participaren, de a quí anava dirigida la campanya.

Referent als infants abans de la Revolució, un 50 % careixia d'escola, menys d'un 10 % cursava l'ensenyament secundari i menys d'un 5 % el superior. Actualment, de nou milions d'habitants, tres milions són estudiants i personal docent. En el 62 s'inicià un plà de beques i ja actualment l'educació és totalment gratuïta i basada, des de l'ensenyaça básica fins a la universitària i superior, en la combinació estudi-treball: al matí es realitzen les classes d'estudi propiament dites, i a la tarde unes tres hores de treball, tant a las plantacions com a les fàbriques.

Un aspecte en que es diferencia de les altres societats socialistes ès la total llibertat en la creació artística. Entre la gent es va imposant la convicció de que l'art és un mitja per a crear una consciència de si mateix i que no pot ni s'ha de convertir en propaganda. D'aquesta manera s'havia superat el crear una literatura, o qualsevol expressió artística, maniquea, didàctica, moralitzant i panfletària. Lo que ralment valia, sortís d'on sortís, s'integrava plenament. Un exemple el tenim en els autors Kafka, Joyce, Proust que han estat extensament publicats, quan a les altres societats socialistes no els consideren gaire grats, per ser artistes decadents burgesos.

Cap a la consecusió d'aquest home nou que esta creixent a l'illa, té una gran importancia l'anomenat "treball voluntari". Aquesta modalitat no té com a funció principal l'augment de la producció, sinó la pedagògica. Està muntat per anar cap a la superació de l'home; aquest tipus de treball ha lograt que no es busqui en la feinna la retribució econòmica sinó a més i principalment, la satisfacció d'una necessitat social, ja que tot està encaminat al millorament de la societat. es pot resumir amb unes paraules de Castro "el concepte de treball no com a deure, sinó com a necessitat".

Gràcies a les ideas del Che no es nega la necesitat d'una remuneració material en el treball, però cada cop més no el consideren com a força principal; per aixo a Cuba no ha triunfat l'idea del preu fet, ja que origina unes divergències entre treballador i empresa i entre els mateixos treballadors. Es camina vers l'idea de que l'home no treballi per la necessitat física de vendr's com a mercaderia, tal com pasa a la societat capitalista.

Es tendeix a esborrar les diferències entre treball manual i treball intelectual fent obligatòria l'ensenyança politècnica i superior, elevant, així, el nivell cultural de l'obrer. Es tendeix cap a la supressió dels artistes com a professionals, sino simplement que hi hagi gent que a més del seu treball normal, escrigui, pinti o faci qualsevol activitat artística. Allà tothom fa treball manual.

Aquesta construció de l'home nou, en la solidaritat i entrèga als altres (l'amor) no es considera una obligació ni un sacrifici personal, ans una manifestació natural de la vida humana. El Che deia "no pot existir un socialisme autèntic sino es verifica un canvi en la consciència que produeixi una actitud fraternal en les relacions entre la Humanitat, tant des del punt de vista individual (en el cuadre de la societat socialista o en vies cap el socialisme) com des del punt de vista mundia, en relació amb tots els pobles que suporten l'opressió imperialista". Com a resum d'aquesta solidaritat i amor a tots els homes tenin aquesta frase del poeta José Martí "Tot home veritable ha de sentir en la seva propia galta el cop donat a qualsevol galta de qualsevol home".

Al costat d'aquest guanys humans, tenim els guanys materials que la revolució ha portat a Cuba. Veiem-ne uns quants:

De tot el continent americà és el país que té l'índex més baix de mortalitat infantil, a més de ser totalment gratuïta la salud pública.

Com hem vist abans, l'educació és totalment gratuïta y obligatòria.

Ningú paga impostos i ningú paga pel seu habitacle més del 10% del seu sou. Si algú necessita una casa més ampla, per ser familia numerosa, paguerà igualment el 10 % del seu sou, que un altre que visqui sol i en un pis reduït; així també els llocs o oficines oficials, on la gent s'hi quedi a dinar, cadascú pagarà, per un mateix tipus de menjar, segons el seu sou (aquesta mida fou implantada per Ernesto Guevara quan era ministre cubà).

Hi ha llibertat total de religió, excepte pels testimonis de Jehovà, que van contra alguns punts de la revolució. Numbrosos sacerdots catòlics s'enrolaren en les files de la revolució a Sierra Maestra.

Un altre punt de la presa de consciencia del poble i del seu millorament humà el tenim en la prostitució. Abans de 1959, Cuba era el bordell dels EEUU, en l'actualitat, escepte alguns casos aïllats, no hi ha prostitució.

Les pel.ícules de crims, de lladres i policies (que sempre guanyen i són molt bons) i tots aquests serials servits pels USA, tan escampats per tot el món occidental, a Cuba estan prohibits.

Cuba va caminant, en una experiencia única fins ara, i va superant els obstacles que se li van presentant. Respecte a aquests problemes, encara per solucionar, un funcionari deia a uns invitats pel gobern cubà "No us preocupeu en trobar defectes, nosaltres els coneixem millor que ningú".

A Cuba són molts que tenen poc, però ningú careix de tot.

– EDUARD –

Extret de "Cuadernos para el diálogo" - noviembre 1968
"Triunfo" - septiembre 1975
"Triunfo" - febrero 1975 - n.º 645.

CASTRO

ARXIU

MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL I DELINQÜÈNCIA

CONCLUSIONS GENERALS DEL SEMINARI SOBRE MITJANS DE COMUNICACIO SOCIAL I DELIQUENCIA
organitzat per l'IRES

A) — Llenguatge de la premsa de successos.

1 — El significat de la premsa de successos s'ha d'entendre dins de la funció que en general, acompleixen els anomenats mitjans de comunicació de masses en les coordenades socials actuals: transmetre la ideología de les classes dominants. A la premsa de successos això és dona amb unes caracteristiques especials a partir de la temàtica específica que tracta i del tractament que li dona. En general presenta davant el lector un repertori d'actuacions condenables, diferenciant-les i separant-les clarament d'altres considerades com normals i lloables, de manera que a través de les cróniques de successos es reforça la marginació i el refús de certs sectors de la població, al mateix temps que, en contraposició, s'exalten les normes imperants, el seu acompliment i els que estàn encarregats de fer que s'acompleixin.

2 — De l'anàlisi del llenguatge de la premsa de successos es dedueix que, generalment, s'ofereix al lector una visió parcial dels fets i, especialment dels personatges implicats:

2.1. Es demana l'adhesió inconscient del lector a partir d'uns plantejaments acrítics i no racionals, explicant els aconteixements i les actuacions des d'una lògica qualitativa, basada en un esquema maniqueu segons el qual la normativa imperant —positiva o no— i els que l'acceptan o la fan acomplir representen el Bé, mentre que els que la transgredeixen o violen signifiquen el Mal, i tractant a les persones segons la seva relació amb un d'aquests pols, sense tenir en compte les seves motivacions ni les seves circunstàncies (sicològiques, sociològiques, etc.).

2.2. El periodista acostuma a erigir-se en jutge i moralitzador dels aconteixements i de l'actuació de la gent i, al explicar els fets com si els hagués viscut o coneixés tots els seus detalls, els presenta en un llenguatge emotiu per aconsseguir la complicitat del lector i que aquest accepti les moralitats i judicis condenatoris.

3 — Aquesta classe de successos, amb el desig simplificador per arribar millor als lectors de nivell cultural més baix exigint-los el mínim esforç intellectual, es centra en la condemna i no tant en les acctituds, dels delictes en abstracte, com de les persones per mitjà de les quals el lector identifica "imatges del mal" o "imatges del bé", sense que preocupi massa la problemàtica personal ni els drets elementals de tota persona.

3.1. El periodista de successos, generalment, utilitza mecanismes intrínsecament deformadors, similars als que regeixen el psiquisme infantil, que aconsegueixen falssificar la imatge del delinqüent i amagar la intervenció de la societat. Entre aquests mecanismes destaquen: el refus del delinqüent, l'escisió maniquea de la societat, el cult-submissió a l'ordre i l'autoritat (forçes de l'ordre, institucions de reforma, valors establerts), el desplaçament de les veritables causes i possibles solucions, i la inhibició davant certs aspectes del succés que podría servir per aclair l'actuació de les persones i les seves motivacións però que tanmateix unes vegades negligeix i d'altres cita sense aprofundir. Mitjançant aquests mecanismes es deforma la informació, que queda patent en falsetats, contradiccions dins d'una mateixa informació, omissions o buits informatius, especialment en el que fa referència al paper que juga el contexte vital i social del delinqüent, la realitat del tractament rebut a la presó, la delinqüència de les classes mitja i alta, la corrupció conssentida de la societat actual, etc.

3.2. El tracte que reben les persones en la premsa de successos no respòn normalment a un sentit de igualtat, justícia i respecte a la persona humana, sino que és subjectiu i arbitrari. S'atribueixen a les persones més o menys pejoratius en funció, per una part, del tipus de delicte però, especialment, de la imatge que socialment es té del paper que la persona en qüestió ha de fer d'acord amb la seva classe social, sexe, edat, estat civil, nacionalitat, raça, origen socioeconòmic, etc. El fet d'estar parat o de no tenir feina fixa, de viure en un barri suburbial, la manca de cultura, el fet de que una dona no segueixi les normes morals que se li exigeixen, la joventut, etc. es converteixen en elements negatius en el moment de jutjar a les persones, mentre que les mateixes accions normalment s'intenten justificar o inclús son desconegudes per la premsa de successos si les han comés persones de classe alta, d'un cert prestigi, d'una certa responsabilitat o autoritat, etc.

Per altra banda, es jusfitica i llos tot el que vagi encaminat a mantenir l'ordre i el principi d'autoritat.

4 — La premsa de successos presenta els fets inmediatament després de que s'hagin produít, sense que enacra l'autoritat judicial s'hagi pronunciat. Al tractar a les persones de la manera que hem dit abans, las perjutja decididament atemptant amb freqüència contra la seva dignitat i bon nom. El sol fet d'apareixer les dades personals i la fotografía d'una persona associada a un delicte, ja vol dir condemnar-la d'alguna manera i atemptar contra la seva bona fama, difícilment recuperable després.

Per altra banda, el donar les inicials o la filiació complerta, l'utilitzar el renom amb sentit despectiu, no depén de la edat marcada per la llei ni d'uns principis de respecte a tota persona, sino de les variants senyalades en el pàrraf 3.2.

5 — La demanda que el públic fa d'aquest tipus de premsa, s'explica per varies raons:

5.1. La verticalitat dels anomenats mitjans de comunicació, de tal manera que uns pocs controlen els mitjans i difonen a través d'ells la ideología a la gran majotia del poble.

5.2. L'estructura mercantil dels mitjans, que fa que es busqui el màxim de beneficis no només ideològics, sino també econòmics; per això utilitzen el sensacionalisme per atreure als lectors.

5.3. Els condicionaments que resulten de l'adaptació de la técnica i l'estil periodístic a les lleis psicològiques que regulen la recepció d'estímuls: lleis de la claretat (llenguatge senzill, esquemàtic, superficial i estereotipat), de la credulitat (aproximament dels fets a la vista del lector amb un tó consseller i protector), del dinamisme (llenguatge bassat en l'anécdota i exhortació a l'acció) i de la significativitat emocional (mitjançant la utilització del mitjans, somnis i desitjos del públic).

5.4. El resultat de la mateixa situació emocional que viu la majoría del poble a partir d'una vida quotidiana rutinaria dominada per presions socioeconòmiques, politiques i culturals: lo insòlit, lo oníric lo violent i apassionat que ofereix el Succés compensa d'alguna manera els conflictes de la gent entre la submisió i la llibertat, la necessitat d'evasió i les frustracions dels seus desigs d'activitat, poder i contacte afectiu social.

6 — Mitjançant la premsa de successos la societat troba als delinqüents, que li serveix per no enfrentar-se amb realisme amb la seva problemàtica, amb les seves diferències i injustícies. D'aquí ve la permisivitat del poder amb aquest tipus de premsa, encara que transgredeixi la legalitat.

7 — Analitzada la premsa de successos i, donat que en la societat actual existeix i prén cada día més fama, creiem que es tindríen que cuidar al menys alguns aspectes fondamentals:

7.1. Matitzar el llenguatge tenin en compte les persones que resulten perjudicades.

7.2. Que s'acompleixi lo establert per la llei respecte als menors de edat, i al respecte minim que mereix qualsevol persona.

7.3. Que es tingui en compte que no es pot prejutjar- i menys publicament— als que encara no han sigut jut jutjats i

B – RESPONSABILITAT MORAL I JURIDICA DE LA PREMSA DE SUCCESSOS DE TRIBUNALS

1.– Sobre la diferència bàsica entre la premsa de successos i tribunals:

	SUCCESSOS	TRIBUNALS
a)	Font habitual d'informació: Comunicats policiacs	Font habitual d'informació: Accés directe al judici oral i public.
b)	La versió del fet és unilateral i el protagonista no pot dir res.	La versió del presumpte autor hi queda recollida.
c)	La cronica dels successos desperta més interés per l'actualitat del fet.	El delicte guanya en profunditat però perd interés al no ser notícia.
d)	Tot plegat comporta un llenguatge caracteristic d'aquest tipus d'informació.	El llenguatge que es fa servir acostuma a ser una tèplica a la crònica de successos, degut a la diferència en que hi son tractats.

2.– Sobre els condicionaments de la Premsa i del periodista de successos

a) El control que sobre la informació tenen les fonts d'informació.
b) La urgència en el procés informatiu que impossibilita amb molta freqüència l'accés a altres fonts de informació.
c) L'actual sistema de la detenció i del procés.
d) La poca atenció que presten les habituals fonts d'informació en conar a conèixer els delictes socials i els anomenats de "cuello blanco" en relació amb els demés.
e) Les limitacions imposades a la informació al criticar l'acció administrativa.
f) El periodista no té accés lliure a totes les fonts oficials.

3.– Sobre la responsabilitat moral i social de la premsa de successos:

a) La responsabilitat moral i social de la premsa de successos ésgran perqué influeix en la informació de la Opinió Pública sobre el fenòmen social de la delinqüència.
b) Des de un punt de vista d'interés social la crònica de successos, en línies generals, i tal com es publica, no realitza una funció positiva, ja que:
–Ajuda a crear una consciència falsa, equívoca i deshumanitzada del delinqüent i la delinqüència.
–Es limita als fets –afectes del problema– i no fa un anàlisi objectiu i profund d'aquests, a nivell de les causes reals que ho han produít.
–Fomenta una actitud de refús al delinqüent, que es manté viva, un cop ha complert la condemna, i que compromet la seva reinserció Social.

–Contrariament al que podría suposar-se, i en contraposició a la finalitat que preténen les cròniques de successos en contra del crim, aquestes actuen més com a elements provocadors, especialment a la joventut inadaptada i predelinqüent, incitant a cometre delictes, tan com a réplica com per imitar al protagonista del succés, amb el qual s'identifiquen, així com amb les seves aventures i heroícitats.
–S'aprecía una arbitrarietat en la aparició o no de noms i cognoms, inicials d'aquests, fotografíes i "alias" dels distinguts, que els marca socialment i indueix a una discriminació en perjudici dels més dèbils social i economicament.

c) En definitiva, la Premsa de Successos en general, no està a la altura de la responsabilitat social i moral que li correspon, com a informador i difusor d'un tema de tanta importància i trascendència pública com és el de la delinqüencia.

4.– Sobre la legalitat de la informació sobre successos i tribunals

a) L'autoritat governativa, d'acord amb la seva propia reglamentació interna, pot i deu informar a la premsa de les seves activitats, però en tant que policia judicial no pot per si mateixa facilitar, ni la premsa publicar, informació que lesioni l'honor de persones determinades, amb atribució directa de responsabilitat o expresió de dades personals.
b) Les autoritats judicials encarregades de l'assumpte (Jutge i Fiscal), l'inculpat i el seu defensor son les úniques fonts legals d'informació sobre el contingut del procés durant la fase sumarial, d'acord amb els límits i condicions de les lleis de procediment.
c) Qualsevol informació apareguda abans del judici oral i públic, que perjudiqui l'honor personal i que no hagi sortit de les fonts esmentades en la conclusió anterior, podrà ser considerada injuriosa o calumniosa i perseguida penalment. Ha de correspondre als jutges dirimir els conflictes entre el dret a la informació pública i el derecho de protecció al honor personal.
d) Es desitjable una ampliació legal del dret a probar la veritat en les injuries (Exceptio veritatis) donant als jutges la facultad d'admetre la proba quan existeixen consideracions d'interés social relevant que així ho aconsellen.
e) El judici oral, que és públic per imperatiu de la Llei, ha d'estar totalment obert a la Premsa, no només per interés informatiu sino també com a garantía formal de justicia.

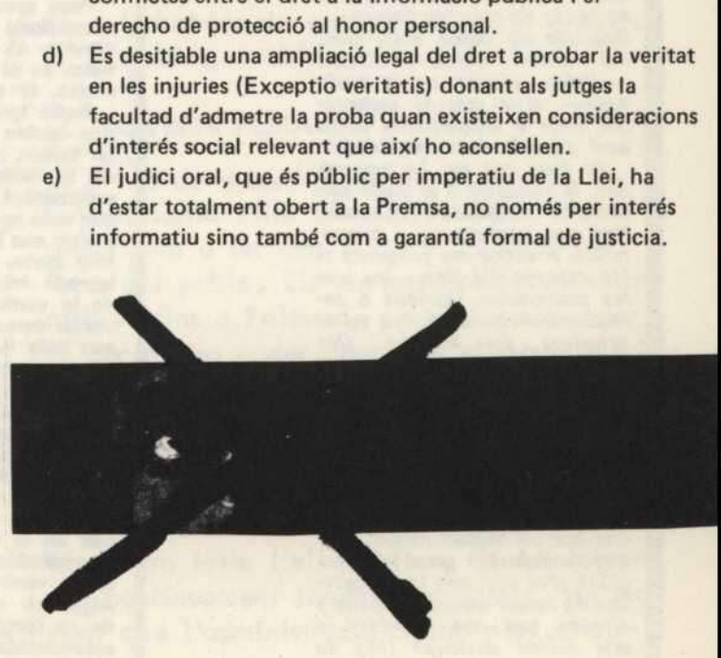

retallant

No a la violencia

Sr. Director de
EL CORREO CATALAN

El pasado día 12 tuve ocasión de ver «La casa de la pradera», película que nos ofreció TVE en su sesión de tarde, y quiero decirle que quedé gratamente sorprendido. Uno está acostumbrado a ver en el cine las violencias más sutiles y originales, las más claras lecciones de deshumanidad; las sorpresas siempre desagradables y crueles, el engaño, el robo, el crimen, el elogio de la venganza, la admiración por la traición, la alabanza por el castigo, etc. La serie «La casa de la pradera» ofreció a cambio ingenuidad, sencillez, humanidad, amor y sentimiento.

Muchas veces he hablado con «expertos en cine» y me han argüido que la violencia y crueldad que el actual cine nos ofrece, no responde más que a un noble intento de reflejar la realidad. Sí, tal vez ésta sea la realidad, pero creo que el valor documental que puedan tener estas películas realistas no es nada comparado con el daño y perjuicio que ocasionan. Son profetas de desgracia, avivadores de violencia, que sumen al espectador en el pesimismo y la desconfianza. Detrás de cada película —en la mayoría de ellas por lo menos—, resuena el «mensaje» o moraleja: «La humanidad está perdida», «Nadie juega limpio», «No confíes en los extraños», «Aprovéchate todo lo que puedas de los demás», «Matar, robar o violar es la ley de nuestro tiempo»... Después de oídos diez, cien, mil veces estos consejos —«fieles reflejos de la realidad»—, creo que el espectador llega a preguntarse si no será ésta la única realidad.

Yo creo que no. La ingenuidad, la sencillez o el amor son también realidades nuestras. Hay que mantenerlas y fomentarlas. A veces me pregunto si los señores del cine —los que las promueven, fabrican o seleccionan— no creen ya en la grandeza del hombre. ¿No creen ya que el hombre puede superar con esfuerzo estos condicionantes? Parecen divertirse recordándonos nuestra putrefacción, nuestra imposibilidad de superación. Opino que están socabando la resistencia de tanta gente que lucha por un mundo mejor. ¿Por qué tendrán tan poca imaginación? ¿Por qué son tan incapaces de lanzar mensajes vivos y alegres que nos impulsen a una acción positiva? (Me da miedo responder a estas preguntas. El negocio y la explotación pueden ser un buen móvil.)

Creo que fue a primeros de octubre, que después de una información acerca de los terribles asesinatos de tres policías armados, TVE ofreció una película en la que la primera escena era un asesinato a sangre fría. Así, imposible. ¿Cuándo entenderemos que sólo el amor vence a la violencia? Por su poca imaginación, por su sadismo y por su poca fe en el hombre, con estos señores del cine, yo no puedo estar de acuerdo.

Agradecido por su atención.
J. M. CARBO

Extret del "Correo Catalan"

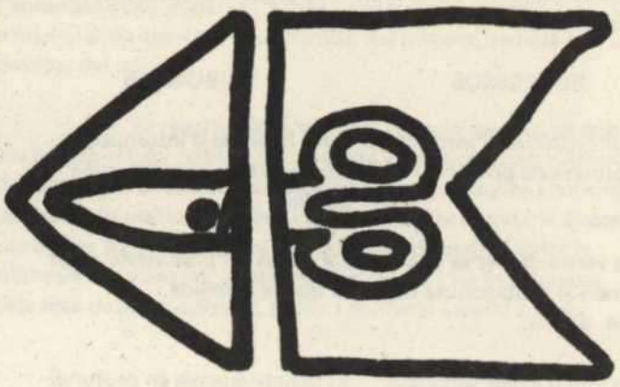

COMISION

¿Qué dirían ustedes si un anuncio en la prensa ofreciera la posibilidad de ganar hasta 45 (cuarenta y cinco) millones de dólares de comisión? Dirían que se trata de un «gancho» para que piquen los incautos, o que las empresas, en eso de querer dar una imagen de agresividad comercial, a veces se pasan.

Bueno.

Pues resulta que un agente o intermediario ha cobrado de USA los citados 45 millones, por un solo trato, en el negocio de la venta de armas. 45 millones de dólares.

Nadie ignora que los intermediarios suelen llevarse no sólo la mejor tajada, sino la más cómoda. Todo el mundo, empezando por las autoridades, dice que hay que ver, que esto no puede ser, que hay que acabar con los intermediarios. Mientras tanto, los intermediarios han logrado introducirse en el tinglado de la venta de armas, que es el sector comercial que parece contar con más futuro. Para ser exactos, con un espléndido futuro.

En Washington, lo de la venta de armas está rozando el escándalo. Es fácil imaginar la de implicaciones que tal tráfico puede suponer. Piensen que un agente vendedor de tales artículos está perfectamente capacitado para conseguir sus fines en la sombra. En algún caso, es probable que se trate de un ingreso «extra» para un paz gordo. Algo así: «gano dinero valiéndose de su cargo. Obtenga un fabuloso sobresueldo ofreciendo a sus amistades nuestros productos. Sólo le ocupará dos horas de sus tardes libres».

Y no es menos fácil imaginarse al intermediario con su técnica de persuasión: «Oigan, compren. Miren que el vecino se está armando hasta los dientes. Se lo digo por su bien». «Les advierto que si no se quedan con esta partida la ofreceré a X, país que puede llegar a ser una amenaza para ustedes.» Etcétera.

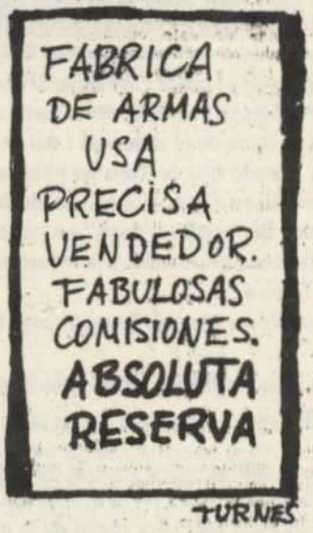

Tan sabrosas comisiones son capaces de hacer triunfar como vendedor a personas que no conseguirían colocar ningún otro producto. Son las cucarachas de la paz. Saldrían corriendo en caso de que se hiciera la luz, pero no parece que sobre tal asunto se vaya a echar luz, por lo menos toda la necesaria, la definitiva.

45 millones de dólares de comisión. No deja de ser reconfortante que exista tal euforia en una parcela de la industria, sobre todo en estos tiempos de crisis. Por lo tanto, hagan ustedes el favor de pensar con serenidad en el día de mañana. Si piensan serenamente en el futuro, estarán en perfectas condiciones de ir eligiendo el ataúd que más les convenga.

TURNES

Extret del Tele/Expres

LORENZO BARBERA

Lorenzo Barbera es home del poble; ho segueix essent.
Viu pel poble, i l'encarna de una manera impresionant. Deixà a Danilo Dolci (i els seus "monuments" diu ell) per això. Jo hi vaig anar amb les meves preguntes, no vaig fer-li més que la primera, de tal forma que ell encadenava l'aventura de la que em va parlar. Les objeccions queien, inútils, davant tota aquesta experiència profonament viscuda, explicada, encarnada.
No pot parlarse de l'home sense parlar de la seva lluita, o al revès. Però, ell no es dona importància i la seva seguretat em fa pensar en la força d'un pagès del Larzac. Ell no es diu NO-VIOLENT, no parla de no-violencia i potser demà...
El texte que segueix a continuació ha estat escrit amb l'ajuda de notes presses en una entrevista amb Lorenzo Barbera. L'estil escrit es força feble, però l'hem conservat perquè ens sembla molt pròxim al que es viu en la Sicilia Occidental.

En Gener de 1968 un terratrèmol arrassà la vall de Belice, al sud de Sicilia.
En 1969, un any després, un tribunal popular destinat per jutjar "les actuacions del Govern i dels homes que havien près compromisos que no es van respectar" és creat pels habitants de la vall.
Danilo Dolci no es favorable a aquesta iniciativa i és separà de Lorenzo Barberà. Ens dirà que aquest tipo d'acció s'assembla massa a un esperit de "dreta" i li fa por perque el poble li sembla incompetent per a jutjar amb tot coneixement de causa.
Barberà pensa que tots els metodes que fan participar al poble son bons: "Pensem que el poble ha d'ésser el personatje principal i no un comparsa de l'actor principal".
D'aquesta separació de Dolci, Lorenzo Barberà concluirà en la necessitat d'un treball encara més popular al costat dels habitants. Amb ells començarà a analitzar punt per punt cada projecte del Govern, que tracti de la reconstrucció.

El plan preveia 40.000 projectes. El govern havia enviat dos funcionaris que tendrien de dedicarse dos dies a cada projecte, el que feia en total 130 anys. i sumant-hi una successió de controls, autoritzacións i de transmissions jeràrquiques".
Messos i messos és discutí això en els pobles. L'ú de juny de 1965 tinguè lloc una assemblea general en la que les "autoritats governamentals" presents van fer promeses que no van complir mai.
Sota l'impuls de Lorenzo Barberà, un plan de "supervivencia" de la vall de Belice fou estudiat pels mateixos habitants. Comprenia els diferents problemes: exode rural, industrialització, mà d'obra, (hauria de crear 25.000 llocs de treball per a 200.000 habitants... Però va xocar molt aviat amb la desigualtat social: Si és construeix una presa pel reguívol, afavoreixerà igualment als grans propietaris que és "mecanitzaran" i acelerarán així el paro agrícol. L'anàlisis tècnic, és fa inevitablement polític.
El plan de supervivencia actua a tres punts bàsics:

- Industria de transformació agrícola.
- Producció de material per a la reconstrucció.
- Industries de consum de massa (vestits, mobles, mobles, sabó...)

EL GOVERN FORA DE LA LLEI!

El 5 i 6 de desembre de 1969, Belice convidà a Santa Nifa als ministres per a que responguin a un cert nombre de qüestions fetes pel poble. Els enviats governamentals arriben fins a Palermo, pero el governador té por de no poder controlar el moviment i els manté a Palermo. A Santa Nifa, alesho res. 6.000 sicilians declaren al govern fora de la llei" i decideixen no pagar ni els impostos directes, ni l'aigua, ni l'electricitat. La desobediencia civil s'instal.la.
El govern talla l'electricitat. Equips lograran continuament tornar a possar-la, de manera que l'administració acaba per cansarse.
L'esquerra clàsica italiana (partits i sindicats) està contra l'acció, pero la solidari-

tat local sorpren als homes de "l'aparell" i fa impossible tota acció de repressió (només el 2% de la població continua pagan els impostos) Es donà el cas que el recaudador d'impostos és convertí a la causa i abandonà el seu treball.
Les fulles de declaracions d'impostos, son recullides colectivament, reunides i despres enviades al president del govern Italià, gràcies a l'ajuda de funcionaris de correus que participen en l'acció. En aquest moment caldria un petit exèrcit per detindre a tots els que és neguen a pagar impostos. El govern esperarà un moment de feblesa per reprimir i detindre. Mentrestant, acorralat, declara exents oficialment d'impostos als habitants de la vall de Belice. Es carrega també l'aigua i l'electritat.
!L'EXERCIT REBUTJAT!

En una asamblea local, a Partanna, surgeix l'idea, a principis de 1970, proposada per dos joves: "Refusem el servei militar, perque l'exercit serveix el capitalisme i a les estructures centralistes que ens oprimeixen". Aquests dos joves van inmediatament de poble en poble en aquesta vall que "encara pot moure's" i en Abril de 1970 es creà el comite Anti-Leva.
El govern comença a tenir por, inicià una campanya d'intimidació amb visites de la policia a casa dels pares, convocatòries aillades etc. L'Assemblea intercomunal de Belice reacciona inmediatament i decideix que si un jove és cridat aïlladament, hi aniran tots junts i tots prendran la paraula perque (diuen) "Estan acostumats a discutir junts i prendre les decisions col.lectivament".
Un alt funcionari romà de la policia, acut al lloc dels aconteixements. Es troba en una assemblea de joves a Vita en la que ha estat adoptada una tècnica d'animació de grup: Un president dona la paraula a qui li demana.
Cada jove parla aleshores del que coneix, del que viu i veu: "Tots els orpimits son pobres... Molts militars i policies son pobres també "Sabem perquè som pobres" "Sabem el paper opressor de l'Exèrcit" "Coneixem la història dels nostres pobles i habitants" "Sabem que els mafiosos no els detenen mai"...
L'ú de juny de 1970, dia de reclutament, hi ha prevista una manifestació a Palermo, però des del matí en cada poble, la policia para els autocars. Els joves prenen aleshores cotxes i continuen en direcció a Palermo, l'exèrcit bloqueja totes les

carreteres i la policia detingué a tots els que posseeixen carnet de conduir. Continuen a peu i és troben amb una barrera impresionant, en la que s'entereh de que estan en "sedició" i que l'exército té ordre de disparar.
Organitzen allà un campament. Al tercer dia, el ministre de Defensa va a Palermo amb dos joves conscrits. El ministre proposa una exenció del servei militar a tots els joves de Belice. La delegació demana un servei civil per a la reconstrucció, el ministre accepta.
Després d'un dia i una nit de discusions, i dubtes, s'adopta això per l'assemblea que es separa. En el poble es posa un petit campament, on hi estan exposades les promeses del ministre en uns cartells.
A la nit, quan estan cansats, soldats ajudats per mafiosos van al campament. Hi ha provocació, detenció i set (i amb ells Barbera) són empresonats.
La mateixa nit, la policia va a casa dels cridats a "files", i els detè i els porten al quartel. El despertar és dur a Belice, i s'està prop del descoratjament.

3.000 OBJECTORS POPULARS

D'aquest aparent fracàs sorgeixen anàlisis estratègics i una gran acció és organitzada per el novembre: 1.000 persones de Belice van a Roma i organitzen un "sit-in" davant l'Assemblea Nacional" per obtenir una llei sobre el Servei Civil i diners per a la reconstrucció.
Obtenen permisos per reunir-se amb tots els homes del govern, jefes de partit, i el responsable de la R.A.I. (Radio televisió italiana) als que obliguen (amb ocupació dels locals) a programar una emisió de Belice realitzada per ells mateixos.
Barbera i els seus companys, semblent que han tret una gran experiència del "sit-in" romà. És donaven compte de que el partit comunista, estaria contra ells en tots els problemes de desobediència civil) o presió sobre el parlament. De fet, en els enfrontaments amb la policia, el partit no els apoiarà.
La segona experiència fou la trobada i tracte quotidià amb els homes que són policies S'instaurà el diàleg i va apareixer una solidaritat de clase amb els policies; molts d'ells eren gent del Sud, que havien entrat a la policia per evitar l'emiaració.

Així quan va començar a ploure a Roma, les gents de Belice decidiren montar una tenda, lo que els hi va ser negat. Com que no varen fer-ne cas, la policia ordenà la càrrega, però ni un policia es va moure excepte el jefe" que és trobà aviat. en el cap d'amunt del pal.
Al sèptim dia del "Sit-in", tots els problemes és van resoldre, menys el que és referia a l'exèrcit. Aquella tarda, el poble sicilià, va prendre la paraula a Roma. Comença suaument amb la veu de una dona que per el microfon, desvetllà els escàndols coneguts per el poble i silenciats per els de dalt. Un darrera l'altre tots parlen s'expresen fins a l'intolerable. lo que porta una nova decisió de "càrrega". Per segona vegada els policies es neguen. Finalment reforços vinguts de l'exterior (que no coneixien res de l'assumpte) esbargeixen allò amb gran brutalitat. Hi ha 47 detencions i ni una resposta violenta per part dels manifestants.
Després de 10 dies i 10 nits de "sit-in", es vota una llei el 30 de Novembre de 1970. Concedeix 4 anys d'un servei Civil a 3000 joves de Belice (Quintes del 1950 al 53).
Barbera insisteix en el no-elitisme d'aquesta acció. Es la primera objecció col.lectiva d'aquest gènere al món: "els obrers estan contra l'exèrcit, no per raons religioses, morals o intelectuals, sinò perque saben que l'exèrcit està contra ells."

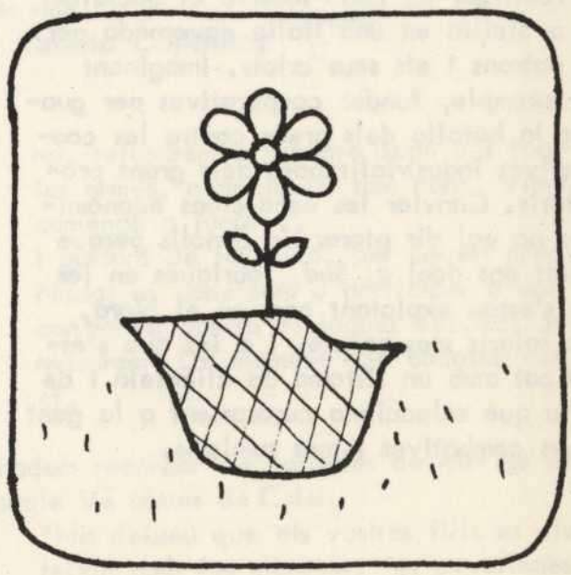

AVUI

He preguntat a Barbera sobre la no-violència. La resposta ha arribat ràpida, fort: "No és té de predicar la no-violència". Està al costat dels oprimits" i aleshores un moment més tard: "En principi sóc no-violent.

En 1970-71 és van crear 15 cooperatives en la vall per la reconstrucció, 500 persones participen en elles. Avui 6.000 treballen en cooperatives vitivinícoles i més de 2000 en cooperatives que prenen cura de les oliveres com que els bancs presten solament a interessos molt elevats Barbera acaricià l'idea de crear un banc que deixi a baix interes i que el balanç, estaria assegurat per el diner dels inmigrats.

Barbera, per les cooperatives, no lluita unicament per el pla econòmic; "la força de la cooperativa, -diu-, no està en la força econòmica, sinò en la lluita solidària contra l'enemic".

Al marxar, vaig llegir un projecte de cooperativa que definia així la seva orientació general:

"Aquesta lluita ha d'ésser una lluita d'atac per canviar les condicions polítiques i en consequència les condicions econòmiques de les regions subdesenvolupades. Canviar les condicions polítiques, vol dir, destruir el sistema de paràsits (buròcrates, intermediaris, grans propietaris, mafia) que ens explota.

Canviar les condicions econòmiques no vol dir realitzar en certa mesura el Socialisme a Sicilia en una Italia governada per els patrons i els seus criats. Imaginant per exemple, fundar cooperatives per guanyar la batalla dels preus contra les cooperatives industrialitzades dels grans propietaris. Canviar les condicions econòmiques no vol dir plorar de genolls perque l'Estat ens doni al Sud, fàbriques en les que s'estan explotant com en el Nord, amb salaris més baixos, i a les que s'esta ficat amb un sistema de clientela i de mafia que selecciona curosament a la gent menys combatives i més sumisses.

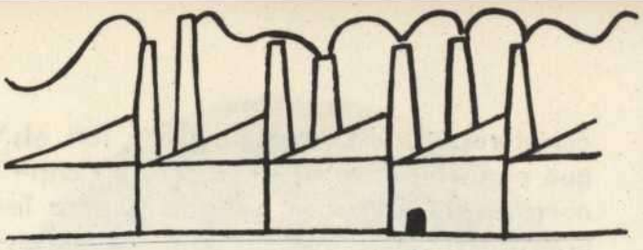

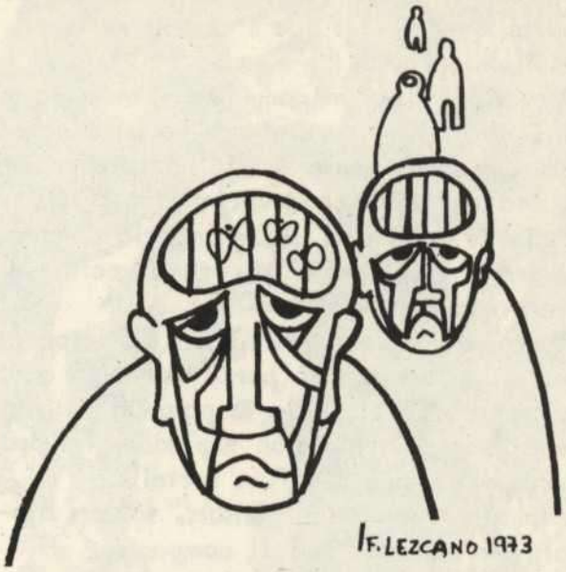

Canviar les condicions econòmiques vol dir, lluitar per fer arribar directament a les mans de la població el diner destinat al desenvolupament de manera que els mateixos proletaris siguin qui decideixi treballs de decideixi treballs de dessenvolupament, els realitzin i els dirigeixin per els seus interesos.

Es clar que aquesta lluita econòmica, està molt unida a la lluita política, de la que hem portat abans. És clar que la lluita contra l'explotació no podrà a llarg plaç, canviar el sistema, sinò va acompanyat d'una lluita política, si aquests objectius, mantenen la recerca de diners o la productivitat a tot preu dels treballs de desenvolupament creats, deixant de banda el treball de maduració política, elevació del nivell cultural dels treballadors, si no s'intenta establir unions sòlides amb les forces sanes dels ciutadans (per exemple, estudiants en lluita contra l'escola que els prepara per el paro o l'emigració) si no s'uneix a les lluites obreres que puguin néixer, si no les estimula, si no s'estableixen i mantenen contactes amb els emigrats que lluiten al Nord i a l'extranger i, al cap, si no s'introdueix a la pràctica de tots els dies en la perspectiva de fer una organització revolucionària a escala nacional. Aquest es l'esperit en el que volem treballar.

Georges PIDIER

Lorenzo Barbera, Centro di Estudi,
Vallée du Belice 91028 Partana, ITALIA

(Tret d'"Alternatives non-violentes nº3)

JOCS I JOGUINES

Si hi ha una qüestió respecte a la qual em sento perplexa, aquesta és la qüestió dels jocs i les joguines. De primera intenció no dubtaria ni un instant d'inclinar-me a favor de la desaparició de les joguines bèl.liques. El raonament sembla molt clar. No donem als infants imitacions d'armes i aquests infants convenientment apartats de tota cosa que s'assembli a una pistola o una porra no sentiran mai la necessitat d'usar una pistola o bé una porra. Quantes vegades he lamentat que als nens se'ls ensinistri en l'art de la garrotada seca i a les nenes en l'art de fer coudinetes. A partir d'aquí serà fàcil explicar el mascle com l'ésser violent i la femella com una fava tendra. Evitem, doncs, una cosa i una altra, però sobretot evitem que el nen tingui a les mans res que s'assembli a un tanc o una metralleta.

Però després d'haver meditat sobre aquest món meravellós que hauríem d'aconseguir amb una sana pedagogia, m'assetja un dubte molt greu. Tenint en compte el grau de violència que ens volta, és prou honest negar-ne l'existència a la criatura que està aprenent a viure? Algú, portant l'argument a l'extrem, em diria: I bé, no l'has pas d'ensenyar a prostituir-se, atès que existeix la prostitució!

M'apresso a contestar que no, que no, que no es tracta d'això. Sembla que queda clar, en la doctrina més corrent, que l'infant té a l'abast així que va a escola, que això de la prostitució no està gens bé. Però, i amb la violència passa el mateix? Ben segur que no. La criatura així que comença a usar les més elementals formes de llenguatge descobreix un món ple de forces contràries en lluita i així que li donem accés als estudis seriosos comença a aprendre que el món on vivim l'han fet els que han guanyat les batalles. ¿Algú s'ha entretingut a comptar mai les batalles del món que ens hem après de memòria? ¿Com ho hem de fer per amagar al nostre nen no bel.licós tantes i tantes batalles? ¿Dient-li que no en faci cas, que la Història, la gran Història no és un cosa seriosa, que els herois de l'Imperi Romà des del llegendari Eneas fins a Constantí passant per Cèsar eren tots uns bandarres?

Que consti que no m'he cregut mai la hipòtesi de la innata violència i que més aviat m'inclino a creure que els homes aprenen a ser violents a base de garrotades, i que accepten la violència per gandulería i mesellisme.

Recordo que, en aquell film tan discutit i tan maltractat de Zefirelli sobre la vida de sant Francesc, hi havia un tros que em va fer un gran efecte; em refereixo al gran espant de Francesc quan es troba cara a cara amb la guerra. No tots els homes tenen el poder d'espantar-se enfront la terrible estupidesa de la violència.

Això fa que molt sovint em pregunti: ¿Rera aquest beat entusiasme pel desarmament infantil, no hi ha una culpable hipocresia? Perquè no hi ha dubte que sempre serà més fàcil desarmar un infant que una persona gran. I a més, si no desarmem els grans, com podem estar segurs que aquest infant no es trobarà amb una arma a les mans tant si vol como si no vol?

No és que cregui tampoc que l'infant és bo per naturalesa i que la civilització el perverteix, així que es posa a viure l'infant ja és un ésser civilitzat i és savi d'una enorme saviesa col.lectiva que se'l fa seu abans ell no hagi après a refusar. L'infant és un més de nosaltres i potser el secret de la seva bona voluntat pacífica no s'ha de resoldre a nivell de joc, sinó de vida.

Maria Aurèlia Capmany

Extret del "El Correo Catalàn" 2 d'Octubre de 1975

Si, això és:

Sols un desarmament infantil es una hipocresia. Si no desarmem els grans, l'infant es trobarà tant si vol com si no un arma a les mans. La bona voluntat pacífica s'ha de resoldre en la vida.

La Gran Història es cosa, tristament, molt seriosa, això no excusa de dir que Cesar i Napoleó han estat uns bandarres.

No, els homes no ens espantem enfront la terrible estupidesa de la violencia.

Bé, direm no als jocs i joguines d'infants i dels grans. Direm no a comprar una pistola perque els "reis" poguin començar a ser pacifistes altra vegada. I direm no als Reis que aquest any a Espanya tenen un pressupost pels tres exercits de 1 . . . milions de pessetes. I direm no, refusarem a prendre quan ens toca les armes, quan ja no som nens. Vinga comença a jugar...

I parlant de tot això, per aquest proper Nadal us convidem a participar a una campanya contra el joguet bél.lic. Ja us avisarem. De moment que cadascú comenci.

Podem recordar les paraules de Mi-Tse del segle Vé abans de Crist:

"No deixeu que els vostres fills es diverteixin amb les mosques, les papellones i els ocellets. No solsament perque podrien fer mal a aquests éssers vius, sino també perque aquestes pràctiques desperten ens els seus joves cors, l'instint de la crueltat i de la mort."

GOCE

FETS CATALANS III

EXPANSIÓ CATALANA A LA MEDITERRÀNIA

Al mancar-li, ja, tota esperança a Occitània, sembla que Catalunya s'haurà de conformar amb expansions hispàniques. En conquestes sobre els sarrains.

Aquesta possibilitat s'acaba al ser cedit Múrcia al rei castellà, en temps de Jaume I, i acabarse per a Catalunya la seva zona d'influència estipulades per reis precedents. Tancades, doncs, totes les barreres tan al nord com al sud, només li resta una sortida: el mar. A partir d'ara passaran d'èsser unes conquestes D'integració nacional a una expansió imperialista.

El fill de Jaume I, Pere II, es casava amb Constança de Sicília, legítima hereva d'aquesta corona; el seu pare havia mort en mans de Carles d'Anjou, el qual aspirava a formar un vast imperi mediterrà amb les conquestes de Nàpols (1266) i Sicilia (1269) destronant als seus legítims gobernants; i aspirva, encara, al Imperi de Constantinoble. L'infant Pere anhelava justament el regne sicilià; degueren influir notablement en aquestes aspiracions, tan la seva esposa (desitjava la revenja) com els diferents personalitats que havien vingut a Catalunya amb la reina Constança.

Abans d'acometre la conquesta de Sicilia, Pere II hagué d'afrontarse a dues revoltes internes; la primera dels sarraïns de València i la segona d'alguns nobles de Catalunya. Les dues revoltes foren sotmeses per el rei, que poc tems després retornava als barons revoltats totes les seves posecions. Cap dels dos grups ja no tornarien a sublevarse contra la reialesa, al contrari, ajudarien al rei en les seves empreses militars.

El rei català, mentre feia els preparatius per l'empresa, anava enfortint els lligams internacionals, amb Portugal i Anglaterra, mitjançant casaments polítics; anava acelerant les bones relacions amb els territoris italians, com també amb el papa Nicolau III.

Quan tot semblava preparat sortí un greu inconvenient, el 1280 mort el papa Nicolau III. El rei francés, aprofita l'ocasió i empresona sense miraments als cardenals que li eren contrari i gràcies a la seva influéncia logra posar al soli pontifici a un cardenal francés, seria Martí IV (1281). El gran poder que li podia haver donat el papa al rei català en la seva empresa a Sicilia queda, ara, totalment transgiversada. Malgrat el contratemps el preparatius continuen; la fase final dels aparellaments bèl.lics duraren desde principis de 1281 fins al maig del 1282. En aquesta expedició, que partí el 6 de juny de 1282, hi pren activa part els almogàvers, gent guerrera per excelència i avesat a qualsevol tipus de lluita.

En principi l'estol català es dirigí cap el nord d'Africa, al port d'Alcoll en la costa tunesenca; hi buscava una base militar i ajudar a Ibn-Al-Uazir, senyor de Cosntantina, però el seu axili arribà tard, ja que aquest havia estat mort i vençut per les tropes del sultà. El rei català hagué de fortifivarse a Al-Coll. Des d'allí envià un missatge al papa demenant ajut per continuar la croada contra els sarraïns. L'intenció del rei Pere era la de somètre's a la decisió del papa; si aquest decidia enviarli ajut i declerar la seva empresa com a croada, fer-la. Però en cas de refús per part de Roma, del que estava quasi convençut Pere II tenia via lliure per fer la conquesta de Sicilia, i així fou.

En aquells moments Carles d'anjou havia arribat a Sicilia, amb el seu etxèrcit, per portà a terma la conquesta del imperi bizantí; cosa que encengué encara més als sicilians i busquessin l'ajut del rei català, car ells eren massa febles per oposar-se al francés. A començaments d'agost es feren negociacions amb els catalans, a Palerm, oferint la seva corona al rei Pere. Després de sospesar les possibilitats del seu etxèrcit, a finals d'agost, Pere II es fa a la mar cap a Sicilia. Amb la seva conquesta (1282) s'inicia tota l'expansió catalana per la Mediterrànea i l'illa serà la futura base de tot el trànsit marítim i comercial català.

Davant l'èxit de Pere II el Gran, el papa decreta la seva excomulgació i la destitució de totes les seves terres i inicia una croada en contra seu; és ben clar que no movia al papa cap motiu religiós, sinó polític, lligat com estava a la casa de França. Pere el Gran es trobà de sobte enfrontat obertament contra els dos grans poders d'aquell temps: França el ontificat. Però malgrat les greus adversitats de la croada en sortí victoriós en tots els fronts; tan terrestre foratgitant l'invasió francesa que arribà fins a posar setge a Girona, com per mar en que es destacà enormamanet l'almirall Roger de Llúria, que es convertí en senyor de tota la mediterrànea occidental. Els almogàvers altre cop demostraren la seva força en el combat, esmicolant l'etxèrcit invasor després del setge de Girona.

Després del triomf del rei català, una gran prespectiva d'expansió se li presentava, enfront dels seus adversaris, desfets i vençuts. El primer pas que intentà fou la conquesta de Mallorca, en mans del seu germà Jaume, que havia estat al costat dels croats. Però a punt d'empendre l'expadició el rei enmalaltí ràpidament i morí l'11 de novembre de 1285.

Durant el regnat de Pere II el Gran, Catalunya veu una

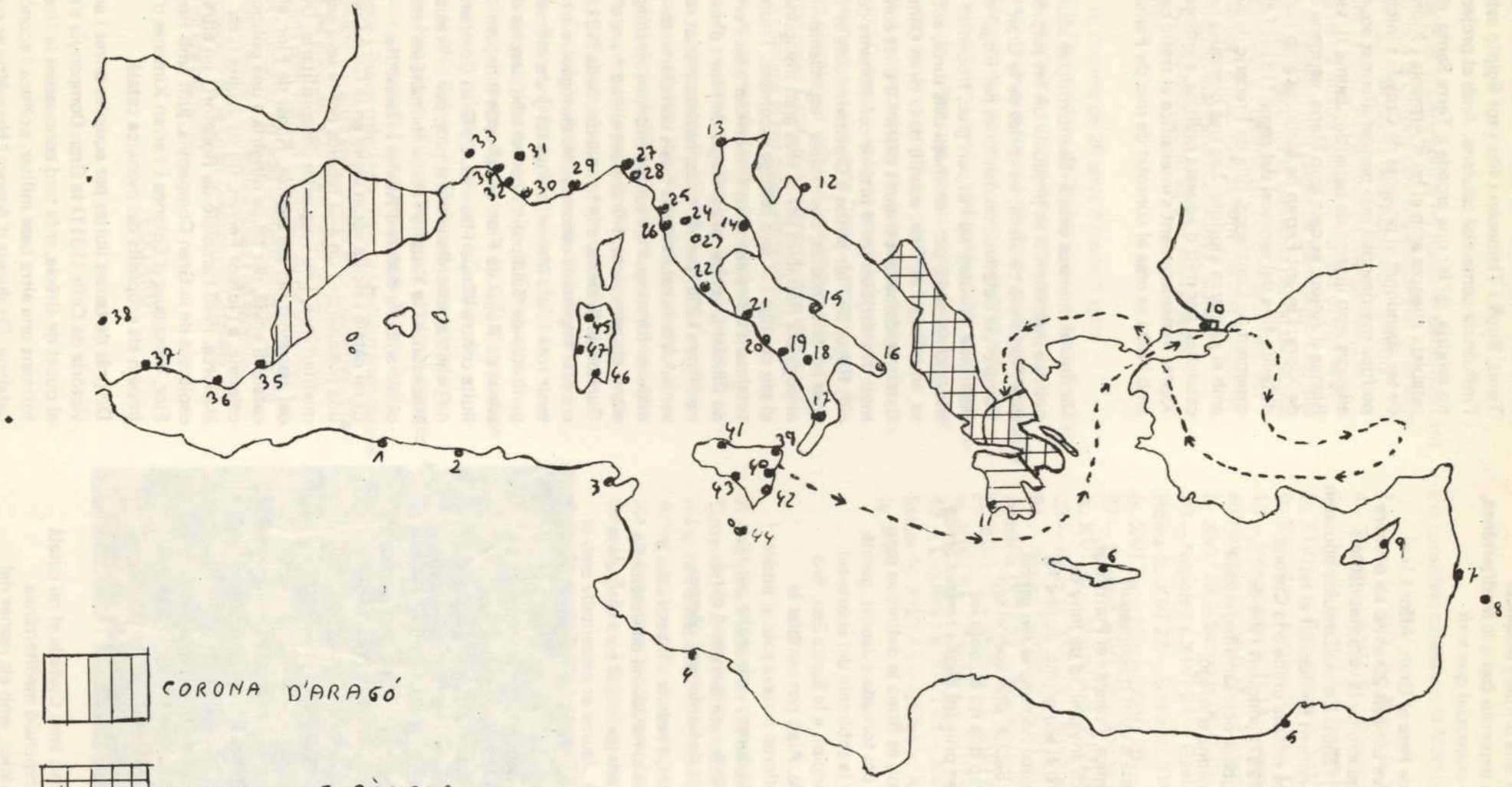
CORONA D'ARAGÓ
ATENES - NEOPÀTRIA
EXP. DELS ALMOGÀVERS
CONSOLATS CATALANS

puixança constant, esdevé una primera potència marítima i inicia una gran expansió cap a la Mediterrània, iniciant així el gran poble comercial que serà Catalunya.

Succeí a la corona el fill de Pere el Gran, Alfons II el Franc o el Lliberal, contava tan sols 20 anys. La primera cosa que feu fou la continuació de la voluntat del seu pare, conquerir Mallorca (1286). Els mallorquins oposaren poca resistència i feren jurament de ficelitat al rei català. Novament Mallorca restava unida a la Corona d'Aragó. L'any següent (1287) conquerí l'illa de Menorca, que restava en poder dels sarraïns, encara que era tributaria de la Corona d'Aragó.

Quan Alfons el Lliberal està a punt d'aconseguir una pau amb els seus enemics, França i el Pontificat, mort en plena joventut (25 anys) el 18 de juny de 1291. El succedix en el tro el seu germà, Jaume II, rei de Sicilia. El nou monarca nomena al seu germà, Frederic, no com a rei de Sicília, sinó com el seu lloctinent; per fi un príncep que no accepta les particions del seu regne; en principi Sicilia restava unida a la Corona.

Pel juny de 1295, a Anagni, es firma la definitiva pau; per aquesta pau Mallorca era tornada a Jaume, germà d'Alfons, encara que sota la sobirania del comte-rei. Sicilia seria entrega, enprincipi, a la Santa Seu, fins decidir a qui era entregada. Això pot semblar la desfeta catalana; però Mallorca restava sota el poder central i Sicilia seria regida durant varis segles per la dinastia catalana. A més com a compensació el rei català rebia les investidures de Sardenya i còrcega.

Malgrat els acords d'Anagni, Frederic s'investí com a rei de Sicilia. El Papa cridà al rei Jaume de Catalunya, per tal de que sometés al seu germà(tal com estipulava l'esmentat tractat de pau). Jaume es presentaba amb el seu estol a Sicilia al julio de 1299 i aconseguiex una victória naval sobre el seu germà. Aquesta victória semblava obrir el camí de Jaume per a la sumisió de l'illa. Però l'intenció del rei català era salvar les aparences i mantenir una dinastia catalana a Sicilia, així fou. Després de retirarse de Sicilia digué als aliats que Frederic estava completament vençut i que ells es retirava de la lluita; ni França ni el Pontificat podien vèncer les forces catalano-sicilianes de l'illa, la qual restà en poder de Frederic; la seva senyoria era reconeguda en la pau de Caltabellotta (19 d'agost de 1302).

Deixem per uns instants l'expansió cap la Mediterrània, per esmentar l'ampliació de les fronteres catalanes dins la Península. En les lluites del català contra Castella per tal de posar en el seu tro a Alfons de la Cerda, empresa que fracasà, el rei Jaume II amplià les seves fronteres amb les ciutats d'Alacant, El, Cartagena, Oriola i Guardamar, límit dels actual Països Catalans).

Després de les lluites i la pau amb Castella el rei català tornà a posar els ulls a la expansió mediterrànea. Inicia una política diplomàtica, amb els regnes del nort d'Africa, que li permetia de tenir en ells uns aliats, així com importants contactes comercials. Països com Tunis, Bugis i Tlemecòn i fins i tot Egipto estaven sota l'influència comercial catalana. Amb el projecta, que no reixiria, de fer una croada a Terra Santa, el català estableix aliances amb el rei d'Armenia i Xipre. Després de ser abandonat el projecta de Croada s'inicia una política matrimonial que permet afermar aquestes aliances amb lligams de parentiu; Jaume II, vidu de Blanca d'Anjou, es casa amb Maria, germana del rei de Xipre; l'infant Ferran de Mallorca amb Isabel d'Ibelín, filla del senescal del regne (1315) i el casament de Constança. filla de Frederic de Sicilia amb el monarca xipriota. Les tres branques reials catalanes, per mitj d'aquesta política, s'enlleçaven amb Xipre. Inmediatament s'intensifica el tràfic català amb l'illa i es crea el consolat de mar de Famagusta.

Mentres el monarca català desentrrotllava aquesta política matrimonial es produeix un fet sorprendent dins l'expansió catalana; les gestes de la Gran Companyia Catalana, comandades per Roger de Flor. Andrònic Paleòleg, de l'imperi grec, trobantse en una situació delicada, per l'amenaça dels turcs, entrà en contacte amb Roger de Flor, cabdill de la Gran Companya Catalana, demenant-li ajut i oferint-li unes condiciones molt avantetjoses per a tots els components de l'expadició, Roger de Flor arriba a Constantinoble al 1303, amb les seves hostes, compostes especialment per almogàvers (temibles per la seva gran disciplina militar, el seu coratge i la seva ferotge escomesa. Triunfaren totalment sobre els turcs, fins arribar a les Portes de Cilícia. L'assassinat de Roger de Flor i d'altres cavallers (1305) per els grecs, havient portat la venjança dels catalans, els quals derrotaren de la mateixa forma que als turcs i més tard als búlgars, els alans, els genovesos, i finalment el duc franc d'Ate nes, Gualter de Brienne, a la batalla del Cefís (1311). Amb aquesta imparable escomesa els almogàvers arriben a tenir tota l'Asia Menor, menys les grans ciutats. La península de Gal.lípoli es converteix, després de l'assassinat de Roger de Flor, en un estat indepent català en lluita contra l'imperi bizantí. La Gran Companya Catalana penetra, encerclada d'enemics, per la Tràcia, la Macedònia i la Tessàlia i acaba formant un estat català amb els ducats d'Atenes i Neopàtria.

El rei català i sicilià vàren veure en la Gran Companyia una possibilitat i un ajut fabulós per la seva expansió mediterrànea, i no volgueren desaprofitarla. Després del assassinat del seu capitós, Roger de Flor, el rei català hi envià, per tal de dirigirla a una política més catalana, a l'infant Ferran, fill de Jaume II de Mallorca. Però l'ambició de Rocafort, un altre dels capitosos de la Gran Companyia, junt amb Roger de Flor, Berenguer d'Entença i Ferran Ximenes d'Arenós, impedí els propòsits del monarca català.

Després de tantes lluites per aquelles terres i amb la victòria de Cefís (1311) la Gran Companyia s'extableix al ducat de Grècia, més tard conquesten la Neopàtria formant una altra base militar, política i econòmica catalana. Els ducats d'Atenes i Neopàtria es converteixen en ducats catalans independents; fins al 1377, en

temps de Pere el Ceremoniòs no passaren definitivament a pertànyer a la Corona catalana-aragonesa, onze anys abans de caure en poder dels Acciajuoli, senyors florentins (1388). Al Partenon d'Atenes oneja la bandera de les quatre barres, la llengua oficial és el català i es regeigen pels satges de Barcelona. I els que feia poc havien rebutjat la sobirania del rei de Sicilia, ara demenaven a Frederic III, un dels seus fills, per a jurar-lo com a duc. Així es formava una espècie de confederación marítima (Catalunya, Mallorca, Sicília, Atenes-Neopàtria) amb la sobirania de Catalunya.

Jaume II, després de 25 anys d'haver-li estat conferida l'investidura de Sardenya per el papa Bonifaci VIII, es decideix a emprendre la seva conquesta. L'empresa tenia que topar amb dues repúbliques italianes la de Génova, que no podia veure amb bons ulls l'expansió catalana per la mediterrània i la seva hegomonia comercial, i Pisa que ocupava l'illa des del segle IX, en que van ajudar als natius a treure a fora als sarraïns. Les operaciones de conquesta duraren un any (1323-1324) degut a la forta resistència pisana, principalment a la ciutat de Càller. La conquesta de l'illa per els catalans provocà una encara mès forta virulència entre Catalunya i Gènova, que veia en la pujança catalana el seu propi enfonsament.

Amb la conquesta de Sardenya es pot dir que finalitza la expansió catalana per la Mediterrània, en quan a conquestes de territoris i la seva anexió o dependència a la Corona d'Aragó. L'expansió comercial encara anirà augmentant, creant consolats catalans per tota la costa del mar en les ciutats importants, principalment en la península italiana i a l'illa de Sicília. Consolats com els d'Alexandria, Damasc, Beirut, Trípoli, Tunis dònen fe de la penetració marítima i econòmica de Catalunya.
Al finalitzar el regnat de Jaume II (1327) el panorama era el següent: príndeps catalans a Catalunya i València, a les Balears, i a Sicilia; ducats catalans a Atenes i Neopàtria, l'illa de Sardenya catalana; estretes relaciona comercials i dinàstiques amb Xipre; Tunis Tlemecèn i Bugia tributaris. Tota la Mediterrània estava d'una manera o altra relacionada amb Catalunya. Era una de les épòques més floreixents de Catalunya, amb noms com Ramon Llull, Arnau de Vilanova i Ramon Muntaner (el gran cronista de gran part de les conquestes per la mediterrània i en especial de l'expedició de la Gran Companyia Catalana, de la que ell era membre).

EDUARD

Els consolats catalans a la Mediterrània

1– Alger (s. XV) 2 – Bugia (s. XIV) 3 – (s. XIV) 4– Trípoli (s. XVI) 5 – Alexandria (s. XIV) 6 – Candia (s. XV) 7 – Beirut (s. XIV) 8 – Damasc (s. XIV) 9 – Famagusta (s. XIV) 10 – Constantinoble (s. XIV) 11 – Modon (s . XV) 12 – Senia (s. XV) 13 – Venècia (s. XV) 14 – Ancona (s. XV) 15 – anfredonia (s. XV) 16 – Otrant (s. XV) 17 – Tropes (s. XV) 18 – Sacco (s. XV) 19 – Siracusa (s. XV) 20 – Nàpols (s.XIV) 21 – Gaeta (s. XIV) 22 – Roma (s. XV) 23 – Siena (s. XV) 24 – Florència (s. XV) 25 – Pisa (s. XIV) 26 – Liorna (s. XV) 27 – Génova XIV) 28 – Scona (s. XIV) 29 – Niça (s. XV) 30 – Marsella (s. XIV) 31 – Avinyó (s. XV) 32 – Arlès (s. XV) 33 – Montpeller (s. XIV) 34 – Aigües Mortes (s. XIV) 35 – Cartegena 36 – Almeria (XV) 37 – Malaga (s. XV) 38 – Sevilla (s. XIII) 39 – Mesina (s. XIV) 40 – Catània (s. XIV) 41 – Palerm (s. XIII) 42 – Siracusa (s. XIV) 43 – Liquata (s. XIV) 44 – Malta (s. XIV) 45 – Sàsser (s. XIV) 46 – Càller (s. XIV) 47 – Cristany (s. XV)

A més els consolats de Quios davant les costes de Turquia; Pera, prop de Constantinoble; Ischia en una illa enfront Nàpols; Berra-Martigues entre Marsella i Arlès; Lípari, petita illa enfront Sicilia i en aquesta illa els consolats de Mazzara, Lentini, Ragusa, Agrigent, Sciacca, Tràpani i Castellamare.

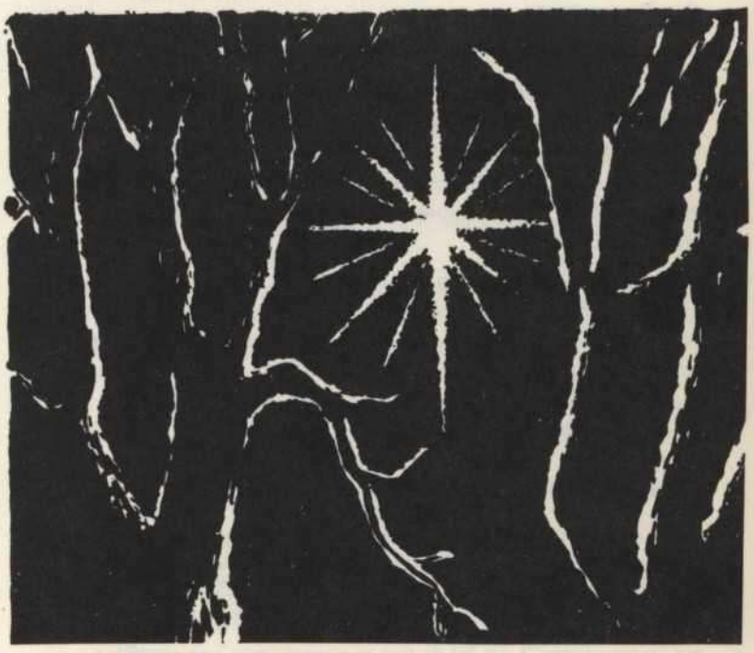

RACISME i APARTHEID { TERCER MÓN

1) Si bé l'article d'avui està dedicat al racisme de Sudàfrica, no pensem pas que només hi hagi racisme a Sudàfrica, ni que el problema del racisme sigui el color. Al contrari: creiem que el racisme forma part ben clara de la ideologia de la nostra societat, que reprodueix —a nivell pragmàtic les desigualtats socials; que es justifica a sí mateixa procurant que les teories de la desigualtat social escevinguin cregudes per tothom: la nostra pretesa "superioritat cultural" per damunt dels obrers manuals, el menyspreu envers gitans i immigrats, són també racisme: el racisme de la societat de classes. I de la mateixa manera que —tot i acceptant la necessitat d'anàlisis científiques— només la praxi revolucionària podrà arribar algun dia a trencar la societat classista, creiem fermament que— ultra les explicacions biològiques i científiques que es puguin doner contra el racisme— només una presa de posició clara i contundent l'eliminarà.

2) Tanmateix la nació de raça ha estat present al llarg de la Historia; però és només a partir del segle passat quan podem parlar del racisme com a doctrina: la influència de les troballes evolucionistes feu pensar que notser el concepte de "raça" (confonent raça amb color) podria explicar les grands diferències de progrés assolides per les distintes civilitzacions. Una doctrina errònia pot portar molts veneficis; i a partir d'aquí, els governs europeus de l'època propagaren la doctrina del racisme, consistent en:

a.— la convicció de què hi ha diferències innates i immutables de valors entre els grups humans.

b.— la representació convencional de les característiques hereditàries dels membres d'aquells grups.

De la qual teoria es treuen tres conclusions pràctiques:

1.— Hi ha races superiors i inferiors.
2.— Qualsevol individu de la raça superior és millor que qualsevol individu de raça inferior.
3.— La "barreja de races" rebaixa la categoria de l'individu de raça xuperior.

La rèplica de la ciència es basa en dos fets:

1er.— El concepte de raça-color és acientífic; caldria parlar, més aviat, de multitud de grups humans amb històries evolutives diferents i, per tant, amb diferències.
2on.— Aquestes diferències són secundàries en relació al tronc comú (Homo Sapiens) i, en tot cas, no tipificables en individus concrets.

Malgrat la aportació de la ciència, però, la ideologia racista existeix; l'acceptació pragmàtica que li dóna molta gent, com a component de la ideologia que interessa a segonsqui, és un fet social que ha estat usat com a justificació del racisme. Racisme que ha estat portat a terme, sobretot, a la primera meitat d'aquest segle, per les doctrines hitlerianes; i que avui té el seu exponent més flagrant en la política d'apartheid de Sudàfrica, copiada fidelment pel govern de Rodhèsia.

3) A Sudàfrica, les explicacions "biològiques" de l'apartheid han estat succeïdes per explicaciones socials i culturals, més difícilment rebatibles (en darrer terme, sempre és qüestió d'opinions; i ja sabem que les opinions que no interessen solen ser "comunistes"). El fet és que el govern creu que el millor es un "desenvolupament separat de races", de manera que caduscuna s'espabili —tenint en compte que la blanca és superior i, per tant, ha de tenir més drets i menys limitacions — impedint el contacte de races en qualsevol qüestió que no sigui el treball.

Per a donar una explicació al fet racista, haurïem de considerar alguns fets:

—L'economia sudafricana és potser la més important de l'Africa; quant a la mineria és, sense dubte, de les primeres del món.

— Aquesta economia és, però, depenent de l'exterior, sobretot pel què fa a la comercialització dels productes.

— El recolzament econòmico-polític té com a contrapunt una sèrie d'inversions estrangeres al país, calculades en 5.300 milions US$ per al període 1950-70. Els principals inversionistes són: Gran Bretanya, U$A, França, Suïssa i RFA.

— Sudàfrica practica, semblantment al cas brasiler, un imperialisme econòmic a la zona Austral de l'Africa.

— En general, la classe proletària sudafricana coincideix amb la raça negra, mentre que les classes mitjana-alta i burgesa coincideixen amb la raça blanca. La lluita contra el racisme esdevé, doncs, una lluita de classes.

— Els drets refusats a les races no blanques i les mesures repressives, asseguren —tant als inversionistes nacionals com estrangers— una mà d'obra barata i poc reivindicativa.

4) El primer peu colonitzador que trepitjà el territori d'El Cap pertanyia a Jan Van Riebeeck (1652); després d'elle, els primers colonitzadors (boers), també holandesos, estengueren per la zona una economia d'explotació agricola amb mà d'obra esclava. Eren els temps en què un negre batejat esdevenia lliure: fins al segle passat hom no s'adonà que els descendents de Cam no tenen ànima.

Malhauradament, però, degut a la guerra anglo-holandesa (1780-1783) i les guerres napoleòniques. El Cap passà a ser, l'any 1814, una colònia d'Anglaterra (la qual set anys abans habia suprimit l'esclavitud). D'aquí sorgiren conflictes entre anglesos i boers (els descendents dels quals es fan dir afrikaaners), sempre amb el preu de la mà d'obra com a fons. I no ès que els anglesos no fossin racistes, sinó —més aviat— que el seu racisme era menys intransigent que el dels holandesos. Aquests conflictes culminaren amb una gran emigració dels boers cap al Nord, on fundaren tres nous Estats: Transvaal, Natal i Orange. No cal dir que aquestes fundaciones implicaven desplaçaments i lluites amb els natius.

Finalment, després d'una guerra anglo-boer (1889-1902), l'any 1910 resultant de la fusió de les quatre colònies (El Cap, Transvaal, Natal i Orange) —es creà la Unió Sudafricana. La República va néixer amb una Constitució racista; i si al racisme fou més o menys fanàtic segons gobernessin anglesos (Partit Unionista) o holandesos (Partit Nacional, al poder des de 1948), la veritat és que contínuament surten lleis atemptant contra els drets de la mirotia negra (1), imposant un racisme amb diverses modalitats: separació, segregació, apartheid, desenvolupament separat.

5) Totes aquestes lleis acumulades formen, juntament amb l'acumulació d'odi, l'actual racisme sudafricà. Si l'haguéssim de resumir a grosso modo remarcaríem aquests terts:

— La separació de les races (blanca, negra, groga i mestissa) en totes les activitats de la vida normal, tret del treball.

— L'obligació de portar una mena de passaport intern (reference book) on hi ha, entre altres coses, la raça del portador; una persona classificada aquí com a no blanca no pot, per exemple, fer altres treballs que aquells que el govern qualifica oficialment com a "incivilitzats".

— La demarcació al territori de la Unió de certes zones (homelands) reservades exclusivament als negres; només poden residir fora dels homelands per raó de treball i, en qualsevol cal, fora d'ells perden tots els seus drets.

L'extensió dels homelands equival al 13% de la superfície, mentre que la població no blanca supera el 80 % de la población total.

6) El 8 de gener de 1912, a Bloemfontein, intel-lectuals, professionals lliberals, caps de tribus, obrers i camperols, es constituïen en assemblea per a crear un organisme unitari d'oposició al règim: l'African National. Council (ANC), la història del qual podem dividir en tres períodes:

.— 1912-1948: després de la seva creació, l'ANC menà diverses campanyes: aconseguí la retirada de la llei de passaports per la població femenina (1913); envià diverses delegacions a Anglaterra, per tal que aquesta usés els seus poders constitucionals contra el règim racista, a la qual cosa Gran Bretanya es negà sempre. Igualment, degut a la ràpida industrialització del país als anys 20, l'ANC impulsà la lluita sindical. Durant aquest període, els negres perderan definitivament el dret a la possessió de terres, i els drets polítics.

.— 1948-1960: l'accés al poder, l'any 1948, del Partit Nacionalista (afrikaaner), fou seguit de la promulgació de lleis racistes molt nombroses (1). l'any 1943 es creava la Lliga de la Joventut, principal impulsora del programa de l'ANC (1949), en el cual es contemplaven diversos mètodes d'acció de masses: boicots, resistència passiva, vagues... tots ells no violents. La repressió del govern, inmediata, amb empresonaments, exilis, assasinats, promulgació de noves lleis (sobretot la Llei de repressió del comunisme), etc., no va poder frenar la força de l'ANC, que a finals dels anys 50 ja comptava amb més de 100.000 membres.

L'any 1955 es celebrà a Klipton un Congrés amb la participació de l'ANC, organitzacions Indies i mestisses i la Unió de Sindicats; el 26 de juny, unànimament, fou acceptada una Carta de la Llibertat, que esdevindria programa unitari de lluita.

.— 1960-1975: aquest període s'obre amb la massacre de Sharpeville, les reaccions a la qual provocaren el pas a la clandestinitat de l'ANC; aqueste fita marcà, per a molts militants, un replantejament de la situació, en termes de violència; procés que culminà amb la creació del grup Mkhonto we Sizwe (Punta de Llança), de caràcter "terrorista". El govern hagué de dictar noves mesures (180 dies de detenció, llei contra el terrorisme, etc.).

Finalment, la línia violenta fou reconeguda a la conferència de Morogoro (Tanzània), l'any 1969, amb representants d'altres organitzacions: FRELIMO, ZAPU, MPLA... En aquests moments, per tant, un sector de l'ANC té un caràcter guerriller, tot i que l'organització no vol donar un caràcter militarista a la revolució.

Voldríem acabar amb la transcripció del primer punt de la Carta de la Llibertat, fita i guia avui dels opositors de l'apartheid:

"Nosaltres, el Poble de Sudàfrica, volem declarar per al coneixement dels nostres conciutadans i del mon sencer:

Que Sudàfrica pertany a tots els que vivim en ella, blancs i negres, i cap govern no pot proclamar la seva legitimitat, si no es recolza en la voluntat de tot el nostre Poble".

Avui, però, l'apartheid només té una tealitat: les seves víctimes.

Terra Nova (Vic)

(1): Vegeu: Praxi de l'apartheid, Terra Nova, octubre de 1975-1-.

BIBLIOGRAFIA:

. Jean Pihan
Le Racisme
Faim et Développement, août-septembre 1972

. Le Congrés National Africain
Conseil Décumenique des Eglises
Programme de Lutte contre le Racisme, mars 1971

. Apartheid
Missiones Extranjeras, n.º 21, mayo-junio de 1974

. Julian R. Friedman
La République Sud-africaine et la politique d'apartheid: faits de base.
Nations Unies, août 1974

. Varis
Cuatro declaraciones sobre la cuestión racial
UNESCO, París, 1971

. Afrique du Sud: le régime de l'apartheid essaie de dévelpper l'immigration europeenne
Dossiers de l'ISCTI, n.º 3, juin-juillet 1974

. L'Afrique du Sud: Bastion de l'apartheid et du capitalisme.
Dossiers de l'ISCTI, n.º I-1, janvier-février 1974

. Praxi de l'apartheid
Terra Nova, octubre de 1975-1-.

LA PRAXI DE L'APARTHEID

Relació de les principals lleis sudafricanes que porten a terme la teoria del desenvolupament separat de les races:

.— la *South Africa Act* de 1909 i la *Republic of South Africa Constitution Act* de 1961, que reserven als blancs l'accés al Parlament.

.— la *Land Act* No 27 de 1912, que nega als africans el dret de posseir terres.

.— la *Mines and Works Amendement Act (Colour Bar Act)* de 1927, que reserva de determinats treballs als blancs.

.— les despeses d'ensenyament: per cada dòlar destinat a l'educació d'un africà, es gasten de 20 a 25 dòlars per l'educació dels blancs.

.— l'*apprenticeship Act* No 37 de 1944, que refusa per als africans i tots els qui no són europeus la possibilitat de rebre una formació.

.— la *Reservation of Separate Amenities Act* No 49 de 1953, que autoritza l'ús exclusiu per una raça dels edificis i mitjans de transport públics, sense preveure la igualtat d'accés.

.— la *Native (Abolition of Passes and Coordination of Documents) Act* No 67 de 1952, que obliga als individus a ser titulars i portadors d'un carnet de referència *(reference book)* contenint dades d'identitat, rebuts d'impostos, etc., però que s'aplica sobretot als africans i preveu penes que van sovint fins a la deportació als *homelands.*

.— la *Native Labour (Settlement of Disputes) Act* No 48 de 1953, que prohibeix als treballadors africans de sindicar-se i els refusa el dret a la vaga que tenen els blancs.

.—la *Group Areas Act* No 41 del 1950, que obliga a la població a resadir a zones i territoris diferents.

.— la *Population Registration Act* de 1950, que obliga als individus a rebre una classificació racial i ser matriculats en conseqüencia.

.— la *Bantu (African) Education Act* de 1955, que descarrega a les autoritats provincials de les seves responsabilitats en qüestions d'ensenyança en profit del departament d'educació bantú, i obliga als africans a anar a les escoles africanes.

.— la *Prohibition of Mixed Marriage Act* de 1949, que considera com una infracció penasl el matrimoni concertat entre persones de races diferentes, establint així un sistema de castes.

.— la *Promotion of Bantu Self-Government Act* de 1959, que autoritza al ministre de l'administració bantú a assegurar l' "autonomia interna" als *homelands.*

.— la *Bantu Laws Amendment Act* de 1964, que priva als africans de tots els seus drets a les zones situades fora dels *homelands.*

.— la *Bantu Homelands Citizenship Act* de 1969, que dóna als africans la seva nacionalitat, segons el *homeland* al qual pertanyen.

.— els clubs, grups d'esplai i agrupaments esportius reservats exclusivament als blancs, als africans, als mestissos i als asiàtics, enconratjant d'aquesta manera la "solidaritat racional".

.— les ordenances provincials i municipals, que prescruen una segregació total en matèria de transports.

.— la *Bantu Universities Act* de 1959, que selecciona la possibilitat per als africans d'assistir a les universitats.

.— els decrets ministerials i els reglaments administratius, que prescriuen la separació en qüestions mèdiques i hospitalàries, i prevuen instal-lacions distintes als llocs de treball, biblioteques, teatres, magatzems...

.— la *Bantu Labour Regulations Act* de 1911, que obliga a un treballador africà a acceptar un treball, amb penes penals.

.— la *Mines and Works Amendment* de 1927, que prohibeix el lliurament de certificats d'aptitud als africans i als asiàtics.

.— la *Bantu (Urban Areas) Consolidation Act* de 1945, que permet als inspectors de treball de lliurar i revocar els permisos de treball dels africans.

.— la *Industrial Conciliation Act* de 1956, que prohibeix els sindicats obrers "mixtes", autoriztzant—los només en casos particulars, i quan els càrrecs elegits siguin blancs.

praxi de l'apartheid

.— decrets ministerials i reglaments administratius, que reserven determinats treballs als blancs i els refusen per als africans i el mestissos, tret que hi hagi ordre expressa del govern.i que prescriuen igualment que un gran percentatge d'elements manufacturats entrin a la fabricació de determinats productes.

.— el Comitá permanent per la implantació de les indústries, que ajuda les empreses a instal-lar-se a llocs compatibles amb el programa de desenvolupament, sobretot a llocs situats prop dels *homelands* on hi ha "una gran disponibilitat de má d'obra bantú."

.— la Societat de desenvolupament industrial, que forneix edificis i altres locals industrials per atraure empreses industrials a zones reservades per a aquesta finalitat.

.— organismes de reclutament de miners, que reuneixen la má d'obra no sudafricana composada d'homes joves la vida dels quals estará enterament regulada pels dirigents de les companyies mineres.

.— la Cambra de Mines, que coordina les companyies mineres i representa els grups i les companyies en l'examen de qüestions com les condicions de treball i sou, els conflictes de treball, el forniment d'electricitat i material, etc.

.— Les visites de la policia a tota hora, i sobretot a la nit, a les aglomeracions urbanes africanes per a fer respectar els *pass laws* reforcen en els africans el sentiment d'inseguretat.

.— la *Suppression of Communism Act* No 44 de 1950 dóna a la policia tota llibertat per a anorrear la contestació en assimilar l'oposició a l'apartheid amb la persecució d'objectius comunistes.

.— la *Bantu Administ ration Act* No 38 de 1927, habilita el cap s'Estat a desplaçar i expulsar africans en interès públic.

.— la *Public Safety Act* No 3 de 1953 autoritza la declaració de l'Estat d'urgéncia i l'exercici de les activitats del govern per decret.

.— la *Criminal Law Amendment Act* No 8 de 1953 reprimeix la llibertat d'expressió i l'oposició política tendent a modoficar la política que segueixen els poders públics o la llei.

.— la *Criminal Precedure Act* No 56 de 1955, modificada en 1965, autoritza la detenció durant 180 dies sense judici.

.—*la Riotous Assembly Act* No 17 de 1956 fa serioses restriccions a la llibertat de reunió.

.— la *Unlawful Organizations Act* No 34 de 1960 habilita al cap d'Estat a declarar ilegals les organitzacions i dissoldre-les per decret.

.— la *Publications and Entertainment Act* No 26 de 1963 assimila a une infracció penal la llibertat de premsa quan un periódic critica l'apartheid com a injust.

.— la *General Law Amendment Act* No 76 de 1962 amplia la llista d'actes ilegals de "sabotatge".

.— la *General Law Amendment Act* No 37 de 1963 autoritza la detenció de persones sense judici per períodes renovables de 90 dies.

.— la *Terrorism Act* No 83 de 1967 crea la infracció de "terrorisme" d'una manera tan vaga que el govern pot virtualment perseguir allò que li sembli, prohibeix el dret d'habeas corpus i elimina pràcticament la possibilitat de la regla non bis in idem com a mitjà de defensa.

.— Els decrets ministerials dictats en virtut de lleis molt diverses, prohibeixen la publicació d'informacions, ordenen el segrestament de documents i obres impreses, refusen i retiren passaports, prohibeixen el retorn a Sudáfrica i institueixen procediments de persecució i deifamació.

.— Les enquestes de la policia i la vigilància que exerceix, importunen i intimiden les víctimes, tant per a obtenir proves d'infraccions com per a produir un "efecte de dissuassió" sobre la població en tot allò que concerneix a l'exercici dels seus drets.

.— els interrogatoris "en tercer grau" de la policia i un règim penal sever, ultra que tenen com a objecte el fer confessar a les víctimes la seva participació en activitats criminals, sobretot la seva afiliació a organitzacions ilegals, la complicitat en actes comesos per pressumptes sabotejadors o terroristes, etc.,

els donen un càstig sense garanties judicials.

.— les persecucions mativades per acusacions sense fondament i proves frágils, desacrediten les persones afectades i fan suportar als opositor de l'apartheid pesades cárregues per a assegurar la seva defensa.

.— les restriccions al desplaçament de les persones, així com les pressions exercides sobre els encarregats de donar treball, priven als individus dels seus mitjans d'existéncia.

.— Oficina de seguretat de l'Estat reuneix infoemació i aconsella el Primer Ministre sobre tots els aspectes de la seguretat: suversió, etc.

.— la *Prisons Act* de 1959 prohibeix la publicació de informacions referents a la vida penintenciária i els presóners, sobretot al tracte de detinguts polítics i altres detinguts.

.— la *Riotous Assemblies Act* No 17 de 1956, modificada en 1974, permet a tot agent de policia dispersar cualsevol reunó, del nombre de personas que sigui.

Entenem per *Homelands* aquelles zones de Sudáfrica *reservades* exclusivament a la majoria africana; ocupen una extensió equivalent al 13 % de la superfície; el 53 %dels africans no hi viu (resideix a altres zones on roman, per tant, sense drets) i la inmensa majoria no hi traballa.

Font d'informació: Julian R. Friedman
"La République sud-africaine et la politique d'apartheid: faits de base".
agost de 1974
Departament d'Afers Polítics i d'Afers del Consell de Seguretat de les Nacions Unides.

Sudàfrica i Zimbabwe: al cor de l'Africa Austral; únics países de la negritud on governa la minoria blanca.

La teoria del "desenvolupament separat" amaga —amb pretextos racials avui inadmissibles— interessos econòmics confessats i inconfessables de potències que, com la Gran Bretanya i els U$A, recolzen de fet —no pas oficialmente— els governs racistes, autèntics bastions i gendarmes de l'imperialisme a aquella zona.

No dubtem que pot fer-se pesat, com fem avui, donar una llista de lleis sudafricanes. Tenim molt present, però, que ultra les anàlisis de la situació que hom es pot fer, són aquestes lleis les que realitzen dúna manera concreta, avui i a Sudáfrica, la vergonya més inhumana que hem inventat els membres de la "gran raça" blanca: classificar i menysprear les altres races, per tal de justificar la seva explotació.

Terra Nova (hz)

trobada comarcal excursionista

Els passats dies 20 i 21 de setembre en la Casa Nova del Raurell (Coll de Terrades, Sau) tenia lloc la Trobada Comarcal Excursionista. Era aquesta, en primer lloc, el primer festeig per tal de celebrar l'obertura dels actes del Centenari de l'Excursionisme Català, i per altre part, també, el primer acte portat a terme conjuntament entre les entitats excursionistes de la comarca.

Així doncs, s'uniren els esforços d'una i d'altres entitats per tal d'oferir als excursionistes osonencs un acte viu: que fos història de centenari, presència en un present i vida en un futur. I per això s'uniren els esforços organitzadors i s'oferia aquesta a la comarca, demanat solament que s'unssin també els excursionistes per a forfar tots una pinya en el festeig.

A les tres de la tarda del dissabte es donava ja la benvinguda als primers assitents, que fins ben entrada la nit varen anar convergint en aquest punt; se'ls distribuí en cinc campaments, més o menys per procedències, i a la nit ratllava quasi el centenar el nombre de tendes. Doncs si hem de tenir en compte l'assistència bé podem dir que aquesta era hombrosa, unes sis centes persones havien formalitzat l'inscripció per pernoctar; i durant el foc de camp els participants ratllaven sobradament el miler; per igual que al matí del diumenge.

La Trobada estava pensada per a totes les edats i des de diferents angles. En ella hi era representada la història d'aquests cent anys d'excursionisme; es veia clarament el moment present i s'esboçaben unes línies de futur. Els actes foren variats i no oblidaren tot això que representa el mot "excursionista".

Amb l'arribada de la nit; ens asseguérem al voltant d'un parell de fogueres i en el seu vol interior es succeiren les representacions, o les cançons, i adhuc la poesia. Als voltants de les once ens traslladàrem un metres més enllà on se projectave el muntatge video—sónic "Cent anus d'Excursionisme Català" que ens oferia el seu autor, l'Ernest Costa del C.E.C., i Oilà ! fou un excelent document històric, un inmillorable recull fotogràfic i tot una classe per a la reflexió.

Arribada la mitja nit, esporàdicament s'anuncià que es sumaven en adhesió a la dita festa uns cantants, i com a tals ens oferirien cadascun un breu recital; i no foren ni més ni menys que: el grup Jaume Marin; en Rafel Subirachs i el grup Els Esquirols. Fou aleshores quant la prada s'il·luminà per un parell de focos i uns potents amplificadors transmetien a l'aire aquests sons que feren que hi haguès qui digué: "que era un Whigt, però millor"; ... i també ens envolvallà la boira... i més tard el silenci de la nit.

De matinada hi haguè una missa en mig d'aquella boira; i més tard la xocolata desfeta... en aquell anar despertant el dia.

A les once es desdoblaren les activitats; i mentre els infants trobaven la joia en els jocs de cucanya, als altres ens arribava fins el cor aquelles paraules de la conferència...: Història de Catalunya, darrers cent anys, i no més ni menys que per boca d'en Sagi*Serrallonga, que en feu la reflexió, la classe magistral en aquest esboç de visió i perfilació d'un futur.

Els actes de mig dia foren folklòrics, doncs diversos esbarts densaires ens oferiren un bon moment, com també ens l'oferiren les corals de la Comarca que, juntes, ens omplenaren de notes musicals i d'esprit, l'aire.

I a la tarda les sardanes en succeiren fins a posta de sol que ens acomiadàrem amb el Cant dels Adéus.

Sol ixent (vic)

MEMORIAL JOAN XXIII

PAX CHRISTI, MOVIMENT INTERNACIONAL PER LA PAU
HA CONCEDIT EL "MEMORIAL JOAN XXIII" A
GONZALO ARIAS

PAX CHRISTI, Moviment Internacional per la Pau,ha atorgat el MEMORIAL JOAN XXIII 1974 a GONZALO ARIAS.

GONZALO ARIAS va néixer a Valladolid l'any 1926; Llicenciat en Dret per la Universitat de Valladolid el 1948; Funcionari de la UNESCO (Paris) del 1956 al 1968; Resideix a San Lorenzo del Escorial (Madrid) des del 1970. Treballa com a traductor per organismes internacionals.

Pioner de la lluita no violent en l'àmbit de l'Estat Espanyol, GONZALO ARIAS manté un postura decidida y constant, manifestada per les seves accions polítiques i aspirant a una societat en convivència responsable on l'home gaudeixi de tots els seus drets i on s'oblidin els odis fratricides entre els diversos pobles de l'Estat Espanyol.

En aquesta tasca ha estat empresonat diverses vegades. Resumim l'explicació de les seves accions polítiques, cosa que ens farà conèixer de més aprop els motius que han inspirat a PAX CHRISTI per a concedir-li aquest MEMORIAL JOAN XXIII, que ve a ser, en definitiva, el reconeixement de la seva lluita no violent en pro de la Pau.

- Octubre 1968. Comença una acció, anomenada els "ENCARTELADOS", demanant públicament per mitjà d'uns cartells, posats a l'esquena i al pit, eleccions a la "jefatura del estado". Prèviament havia exposat la seva acció i el significat que li donava en una novella-programa (Los Encartelados) de signe totalment no-violent. Es detingut a passa 26 dies a la presó.

- Abril 1969. Nova petició pública d'eleccions de forma lleugerament diferent.
Aquesta vegada és empresonat.

- 1970. El Tribunal Suprem confirma la condemna del primer "delicte": quatre mesos i sis dies de detenció.

- 21 febrer a l'11 abril 1971. Participa en l'anomenada "marxa de la presó", junt amb sis companys més de l'Estat Espanyol i amb representants d'altres moltes nacions. Ells set encapçalen aquesta "marxa" des de la ciutat de Ginebra (Suïssa) fins a la frontera de Bourg Madame, de l'Estat Espanyol, en solidaritat amb el primer objector de conciència espanyol, Pepe Beúnza, pres llavors a la presó de València.
És detingut, junt amb els altres sis companys, a la frontera.

D'aquesta acció té pendent un judici on se li demanen, per part del fiscal, uns quants anys de presó. El judici encara no ha estat celebrat. GONZALO ARIAS i els seus sis companys estan en situació de "llibertat provisional".

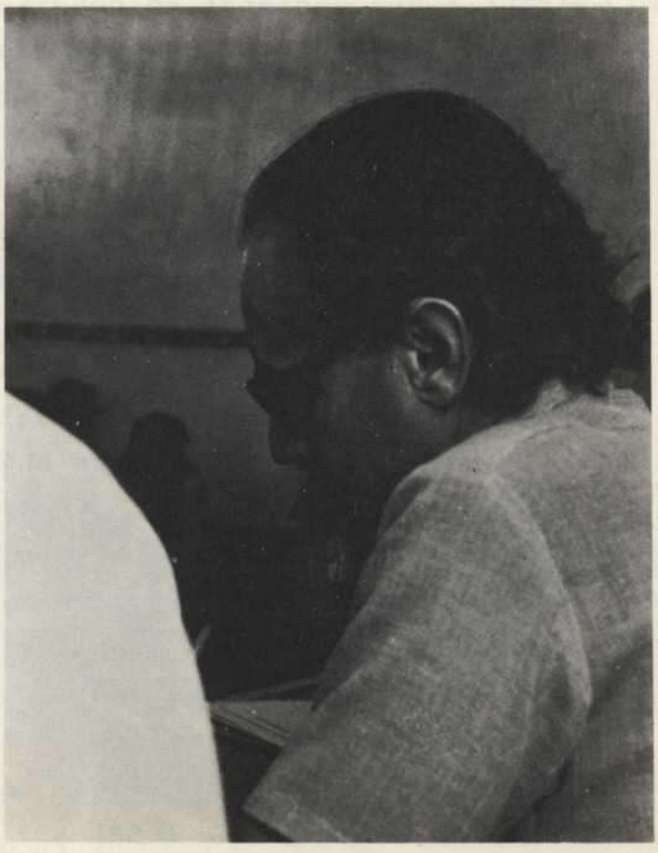

Gonzalo Arias a FALSET (estiu de 1975)

- Maig 1971. Comprenent que ha sotmès a la seva família a proves molt dures, decideix de renunciar a anar voluntàriament a la presó, tal com havia fet fins ara, sense retirar-se, però, completament de l'acció.

- Octubre 1973. Primera visita a Gibraltar.

- 21 desembre 1973. Ell i dos companys es disposen a realitzar el dia 21 una asseguda (sit in) i un dejuni de 24 hores en el mateix lloc on el dia abans havia estat assassinat el llavor President de l'Estat Espanyol, Carrero Blanco. Extenen un cartell que diu "24 hores de dejuni i de penitència per l'odi fratricida dels espanyols". Vacillacions de la policia. Detenció de tres dies a la presó.

P U B L I C A C I O N S F E T E S

Los Encartelado

traduït a l'anglès i al francès.

La no-violencia: temtación o desafío?

Madrid 1973. Edició illegal, però no clandestina.

Diversos articles publicats en revistes.

Gibraltareños y Gibraltaróphagos con el ejército en el fondo, (apuntes de un aprendiz de no violento).

assemblea nacional de PAX CHRISTI

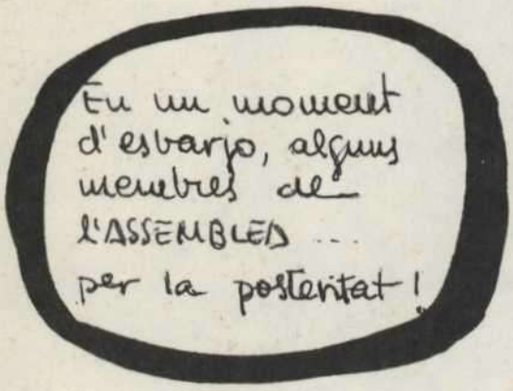

L'Assemblea de Pax Christi, Moviment Internacional per la Pau, ha adoptat en la seva última reunió una línia d'acció que propiciï la necessitat d'una alternativa democràtica com a postulat de Pau: perfeccionament i intensitat dels mètodes d'acció no violent i interès i collaboració amb els problemes locals i comarcals. Mantenir sistemes de collaboració amb d'altres organismes nacionals i internacionals, especialment a través de la Revista PAX. Com accions immediates, s'aprobà un camp de treball, drapaires, que es farà a Lleida de l'1 al 6 de gener pròxim; intensificar la campanya d'acció no-violent en els aspectes informatiu, educatiu i d'acció; la trobada de les Seccions catalana i italiana sobre el tema "Incidències dels problemes i lluites per la Pau en el món obrer" i la celebració del Consell Internacional que, amb la presidència del Cardenal Alfrink, es celebrarà a Catalunya el proper mes de maig.

L'Assemblea Nacional adoptà l'acord de designar un Consell de Presidència integrat per Angel Colom, Arcadi Oliveres i Frederic Roda, substituint la Vicepresidència que ostentava aquest darrer, en funcions de President, des de que en 1969 dimití Don Pedro Cantero Cuadrado.

Es feu constar la solidaritat mantinguda per totes les seccions europees de Pax Christi amb les línies d'acció empreses per la nostra Secció.

Barcelona, novembre del 1975.